

Beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2026

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Overwegende dat:

- Het wenselijk is om eenduidige kaders vast te stellen voor de uitvoering van de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde;
- De 'Integrale verordening Sociaal Domein' de basis vormt voor de uitvoering, maar dat nadere invulling van de beleidsvrijheid van het college noodzakelijk is voor een transparante rechtspleging;

Gelet op:

- Artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), waarin de bevoegdheid van een bestuursorgaan is vastgelegd om beleidsregels vast te stellen;
- De Participatiewet, in het bijzonder de artikelen 7, 9, 9a, 10a, 12, 18, 31, 34, 35, 36b en 41;
- De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
- De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- De Wet kinderopvang;
- De geldende 'Integrale verordening Sociaal Domein' van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde;

besluit vast te stellen de hieronder beschreven

'Beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2026'

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Artikel 1.1 Begrippen

- a. arbeidsovereenkomst: een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. Met een arbeidsovereenkomst wordt gelijkgesteld, een aanstelling op grond van het ambtenarenrecht en een overeenkomst waarbij de belanghebbende gedetacheerd wordt bij een organisatie in de collectieve of marktsector;
- b. belanghebbende: degene die een aanvraag doet als bedoeld in de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ of degene die een periodieke uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, IOAW of de IOAZ, dan wel bijzondere bijstand of een inkomens- of studietoelage of enige vorm van ondersteuning bij de re-integratie in de arbeid als bedoeld in de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ;
- c. beleidsregels: Beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2026;
- d. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar belanghebbende woonachtig is, onderscheidenlijk de gemeente Ermelo, de gemeente Harderwijk of de gemeente Zeewolde;
- e. draagkracht: het gedeelte van het inkomen of vermogen dat de belanghebbende geacht wordt aan te wenden om in de bijzondere kosten voorzien;
- f. draagkrachtperiode: de periode waarover de financiële draagkracht van de belanghebbende wordt vastgesteld;
- g. gift: een betaling van geld of schenking in natura uit vrijgevigheid door een natuurlijke persoon of door een instelling waarbij geen sprake is van een tegenprestatie, wederdienst of verplichtend karakter;
- h. grondslag: de voor de werkloze werknemer dan wel gewezen zelfstandige toepasselijke grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ;
- i. inkomstenvrijlating: de inkomstenvrijlating als bedoeld in artikel 31 lid 2 onder n dan wel r dan wel y van de Participatiewet, artikel 8 lid 2 dan wel 5 van de IOAZ en artikel 8 lid 3 dan wel lid 9 van de IOAZ;
- j. inkomsten uit arbeid: inkomsten uit arbeid waarop loonbelasting of inkomstenbelasting, premies volksverzekeringen en werknemersverzekeringen, de inkomensafhankelijke bijdrage op grond van de Zorgverzekeringswet dan wel andere wettelijke verplichte bijdragen ingehouden en afgedragen zijn aan de aangewezen uitvoeringsorganen;
- k. inlichtingenplicht: de verplichting genoemd in artikel 17 lid 1 Pw, artikel 13 lid 1 van de IOAZ en artikel 30c, lid 2 en 3 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, waarbij belanghebbende onverwijld en uit eigen beweging mededeling doet van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of recht op bijstand;

- l. Kostenbesparende bijdragen: Bijdragen in het kader van levensonderhoud uit vrijgevigheid door een natuurlijke persoon of door een instelling waarbij geen sprake is van een tegenprestatie, wederdienst of verplichtend karakter;
- m. minimum inkomen: inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
- n. sociaal medische indicatie: Dit is een tijdelijke regeling van de gemeente die kinderopvang mogelijk maakt als ouders door medische of sociale problemen (zoals ziekte of crisis) niet zelf voor hun kind kunnen zorgen. Het is bedoeld voor situaties waarin geen reguliere kinderopvangtoeslag wordt ontvangen;
- o. structurele medische beperking: een fysieke en/of psychische beperking die voortkomt uit een in de persoon geleken ziekte of medisch gebrek die voldoende ernstig is dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen het gebrek en het structureel niet in staat zijn van het bijverdienen van inkomsten door belanghebbende naast de studie;
- p. structureel: als er binnen een periode van 12 maanden na de aanvraag geen herstel of verbetering is te verwachten in de medische beperking, zodanig dat belanghebbende wel in staat is om naast de studie te werken en daar inkomen mee te verdienen. Er is in ieder geval geen sprake van een structurele medische beperking bijvoorbeeld bij:
 - Mantelzorg;
 - Een gebroken been of arm;
 - Kortdurende beperkingen;
 - Beperkingen die niet dusdanig ernstig zijn dat iemand naast de studie niet meer kan werken;
- q. verordening: De integrale verordening Sociaal Domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde;
- r. wet: Participatiewet;
- s. woning: Een woning zoals bedoeld in artikel 1 onderdeel j Wet op de huurtoeslag alsmede een koopwoning, woonwagen of woonschip, zoals bedoeld in artikel 3 lid 6 van de Participatiewet;
- t. woonkosten: Indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Wet op de huurtoeslag. Indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de eigen woning te betalen zakelijke lasten en een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud;
- u. woonkostentoeslag: Bij een huurwoning de per maand geldende rekenuur als omschreven in artikel 5 van de Wet op de huurtoeslag. Bij een eigen woning de tot een bedrag per maand omgerekende som van:
 - de hypotheekrente na aftrek van de hiermee verband houdende belastingteruggaaf;
 - de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten waaronder in ieder geval begrepen de waterschapslasten, de rioolrechten, de onroerend-goedbelasting (eigenarendeel), de premie voor een brand/opstalverzekering en de erfpachtcanon;
 - Een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud.
- v. Wtos: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- w. zoektermijn: De zoektermijn van vier weken voor jongeren onder de 27 jaar zoals bedoeld in artikel 41, vierde lid, Participatiewet.

Hoofdstuk 2 Re-integratie

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Re-integratietraject/Plan van aanpak

1. Richting belanghebbende wordt goede en begrijpelijke informatie verschaft over alle regels, rechten en plichten en voorzieningen die onderdeel kunnen zijn van een re-integratietraject
2. Het college organiseert de ondersteuning en voorzieningen zodanig dat een samenhangend aanbod van arbeidstoeleiding ontstaat, die recht doet aan de diversiteit van de doelgroep en de vraag van de markt.
3. Bij het bieden van ondersteuning bij arbeidsinschakeling wordt in samenspraak met de belanghebbende de inhoud van het re-integratietraject bepaald met als doel de kortste weg naar betaald werk te realiseren en uitstroom uit de uitkering te bewerkstelligen.
4. De wederzijdse afspraken worden schriftelijk vastgelegd en aan belanghebbende kenbaar gemaakt.

Afdeling 2 Ondersteuning bij arbeidsinschakeling

Artikel 2.2 Bepalingen over voorzieningen

1. Belanghebbende kan aanspraak maken op re-integratievoorzieningen die bijdragen aan zijn arbeidsinschakeling.

2. Indien belanghebbende niet of niet behoorlijk aan de verplichtingen van de wet voldoet, kan het college bepalen geen re-integratievoorzieningen beschikbaar te stellen of lopende re-integratievoorzieningen te beëindigen.
3. Als een re-integratievoorziening is gestart, moet belanghebbende deze afronden. Alleen indien de belanghebbende duurzame arbeid heeft verworven en/of toestemming heeft gehad van het college, kan hij de re-integratievoorziening voortijdig beëindigen.
4. Het college kan voor de uitvoering van voorzieningen, naast te-integratiebedrijven, afspraken maken met derden, waaronder werkgever.

Artikel 2.3 Participatieplaats

1. Aan belanghebbende kan een participatieplaats aangeboden worden als onderdeel van een re-integratietraject.
2. De voorziening participatieplaats wordt ingezet voor belanghebbenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. De participatieplaats kenmerkt zich door
 - a. Het werken met behoud van uitkering;
 - b. Het werken bij een publiek/privaat bedrijf of instelling;
 - c. Er wordt geen arbeidsovereenkomst overeengekomen en er wordt geen (tijdelijke) loonkostensubsidie verstrekt en geen jobcoaching;
 - d. Niet de waarde van de activiteiten voor de onder b genoemde organisatie staat centraal, maar het opdoen van arbeidsmarktrelevantie kennis, competenties en werkervaring;
 - e. Er is een maximale duur van 12 maanden, met een verlengingsmogelijkheid van 12 maanden extra als dit de kans op inschakeling in het arbeidsproces aanzienlijk verbetert.
4. Het college beoordeelt na een periode van negen maanden na de aanvraag van die werkzaamheden of de participatieplaats de kans op inschakeling in het arbeidsproces voor belanghebbende heeft vergroot. Indien dat niet het geval is, wordt het verrichten van de additionele werkzaamheden twaalf maanden na aanvang van die werkzaamheden beëindigd.
5. De premie, bedoeld in artikel 10a lid 6 van de wet:
 - a. bedraagt € 300,- per zes maanden, als voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.
 - b. Wanneer de belanghebbende korter dan zes maanden actief is in de participatieplaats, maar naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt van zijn kans op inschakeling in het arbeidsproces, wordt de premie naar rato toegekend.

Artikel 2.4 Proefplaatsing

- a. Het instrument proefplaatsing is voor uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking die onder de banenafpraak vallen. Een proefplaatsing kan voor de duur van 2 maanden aangeboden worden als onderdeel van een re-integratietraject.
- b. De proefplaatsing kan in uitzonderlijke gevallen verlengd worden met 2 maanden tot een maximum van 6 maanden, als dit in het belang van de re-integratie van de belanghebbende is en de duurzame uitstroom naar werk bevordert;
- c. Een proefplaatsing heeft als doel:
- d. Het opdoen van werkervaring bij een werkgever met als doel te onderzoeken in hoeverre de plaatsing kan worden omgezet in een arbeidscontract bij deze werkgever;
- e. Vaststelling van de loonwaarde van belanghebbende voor de loonkostensubsidie.
- f. Bij een proefplaatsing is het de intentie van werkgever om aansluitend een dienstverband zonder proeftijd aan te gaan, minimaal voor de duur van een half jaar;
- g. Voorafgaand aan de proefplaatsing wordt met de werkgever en de bijstandsgerechtigde een schriftelijke overeenkomst gesloten waarin de werkzaamheden, begeleiding, taken en verplichtingen, duur en omvang worden vastgelegd.
- h. Een proefplaatsing kan niet worden ingezet wanneer voor dezelfde persoon bij dezelfde werkgever een participatieplaats als bedoeld in artikel 2.3 is ingezet.

Artikel 2.5 Beschut werk

1. Plaatsing op een beschutte werkplek loopt via het sociaal ontwikkelbedrijf.
2. In afwijking van lid 1 kan het college zelf tot plaatsing van een werkplek overgaan indien er al een werkplek in beeld is en de noodzakelijke begeleiding kan organiseren.
3. Bij de uitvoering van Beschut Werken wordt invulling gegeven aan de principes 'zo regulier mogelijk' en 'zo lokaal mogelijk'.
4. Indien het college heeft voldaan aan het aantal ten minste te realiseren dienstbetrekkingen beschut werk zoals vastgelegd in de ministeriële regeling tot vaststelling van de aantallen beschut werk zal voor nieuwe indicaties beschut werk een wachtlijst gelden.

5. Personen die tot de doelgroep jongeren behoren hebben voorrang op de wachtlijst, tenzij het beschikbare beschut werk niet aansluit op hun persoonlijke arbeidsmogelijkheden.
6. Belanghebbenden die op de wachtlijst staan, kunnen in aanmerking komen voor de voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling zoals opgenomen in de verordening.

Artikel 2.6 Loonkostensubsidie

1. Bij een dienstverband met loonkostensubsidie wordt de loonwaarde op de werkplek vastgesteld.
2. De loonkostensubsidie is in principe niet gebonden aan een termijn en kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet.
3. De loonwaarde en de loonkostensubsidie worden minimaal één keer per drie jaar opnieuw beoordeeld, tenzij voor alle betrokken partijen duidelijk is dat dit geen meerwaarde zal hebben. Wordt de loonkostensubsidie ingezet bij de voorziening beschut werk, dan worden de loonwaarde en loonkostensubsidie minimaal eenmaal per drie jaar vastgesteld.
4. Ten behoeve van een persoon met een uitkering WW van het UWV, die is opgenomen in het doelgroepenregister van het UWV, kan het college een structurele loonkostensubsidie beschikbaar stellen.
5. Boven op de loonkostensubsidie wordt daarnaast een bedrag voor vergoeding van werkgeverslasten opgenomen, waarbij gedacht kan worden aan premies werknemersverzekering, inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet en pensioenpremie. Het subsidiepercentage is bij ministeriële regeling vastgesteld.
6. De hoogte van de subsidie is maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. Wanneer de werknemer een cao-loon heeft dat hoger is dan het Wettelijk Minimumloon, dan zijn de meerkosten voor rekening van de werkgever.

Artikel 2.7 Persoonlijke voorziening

1. Op aanvraag van een belanghebbende kan een persoonlijke voorziening worden aangeboden, die nodig is om het werk goed kunnen verrichten;
2. Een voorziening wordt verleend indien en zolang de inzet hiervan noodzakelijk en doelmatig is. Hierbij kan een medisch of arbeidsdeskundig advies worden gevraagd;
3. Een persoonlijke voorziening kan bestaan uit het feitelijk beschikbaar stellen daarvan of vergoeding van de kosten;
4. Aan de toekenning van een persoonlijke voorziening kunnen voorwaarden worden verbonden die gericht zijn op een goed gebruik ervan voor het doel waarvoor deze is verleend;
5. Er wordt een drempelbedrag gehanteerd overeenkomstig de normbedragen voorzieningen van het UWV. Voorzieningen die minder dan dit bedrag kosten, worden niet vergoed. Meerdere aangevraagde voorzieningen die ieder minder kosten dan het drempelbedrag kunnen worden opgeteld en vergoed.
6. Een voorziening moet adequaat en passend zijn en de kosten van de voorziening proportioneel.
7. Belanghebbenden met een visuele beperking of zij die een tolkvoorziening nodig hebben kunnen een aanvraag voor een werkvoorziening indienen bij het UWV.

Artikel 2.8 Persoonlijke ondersteuning bij werk

1. Persoonlijke ondersteuning bij werk kan op de volgende manieren worden ingezet.
 - a. Jobcoaching in natura vanuit een gecontracteerde partij door de gemeente.
 - b. Jobcoaching door een externe partij naar keuze.
 - c. Jobcoaching (via een subsidie) ingehuurd door of in dienst bij de werkgever.
 - d. Door interne werkbegeleiding of mentor (via een subsidie) in dienst bij de werkgever.
2. De keuze voor de in te zetten jobcoach of werkbegeleider wordt bepaald door de gemeente in samenspraak met de werkgever en werknemer, met inachtneming van artikel 2.10, lid 2.
3. Er zijn twee elementen van belang bij de keuze voor de soort jobcoach of werkbegeleider:
 - a. Jobcoaching of werkbegeleiding is een werknemersvoorziening. De voorziening wordt toegekend voor de werknemer. De werknemer moet zich goed, veilig en vertrouwd voelen bij de jobcoach of werkbegeleider, zodat de kans op succes vergroot wordt.
 - b. Er wordt gestreefd naar zo min mogelijk jobcoaches per werkgever.
 - c. Indien een werknemer zowel jobcoaching als werkbegeleiding nodig heeft kan de gemiddelde subsidie niet meer bedragen dan het tarief wat gekoppeld is aan het begeleidingsregime zwaar.
4. Het college kan met een werkgever, die vanuit sociaal ondernemerschap meerdere werknemers in dienst heeft waarvoor persoonlijke ondersteuning bij werk noodzakelijk is, specifieke afspraken maken over de invulling en subsidiëring van individuele of groepsgewijze ondersteuning. De gemiddelde subsidie per werknemer kan niet meer bedragen dan het tarief wat gekoppeld is aan het begeleidingsregime zwaar zoals in artikel 2.10 lid 7 is genoemd.

Artikel 2.9 Onderscheid tussen jobcoaching en werkbegeleiding

1. Jobcoaching is gericht op baanbehoud en zelfstandig functioneren van een kandidaat. Daarnaast kan jobcoaching gericht zijn op begeleiding van de werkgever met als doel de directe collega's van de kandidaat en zijn direct leidinggevende zodanig te coachen dat zij na afloop zelfstandig de begeleiding kunnen verzorgen.
2. Werkbegeleiding is gericht op begeleiding op de werkplek door een collega die getraind is in het begeleiden van de werknemers met een arbeidsbeperking. De focus ligt alleen op de werkplek en niet ook op andere leefgebieden, zoals bij jobcoaching. Deze vorm wordt ingezet als er vooral behoefte is aan constante begeleiding op de werkplek en minder aan ondersteuning op de andere leefgebieden.

Artikel 2.10 Jobcoaching

1. Bij een 0-urenovereenkomst wordt geen subsidie toegekend.
2. Het college biedt een jobcoach in natura aan, tenzij de werkgever of belanghebbende een interne of externe jobcoach wenst in te zetten.
3. Bij de aanvraag voor externe jobcoaching dient de aanvrager aan te tonen dat de beoogde jobcoach voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen zoals genoemd in bijlage I van de verordening.
4. Voor de intensiteit van jobcoaching gelden drie regimes:

Begeleidingsniveau	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Licht	3%	3%	3%
Midden	6%	5%	3%
Zwaar	10%	7,5%	6%

5. De toekenning van het regime in natura vindt plaats op basis van het verwachte aantal benodigde begeleidingsuren per jaar met de volgende maximale vergoeding:

Begeleidingsniveau	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Licht	32 uur	16 uur	16 uur
Midden	52 uur	26 uur	16 uur
Zwaar	76 uur	40 uur	32 uur

6. Voor externe jobcoaching via een subsidie geldt een tarief van € 103,24 per uur. Dit betreft een all-in tarief exclusief BTW waarin onder andere de reiskosten en reistijd zijn opgenomen.
7. Voor interne jobcoaching gelden de volgende maximumbedragen op basis van een 36-uur per week, bij minder uren is de vergoeding naar rato.

Begeleidingsniveau	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Licht	€ 3.277,55	€ 1.699,47	€ 1.699,47
Midden	€ 5.583,98	€ 2.791,99	€ 1.699,47
Zwaar	€ 8.254,58	€ 4.127,29	€ 3.277,55

8. De tarieven worden jaarlijks door het college vastgesteld.
9. Minimaal iedere 12 maanden beoordeelt het college of voortzetting wenselijk is.
10. De aanvrager stelt het college terstond in kennis van een wijziging van de bestaande dienstbetrekking. Dit kan leiden tot een tussentijdse heroverweging van het verleende subsidiebedrag.
11. Een jobcoach wordt niet langer ingezet dan voor de duur van de proefplaatsing of voor de duur van een arbeidsovereenkomst met een maximum van 3 jaar.

Artikel 2.11 Interne werkbegeleiding

1. Bij een 0-urenovereenkomst wordt geen subsidie toegekend.
2. De begeleidende medewerker:
 - a. heeft een training gevolgd om iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden op de werkplek.
 - b. ervaring met het geven van werkinstructies.
 - c. ervaring met de werkzaamheden die de werknemer gaat uitvoeren
 - d. is voor een deel van zijn werkuren vrijgesteld om de begeleiding op zich te kunnen nemen.
3. De subsidie is bedoeld als compensatie voor het productieverlies van de begeleidende medewerker.
4. De subsidie bedraagt € 1699,47 op jaarbasis bij een dienstverband van 36 uur, bij minder uren is de vergoeding naar rato.
5. Wordt voor een werknemer zowel jobcoaching (in natura of subsidie) als interne werkbegeleiding ingezet, dan kan het totale vergoeding voor een werknemer niet meer bedragen dan het maximumtarief wat gekoppeld is aan het begeleidingsregime zwaar zoals in artikel 2.10 lid 7 is genoemd.

Afdeling 3. Arbeids Ontheffingen

Het college kan op individuele basis in de onderstaande gevallen (tijdelijk) ontheffing verlenen van de arbeidsplicht en/of de verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie.

Artikel 2.12 Tijdelijke ontheffing vanwege dringende redenen van medische of sociale aard

1. Het college verleent, conform artikel 9, tweede lid van de Participatiewet, of artikel 37a, eerste lid IOAW/IOAZ tijdelijk ontheffing van de arbeidsplicht en de verplichting tot het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden aan een uitkeringsgerechtigde met ernstige medische of sociale belemmeringen die als gevolg hiervan niet of nauwelijks in staat kan worden geacht om de arbeidsplicht na te komen. De ontheffing staat in relatie tot de arbeidsmogelijkheden.
2. Van dringende redenen als bedoeld in artikel 9, tweede lid van de wet, is sprake indien een of meerdere acute en/of verslechterende klachten en beperkingen bij belanghebbende de inschakeling in het arbeidsproces onmogelijk maken.
3. De medische of sociale belemmeringen, alsmede de arbeidsmogelijkheden worden in beginsel door een onafhankelijk extern deskundige beoordeeld. Alleen als al wordt beschikt over bewijsstukken die voldoende aantonen dat belanghebbende niet in staat is om te werken door medische of sociale belemmeringen kan worden afgeweken van het inwinnen van advies bij een onafhankelijk extern deskundige.
4. Het college verleent een ontheffing voor de duur van de beperkingen tot maximaal twaalf maanden. Indien er na deze periode nog steeds sprake is van belemmeringen zoals genoemd in het eerste lid, kan ontheffing worden verleend voor de duur van maximaal 36 maanden.
5. De re-integratieplicht, zoals bedoeld in artikel 9, eerste lid onder b, van de Participatiewet, blijft gedurende de periode van ontheffing van kracht.

Artikel 2.13 Ontheffing alleenstaande ouder

1. Het college verleent, op grond van artikel 9a van de Participatiewet of artikel 38, eerste lid, van de IOAW/IOAZ, een alleenstaande ouder die de volledige zorg heeft voor een tot zijn last komend kind tot 5 jaar - op verzoek van de betrokkene - eenmalig een ontheffing van de de arbeidsplicht;
2. De re-integratieplicht, in artikel 9, eerste lid onder b, van de Participatiewet, blijft van kracht.
3. Het college stelt binnen uiterlijk 6 maanden na het verzoek tot ontheffing door de alleenstaande ouder een plan van aanpak op, zoals bedoeld in artikel 9a, zevende lid, van de Participatiewet of artikel 38, zevende lid, van de IOAW/IOAZ.
4. Het college verricht iedere zes maanden een heronderzoek naar de in het plan van aanpak opgenomen voorziening en de naleving hiervan door de alleenstaande ouder.
5. Wanneer niet wordt meegewerkt aan een plan van aanpak, of dit plan wordt niet nageleefd, dan vervalt de ontheffing en is de arbeidsplicht weer van toepassing.
6. Het college verleent een tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht aan een alleenstaande ouder met een zorgplicht voor een kind jonger dan 12 jaar zo lang passende kinderopvang en voldoende scholing ontbreekt en als gevolg hiervan de belastbaarheid van de ouder in redelijkheid geaccepteerde arbeid in de weg staat.

Artikel 2.14 Ontheffing personen verblijvend in Wlz-instelling

1. Het college verleent in individuele gevallen een ontheffing van de arbeidsplicht en de verplichting tot het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden aan een uitkeringsgerechtigde die in een Wlz-instelling woont.
2. De ontheffing wordt verleend voor de duur van het verblijf in de instelling met een maximum van 36 maanden.

Artikel 2.15 Ontheffing vanwege dringende redenen vanwege werkzaamheden als mantelzorg

1. Het college verleent in individuele gevallen een ontheffing van de arbeidsplicht en de verplichting tot het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden aan een uitkeringsgerechtigde die noodzakelijke mantelzorg verricht voor een zorgbehoevende bloed- of aanverwant in de eerste of tweede graad met een indicatie van acht uur of meer per week, zo lang hierin niet op andere wijze kan worden voorzien.
2. De ontheffing geldt maximaal voor de duur dat de mantelzorg noodzakelijk is en duurt maximaal 12 maanden. De ontheffing kan vanwege individuele omstandigheden verlengd worden.
3. De re-integratieplicht, in artikel 9, eerste lid onder b, van de wet, blijft gedurende de ontheffingsperiode voor de mantelzorger van kracht.
4. Het college verleent geen ontheffing indien het de verrichte mantelzorg niet in redelijke verhouding staat tot de arbeids- en/of re-integratieplicht van betrokkene.
5. Het college kan een onafhankelijke externe deskundige om advies vragen inzake de noodzaak van het aantal uren waartoe de ontheffing noodzakelijk is, evenals de duur van de ontheffing en eventuele verlenging.

Artikel 2.16 Ontheffing bij volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid

1. Het college verleent, conform artikel 9, vijfde lid van de wet, volledige en permanente ontheffing van de arbeidsplicht, de re-integratieplicht en de verplichting tot het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden aan een uitkeringsgerechtigde die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. De toetsing aan artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen wordt gebaseerd op een geneeskundig- en arbeidskundig onderzoek, uitgevoerd door een onafhankelijke externe deskundige.
3. Het geneeskundig- en arbeidskundig onderzoek gaat in alle gevallen uit van algemeen geaccepteerde arbeid en de tegenprestatie naar vermogen.

Artikel 2.17 Hercontrole en intrekken ontheffing

1. Wanneer er sprake is van een ontheffing op grond artikel 3.1 tot 3.5 dan vindt er minimaal jaarlijks een contactmoment of hercontrole plaats.
2. Het college kan besluiten een eerder verleende ontheffing in te trekken indien de gronden waarop de ontheffing is verleend zijn gewijzigd.

Hoofdstuk 3 Inkomensondersteuning

Afdeling 1. Regels over inkomstenvrijlating

3.1 Inkomstenvrijlating

1. Aanvaarding van betaalde werkzaamheden gedurende de bijstandsperiode wordt in beginsel geacht bij te dragen aan arbeidsinschakeling.
2. De inkomstenvrijlating is van toepassing op inkomsten uit arbeid die na de ingangsdatum van de uitkering zijn aangevangen.
3. Bij het ontvangen van inkomsten uit arbeid bij aanvang van de uitkering geldt de inkomstenvrijlating vanaf het moment dat er sprake is van een structurele urenuitbreiding.
4. Als inkomsten uit arbeid in deeltijd worden mede aangemerkt:
 - a. doorbetaling van loon door de werkgever tijdens ziekte;
 - b. een uitkering op grond van de Wet arbeid en zorg in verband met zwangerschap en bevalling;
 - c. een uitkering op grond van de Ziektewet (ZW) in verband met ziekte als gevolg van zwangerschap of bevalling;
 - d. inkomsten uit arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep als deeltijds zelfstandige.
5. Voor toepassing van de inkomstenvrijlating op de inkomsten, als bedoeld in lid 4 onder d, dient een uitkeringsgerechtigde door het college aangemerkt te zijn als deeltijd- of marginaal zelfstandige.
6. Het recht op de inkomstenvrijlating bestaat bij gehuwden voor ieder van de partners afzonderlijk.
7. De inkomstenvrijlatingen zoals bedoeld in artikel 31, tweede lid, onder n, r, y, z van de Participatiewet kunnen worden opgeschort gedurende de maanden dat er geen inkomsten worden verworven.
8. Het recht op de inkomstenvrijlating bestaat één keer per bijstandsperiode.
9. Als de uitkeringsperiode ten minste 6 maanden wordt onderbroken, ontstaat er een nieuw recht op de inkomstenvrijlating.
10. De inwoner heeft geen recht op inkomstenvrijlating als hij inkomsten uit arbeid heeft en deze inkomsten niet gemeld heeft. De inwoner heeft dan niet voldaan aan de inlichtingenplicht.

Artikel 3.2 Giften en kostenbesparende bijdragen

1. Kostenbesparende bijdragen en giften worden vrijgelaten, voor zover de som van deze bijdragen en giften het bedrag, bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdeel m, Participatiewet, per kalenderjaar niet overschrijden.
2. Kostenbesparende bijdragen en giften boven het bedrag, bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdeel m, Participatiewet, per kalenderjaar worden individueel beoordeeld. Hierbij wordt bezien of de hoogte en de reden van de gift of kostenbesparende bijdrage vanuit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is.
3. Giften en kostenbesparende bijdragen in de vorm van verstrekkingen van erkende charitatieve instellingen - waaronder de Voedselbank, Kledingbank, Speelgoedbank, Stichting Urgente Noden, Stichting Leergeld en diaconale of vergelijkbare voorzieningen - worden vrijgelaten.
4. De waarde van giften in natura en kostenbesparende bijdragen in natura wordt zo nodig bepaald op basis van de waarde in het economisch verkeer of wordt de NIBUD-prijzengids van het betreffende jaar gevolgd.
5. Giften met een specifieke bestemming worden vrijgelaten, indien belanghebbende, wanneer hij de gift niet had ontvangen, aanspraak had gemaakt op bijzondere bijstand op grond van de wet of een maatwerkvoorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

6. Belanghebbende dient desgevraagd aan te kunnen tonen dat de gift is besteed aan de in het vijfde lid bedoelde bestemming.
7. Indien belanghebbende een gift ontvangt in de vorm van een voertuig of een gift in geld ontvangt en dit bedrag onverwijld aanwendt voor de aanschaf van een voertuig, wordt aansluiting gezocht bij artikel 3.8 van deze beleidsregels en wordt het voertuig toegerekend aan het vermogen.
8. Indien de som van de bijdragen en giften het bedrag, bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdeel m, Participatiewet, overstijgt, dient belanghebbende dit te melden.
9. Ontvangsten boven de € 1.200,00 dient de belanghebbende te melden.

Artikel 3.3 Voedingsgeld

Voedingsgeld, waaraan een Wlz-indicatie ten grondslag ligt, dat door een instelling structureel aan belanghebbende wordt overgemaakt ter compensatie van eten, drinken en wassen op grond van de Wlz, wordt niet als middel in aanmerking genomen.

Artikel 3.4 Materiële en immateriële schadevergoeding

1. De schadevergoeding die de belanghebbende ontvangt voor materiële schade wordt niet als vermogen aangemerkt.
2. Indien de schadevergoeding voor immateriële schade meer bedraagt dan € 5.000 wordt 2/3 deel van het overschot van het bedrag in aanmerking genomen als vermogen. Er moet altijd een individuele afweging plaatsvinden om vast te stellen of een hoger bedrag moet worden vrijgelaten. Daarnaast blijft de vermogensvrijlating als genoemd in artikel 34, derde lid van de Participatiewet van toepassing.
3. Schadevergoeding die is bedoeld ter compensatie van het verlies van arbeidsvermogen, wordt aangemerkt als inkomen voor de periode waarop de vergoeding betrekking heeft.

Artikel 3.5 Erfenissen

1. Erfenissen worden in lijn met giften behandeld en komen in aanmerking voor de vrijlating beschreven in artikel 3.1, eerste lid van deze beleidsregels. Het overschot wordt in aanmerking genomen als vermogen.
2. Voor erfenissen geldt altijd een meldplicht vanaf het moment van overlijden van de erflater of vanaf het moment dat belanghebbende redelijkerwijs kon weten dat hij aanspraak heeft op een erfenis. De hoogte van de erfenis is bij de melding (nog) niet van belang en hoeft dus ook niet bekend te zijn.
3. Een toename van het vermogen als gevolg van een erfenis wordt meegenomen vanaf de datum van overlijden van de erflater. Is het vermogen na een erfenis hoger dan de van toepassing zijnde vermogensgrens dan wordt de te veel betaalde bijstand netto teruggevorderd rekening houdend met de successierechten.

Artikel 3.6 Normwijziging bij verblijf in inrichting

1. Belanghebbenden die een uitkering ingevolge de Participatiewet ontvangen en (tijdelijk) worden opgenomen in een inrichting behouden hun dan geldende bijstandsnorm, gedurende de maand van opname, plus de daaropvolgende twee maanden. Vervolgens wordt de norm per eerste dag van de derde maand omgezet naar de inrichtingsnorm.
2. Voor iemand die geen woonlasten heeft geldt de norm inrichting vanaf de eerste van de maand volgend op de maand waarin de opname heeft plaatsgevonden.

Artikel 3.7 Vermogen in eigen woning

1. Het vermogen in de eigen woning, voor zover hoger dan de vermogensgrens, bedoeld in artikel 34, tweede lid, aanhef en onder d van de Participatiewet, wordt niet vrijgelaten. Voor zover het vermogen in de eigen woning hoger is dan de vermogensgrens wordt deze volledig als vermogen aangemerkt.
2. Bij de waardebepaling van de eigen woning wordt uitgegaan van de geldende WOZ-waarde minus het saldo van de hypotheek die op de woning rust. Dit geldt ook bij een spaarhypotheek.

Artikel 3.8 Waarde voertuigen bij vermogensvaststelling

1. De waarde van een vervoermiddel wordt voor het vaststellen van het vermogen als volgt in aanmerking genomen en vastgesteld:
 - a. bij een waarde tot of gelijk aan € 5.000,00 wordt een vervoermiddel als algemeen gebruikelijk aangemerkt en vrijgelaten bij de vermogensvaststelling;
 - b. als de totale waarde van de vervoermiddelen (auto's, motoren, scooters en brommers) tezamen meer bedraagt dan € 5.000,00, wordt het meerdere in aanmerking genomen bij de vermogensvaststelling;
 - c. De BOVAG/ANWB koerslijst wordt gehanteerd bij de waardebepaling. De waarde wordt gebaseerd op de inruilwaarde;

- d. Wanneer de waarde niet bepaald kan worden door de BOVAG/ANWB koerslijst, wordt de waarde bepaald door middel van aankoopbewijzen, leeftijd, opgegeven onderhoudstoestand en vergelijkingen in aanbiedingen op websites voor tweedehands auto's (Autotrack). Dit is de in aanmerking te nemen waarde in het economisch verkeer, zoals blijkt uit artikel 34 lid I onder a, PW
2. Wanneer het gaat om een voertuig dat aantoonbaar om medische redenen is aangepast en gelet op de persoon noodzakelijk is, wordt de gehele waarde vrijgelaten.
3. Caravans, campers, vrachtwagens, tractoren, boten, jachten en dergelijke worden niet als algemeen gebruikelijk aangemerkt en volledig als vermogen in aanmerking genomen volgens de waarde in het economisch verkeer zoals beschreven onder lid 1 onder d.

Artikel 3.9 Reservering uitvaartkosten

1. Een ieder wordt geacht een verzekering afgesloten te hebben voor de kosten van een uitvaart. De waarde van de uitvaartverzekeringen voor de kosten van een uitvaart tot €10.000 per verzekerde worden in beginsel vrijgelaten.
2. Reserveringen voor de uitvaart tot €10.000 worden niet als middelen in aanmerking genomen op voorwaarde dat het tegoed niet vrijelijk besteed kan worden en slechts alleen bij overlijden kan worden opgenomen door een gemachtigde.

Artikel 3.10 Bijzondere bezittingen

1. Van de hieronder genoemde overige bezittingen dienen altijd bewijsstukken te worden ingeleverd:
 - a. onroerend goed in het binnen en/of buitenland;
 - b. e-wallet (bijvoorbeeld Paypal);
 - c. inhoud gehuurde bankkluis;
 - d. cryptomunten;
 - e. aandelen;
 - f. effecten;
 - g. overige bijzondere bezittingen.
2. De actuele waarde van deze bezittingen wordt tot het vermogen gerekend. De waarde van de bezittingen wordt vastgesteld op de waarde in het economische verkeer. Als de waardevermeerdering van de onder dit artikel genoemde bezittingen tijdens de bijstand het resterend vrij te laten vermogen overschrijdt dient belanghebbende deze wijziging binnen 14 dagen door te geven.

Artikel 3.11 Inlichtingenplicht

1. Het college verstaat onder 'onverwijld uit eigen beweging' als bedoeld in artikel 17, eerste lid PW en artikel 13, eerste lid van de IOAW en IOAZ, dat belanghebbende zonder dat het college daar gericht naar moet vragen, alle wijzigingen die van belang zijn voor het recht op uitkering verstrekt.
2. Er wordt tijdig voldaan aan de inlichtingenplicht als de vereiste inlichtingen verstrekt worden binnen een termijn van uiterlijk 14 dagen gerekend vanaf het moment waarop het te melden feit of de omstandigheid zich heeft voorgedaan dan wel kenbaar werd.

Afdeling 3. Aanvragen

Artikel 3.12 Zoektermijn jongeren

1. In afwijking van artikel 41, vierde lid, Participatiewet kan het college de aanvraag voor het verstrijken van de zoektermijn voor jongeren onder de 27 van vier weken in behandeling nemen, indien naar het oordeel van het college de omstandigheden van de belanghebbende of het gezin daartoe aanleiding geven.
2. In ieder geval is sprake van omstandigheden om de aanvraag voor het verstrijken van de vier weken in behandeling te nemen indien de alleenstaande, de alleenstaande ouder of de één van de gehuwden waarvan beiden jonger dan 27 jaar:
 - a. in een inrichting verblijft of recht hebben op opvang als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015);
 - b. uiterlijk een jaar voorafgaand aan de melding in een inrichting verbleef of recht hadden op opvang als bedoeld in de Wmo 2015;
 - c. uiterlijk een jaar voorafgaand aan de melding in detentie heeft verbleven;
 - d. uiterlijk een jaar voorafgaand aan de melding bij een pleegouder of in een gezinshuis verbleef als bedoeld in de Jeugdwet;
 - e. uiterlijk een jaar voorafgaand aan de melding een kindbeschermingsmaatregel opgelegd heeft gekregen die werd uitgevoerd door een gecertificeerde instelling als bedoeld in de Jeugdwet;

- f. niet is ingeschreven als ingezetene in de basisregistratie personen of die zonder woonadres, maar met een briefadres zijn ingeschreven in de basisregistratie personen.
3. De opsomming in het tweede lid is niet limitatief. Indien er sprake is van overige omstandigheden die aanleiding geven om van het gestelde in artikel 41, vierde lid, Participatiewet af te wijken, dient hiervoor een individuele afweging plaats te vinden.

Artikel 3.13 Verkorte aanvraagprocedure na korte onderbreking bijstand

1. Een verkorte aanvraag is mogelijk indien er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden in de gezinssamenstelling, het vermogen en de persoonlijke situatie en de belanghebbende;
 - a. binnen zes maanden na uitstroom vanwege werkaanvaarding een nieuw beroep doet op bijstand, of;
 - b. gehuwden die beiden een bijstandsuitkering ontvangen uit elkaar gaan en een beroep doen op bijstand als alleenstaande (ouder), of;
 - c. de alleenstaande (ouder) gaat samenwonen met een andere alleenstaande (ouder) die beiden reeds een bijstandsuitkering ontvangen, en een beroep doen op bijstand als gehuwden.
2. Het college gebruikt bij de aanvraag zoals bedoeld in het eerste lid de gegevens die bij hem berusten in verband met de eerdere bijstandsverlening, indien dit leidt tot een voor belanghebbende minder belastende aanvraag.
3. Het college beoordeelt individueel welke (aanvullende) informatie er nodig is voor het doen van een nieuwe bijstandsaanvraag.
4. Indien belanghebbende minder dan 30 dagen voor de datum van melding nog recht op bijstand had, wordt dit recht niet geacht te zijn geëindigd en hoeft geen nieuwe aanvraag te worden gedaan.
5. Voor jongeren tot 27 jaar geldt in beginsel de vier weken zoekperiode zoals bedoeld in artikel 41, vierde lid, Participatiewet.

Artikel 3.14 Bijstand met terugwerkende kracht

In ieder geval is sprake van individuele omstandigheden waarin het college de bijstand kan toekennen vanaf de dag die maximaal drie maanden is gelegen voor de dag waarop de belanghebbende zich gemeld zoals bedoeld in artikel 44, vijfde lid, Participatiewet, indien:

1. De belanghebbende niet in de gelegenheid was om bijstand aan te vragen, of;
2. De belanghebbende zich na een afwijzing van een voorliggende voorziening zich zo spoedig mogelijk heeft gemeld, of;
3. Het niet verlenen van bijstand met terugwerkende kracht ernstige gevolgen heeft zoals:
 - a. het hebben/ontstaan van problematische schulden
 - b. opzegging van de woonruimte
 - c. royering van de zorgverzekering
 - d. afsluiting van gas, licht of water

Hoofdstuk 4 Bijzondere bijstand

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Het college maakt geen gebruik van de mogelijkheid om een drempelbedrag voor de bijzondere bijstand toe te passen.

Artikel 4.1 Beoordeling noodzakelijkheid

1. Bijzondere bijstand dient in beginsel te worden aangevraagd vóórdat de kosten zijn opgekomen, of binnen een termijn van 3 maanden nadat de kosten zijn opgekomen.
2. Bij de beoordeling van de bijzondere bijstand moet, naast de voorwaarden zoals benoemd in artikel 11 tot en met 16 van de Participatiewet, worden vastgesteld of aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. De kosten doen zich voor;
 - b. De kosten zijn in het individuele geval noodzakelijk;
 - c. De kosten vloeien voort uit bijzondere individuele omstandigheden;
 - d. De kosten kunnen niet worden voldaan uit de aanwezige middelen.
3. Indien de bijzondere bijstand is aangevraagd nadat de kosten zijn gemaakt, dan wordt de aanvraag voor bijzondere bijstand in behandeling genomen als:
 - a. Deze wordt ingediend tot en met drie maanden na het moment waarop de kosten zich hebben voorgedaan, en;
 - b. De noodzakelijkheid van de kosten kan worden vastgesteld;
 - c. De aanvraag moet voldoen aan dezelfde voorwaarden als lid 2, b t/m d.

4. Op dit artikel is een overgangperiode van toepassing en treedt in werking per 1 januari 2026. De termijn waarbinnen een aanvraag moet worden ingediend ligt tot 1 januari 2026 op 12 maanden.

Artikel 4.2 Termijn periodieke bijzondere bijstand

1. De termijn van de periodieke bijzondere bijstand is gekoppeld aan de duur van de voorziening waarvoor bijstand wordt gevraagd, voor zover en zolang noodzakelijk.
2. Bij een periode langer dan 12 maanden vindt jaarlijks ter beoordeling van de rechtmatigheid van de verstrekking een toets plaats op de nog aanwezige noodzaak, de hoogte van de kosten, het inkomen en vermogen alsmede naar de woon- of leefsituatie.
3. In afwijking van lid 2 zal beoordeling van de rechtmatigheid eenmaal in de drie jaar plaatsvinden indien er geen draagkracht is en de verwachting is dat de inkomens en vermogenssituatie niet wijzigt.

Artikel 4.3 Hoogte van de bijzondere bijstand

1. De hoogte van de bijzondere bijstand bestaat uit de hoogte van de bijzonder noodzakelijke kosten verminderd met de vastgestelde draagkracht.
2. De hoogte van het bedrag aan bijzondere bijstand wordt vastgesteld op basis van de goedkoopst mogelijke adequate voorziening, waarbij gekeken moet worden naar overname binnen het netwerk of tweedehands artikelen.
3. Tenzij anders vermeld in deze beleidsregels, wordt de hoogte van de noodzakelijke kosten vastgesteld op basis van de maximale bedragen van de Nibud prijzengids. Indien de gevraagde kosten niet staan vermeld in deze Nibud prijzengids, wordt de hoogte op individuele basis vastgesteld.
4. Bijzondere bijstand is niet bedoeld voor kosten die algemeen gebruikelijk zijn. De bijstand wordt in het geval dat dit van toepassing is dan ook lager vastgesteld of zelfs helemaal afgewezen als de kosten volledig als algemeen gebruikelijk zijn aan te merken.

Afdeling 2 Draagkracht

Artikel 4.4 Algemene bepalingen draagkracht

1. De draagkracht die in aanmerking wordt genomen bij de beoordeling van de bijzondere bijstand wordt vastgesteld met inachtneming van de middelen als bedoeld in artikel 35 van de Participatiewet.
2. Bij de bepaling van aanwezige draagkracht wordt in ieder geval rekening gehouden met de draagkrachtperiode, het vermogen en het inkomen.
3. Voor de vaststelling van de draagkracht zijn eveneens de bepalingen zoals benoemd in Hoofdstuk 3 van deze beleidsregels van toepassing.
4. Het college laat voor de bepaling van de draagkracht buiten beschouwing:
 - a. het inkomen in de vorm van een particuliere oudedagsvoorziening, zoals bedoeld in artikel 33, vijfde lid van de Participatiewet;
 - b. de middelen zoals genoemd in artikel 31, lid 2 van de Participatiewet;
 - c. de voor de persoon of het gezin algemeen gebruikelijke bezittingen in natura als bedoeld in artikel 34, tweede lid, sub a van de wet;
 - d. Het vermogen in de eigen woning, bedoeld in artikel 34, lid 2 sub d van de Participatiewet, voor zover dit vermogen minder bedraagt dan het bedrag genoemd in artikel 34 lid 2 sub d van de Participatiewet.
5. Bij een vermogen hoger dan de geldende vermogensgrens, zoals genoemd in artikel 34, lid 3 van de wet, is er geen recht op bijzondere bijstand.

Artikel 4.5 Draagkracht in inkomen

1. In het inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, inclusief vakantietoeslag, is geen draagkracht aanwezig. De kostendelersnorm wordt niet toegepast.
2. Van het inkomen tussen de 120% en 150% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm wordt 30% van het meerinkomen aangemerkt als draagkracht.
3. Bij het inkomen boven de 150% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag is geen recht op bijzondere bijstand.
4. 100% van het meerinkomen boven de van toepassing zijnde bijstandsnorm wordt aangemerkt als draagkracht bij:
 - a. aanvullende bijstand voor levensonderhoud aan jongeren;
 - b. een woonkostentoeslag.
5. De draagkracht wordt vastgesteld op basis van het feitelijk besteedbare inkomen in geval één of meer van de volgende situaties van toepassing is:
 - a. de aanvrager een traject in het kader van de Wet schuldsanering volgt;

- b. er sprake is van beslaglegging;
 - c. er sprake is van een minnelijke regeling op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening,
 - d. er sprake is van inhouding inzake een bestuursrechtelijke premie;
6. Indien de vastgestelde draagkracht minder dan € 25 per jaar bedraagt, past het college deze draagkracht niet toe.

Artikel 4.6 Vaststellen vermogen en maandinkomen

1. Als vermogen wordt in ogenschouw genomen het vermogen op de dag waarop de in aanmerking komende kosten zijn opgenomen.
2. In geval van periodiek bijzondere bijstand is de peildatum van het vermogen de eerste dag van iedere maand waarin aanspraak wordt gemaakt op bijzondere bijstand.
3. Indien het vermogen de vermogensgrens op de peildatum overschrijdt, maar het vermogen daalt op enig moment in de lopende maand tot onder de vermogensgrens als gevolg van afschrijving van de vaste lasten, blijft die maand recht bestaan op bijzondere bijstand.
4. Als maandinkomen wordt in ogenschouw genomen het inkomen over de maand voorafgaand aan de maand waarin de in aanmerking komende kosten zijn opgenomen.
5. Bij wisselende inkomsten wordt voor het vaststellen van het maandinkomen het gemiddelde genomen van het inkomen voorafgaand aan de maand waarin de kosten zijn opgekomen alsmede de onmiddellijk daaraan voorafgaande twee maanden.

Artikel 4.7 Draagkrachtperiode

1. De draagkracht in het inkomen wordt vastgesteld voor een periode van 12 maanden, te rekenen vanaf de eerste dag van de kalendermaand waarin de in aanmerking komende kosten opkomen en eindigt precies één jaar later. De draagkracht in het vermogen wordt vastgesteld per de datum dat de kosten opkomen.
2. Voor de vaststelling van de draagkracht als bedoeld in het vorige lid wordt de draagkracht die is vastgesteld per maand, toegerekend naar een periode van 12 maanden.
3. De vastgestelde draagkracht als bedoeld in lid 2 wordt in geval van incidentele bijzondere noodzakelijke kosten in één keer in mindering gebracht op de in aanmerking komende kosten.
4. In geval van periodieke bijzondere noodzakelijke kosten wordt de draagkracht als bedoeld in lid 2 gespreid over de maanden waarover de bijzondere bijstand wordt toegekend met een maximum van 12 maanden en naar evenredigheid in mindering gebracht op de in aanmerking komende kosten.
5. Bij samenloop van incidentele en periodieke bijzondere noodzakelijke kosten wordt de draagkracht bij voorrang verrekend met de incidentele kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt toegekend.

Artikel 4.8 Wijziging draagkracht tijdens draagkrachtperiode

1. De draagkracht wordt vastgesteld vanaf de eerste van de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en geldt in beginsel voor de gehele draagkrachtperiode.
2. Als tijdens de draagkrachtperiode wijzigingen voordoen in de vastgestelde financiële, woon- en/of leefsituatie waaraan niet kan worden voorbijgegaan, kan de draagkracht in afwijking van de bepaling in het eerste lid tussentijds opnieuw worden vastgesteld.
3. Niet voorbij gegaan kan worden aan een stijging of daling van het inkomen van tenminste 20%.

Artikel 4.9 Overgangperiode Draagkracht

1. Als de kosten, waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd, zien op de periode vanaf september 2023, wordt de draagkracht vastgesteld met toepassing van deze beleidsregel.
2. Vóór 1 september vastgestelde draagkrachtperiodes blijven van kracht voor het recht op bijzondere bijstand binnen die draagkrachtperiode op grond van het draagkrachtbeleid zoals dat gold vóór 1 september 2023.

Afdeling 3 Algemene kosten

Artikel 4.10 Aanvullende bijstand voor levensonderhoud voor jongeren

1. Het college verhoogt de norm van de jongere onder de 21 jaar met het bedrag genoemd in artikel 20, derde lid, Participatiewet, indien de belanghebbende voor de kosten van levensonderhoud geen beroep kan doen op zijn ouders, omdat:
 - a. de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn; of
 - b. de belanghebbende redelijkerwijs het onderhoudsrecht jegens de ouders niet te gelde kan maken.
2. De jongere als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b wordt in ieder geval geacht het onderhoudsrecht redelijkerwijs niet te gelde kunnen maken als:

- a. de ouder(s) is/zijn overleden of in het buitenland woont/wonen en daar onbereikbaar zijn;
 - b. de belanghebbende in het kader van de Jeugdwet buiten het gezinsverband van zijn ouder(s) is geplaatst;
 - c. er sprake is van een aantoonbaar vastgestelde ernstig verstoorde relatie met de ouder(s).
3. De verhoging, bedoeld in artikel 20, derde lid, Participatiewet, in combinatie met de normen, bedoeld in artikel 20, eerste en tweede lid, Participatiewet, is niet hoger dan de norm die geldt voor een 21-jarige of ouder, doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, in een vergelijkbare situatie.
 4. Het college kan conform artikel 18, eerste lid, Participatiewet bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten van levensonderhoud verstrekken, indien de verhoging zoals bedoeld in het eerste lid niet toereikend is gelet op de noodzakelijke kosten van de belanghebbende.
 5. De hoogte van de bijzondere bijstand zoals bedoeld in het vierde lid van de alleenstaande of gehuwde jongere betreft maximaal het verschil tussen de verhoging, bedoeld in artikel 20, derde lid, Participatiewet, in combinatie met de normen, bedoeld in artikel 20, eerste en tweede lid, Participatiewet, en de norm voor een 21-jarige of ouder, doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, in een vergelijkbare situatie.
 6. De gemeente behandelt de aanvraag van een jongere van 18, 19 of 20 jaar, ingediend tot de dag vóór 1 januari 2026, op grond van artikel 12 van de Participatiewet, ook als de behandeling van de aanvraag na 1 januari 2026 plaatsvindt. De aanvulling wordt verstrekt in de vorm van bijzondere bijstand.
 7. Indien er reeds bijzondere bijstand voor de jongere van 18, 19 of 20 jaar is verstrekt op grond van artikel 12 Participatiewet, blijft de bijzondere bijstand voor de resterende periode doorlopen.
 8. Indien de bijzondere bijstand genoemd in het zevende lid lager is dan het bedrag genoemd in artikel 20, derde lid, Participatiewet, zal het bedrag worden verhoogd tot het bedrag genoemd in artikel 20, derde lid, Participatiewet.

Artikel 4.11 Overbruggingsuitkering

1. Ter overbrugging van de eerste maandbetaling van de algemene bijstand kan bijzondere bijstand worden verleend in de noodzakelijke kosten van het bestaan.
2. De hoogte van de in lid 1 bedoelde bijzondere bijstand bedraagt, onder aftrek van alle eventueel aanwezige middelen, maximaal de van toepassing zijnde bijstandsnorm exclusief vakantietoeslag.
3. De te overbruggen periode bedraagt maximaal een maand.

Artikel 4.12 Woonkostentoeslag

De woonkostentoeslag is een tijdelijke financiële bijdrage van de gemeente (als vorm van bijzondere bijstand) om de huur of hypotheek te kunnen betalen. U kunt Woonkostentoeslag aanvragen als u buiten uw schuld om de woonkosten niet meer kunt dragen en geen (volledig) recht heeft op huurtoeslag.

1. Woonlasten behoren in beginsel tot de algemene kosten van bestaan en dienen uit het periodieke inkomen te worden voldaan. In bijzondere omstandigheden kan een woonkostentoeslag worden verstrekt als belanghebbende niet in staat is de woonlasten uit het beschikbare inkomen te voldoen.
2. De belanghebbende komt in aanmerking voor woonkostentoeslag wanneer belanghebbende:
 - a. een eigen woning bewoont en hierdoor geen aanspraak kan maken op de Wet op de huurtoeslag, of;
 - b. een huurwoning bewoont en er geen aanspraak kan worden gemaakt op de Wet op de huurtoeslag, of;
 - c. een huurwoning bewoont waarbij de woonlasten, ondanks aanspraak op de Wet op de huurtoeslag, een restnoodzaak creëren die de draagkracht overschrijdt.
3. Hoogte woonkostentoeslag bij een huurwoning
 - a. Bij een huurwoning is de hoogte van de toeslag gelijk aan de gemiste huurtoeslag, dan wel ter compensatie van de huurtoeslag die is komen te vervallen wegens de uitsluiting van servicekosten uit de subsidiabele huurprijs.
 - b. wanneer de huurtoeslag wordt ontvangen, maar de kale huurprijs de maximale subsidiabele huurgrens van de Wet huurtoeslag (zoals jaarlijks vastgesteld) overschrijft, kan een aanvullende toeslag worden toegekend ter compensatie van de niet-gesubsidieerde huurcomponent. Deze toeslag bedraagt het verschil tussen de kale huurprijs en de maximaal vastgestelde subsidiabele huurgrens van de Wet op de huurtoeslag, verminderd met de individueel vastgestelde draagkracht van de belanghebbende.
4. Hoogte woonkostentoeslag bij een eigen woning
 - a. De hoogte van de woonkostentoeslag bij een eigen woning wordt per maand vastgesteld volgens de berekening van de Wet op de huurtoeslag. Voor het vaststellen van de rekenhuur

bij een eigen woning worden de volgende kosten van de door belanghebbende daadwerkelijke bewoonde woning in ogenschouw genomen:

- de hypotheekrente voor de eigen woning;
- de onroerende zaakbelasting (eigenaarsgedeelte);
- de rioolheffingen (eigenaarsgedeelte);
- de waterschapslasten (eigenaarsgedeelte);
- de premie van de opstalverzekering.

Indien de kosten genoemd in lid 4 meer bedragen dan de maximale huurgrens, wordt de hoogte van de woonkostentoeslag tot het bedrag van de maximale huurgrens vastgesteld, volgens de berekening van de Wet op de huurtoeslag. Vervolgens wordt dit verhoogd met het verschil tussen de maximale huurgrens en de kosten voor de eigen woning.

5. Aan de belanghebbende aan wie de woonkostentoeslag wordt verstrekt, wordt op grond van artikel 55 van de P-wet een inspanningsverplichting opgelegd om de woonlasten in overeenstemming te brengen met zijn financiële middelen. De daartoe behorende verplichtingen worden individueel beoordeeld en vastgelegd in de toekenningsbeschikking.
6. De woonkostentoeslag wordt in beginsel toegekend voor zes maanden en gaat op zijn vroegst in op de eerste van de maand waarin de aanvraag is ingediend. Verlenging met (steeds) dezelfde periode is toegestaan, mits de belanghebbende zich voldoende heeft ingespannen om de woonlasten in overeenstemming te brengen met zijn financiële middelen.
7. Wanneer de belanghebbende eigenaar is van een door hemzelf of zijn gezin bewoonde woning, waarvan de overwaarde de vrijlating zoals bedoeld in artikel 34 lid 2 sub d van de Participatiewet overschrijdt, wordt de woonkostentoeslag toegekend in de vorm van een geldlening.

Artikel 4.13 Vaste lasten tijdens tijdelijk verblijf in een inrichting

1. Tijdens een tijdelijk verblijf in een inrichting (artikel 1 onder f Pw.) kan voor een belanghebbende die algemene bijstand ontvangt, of zou moeten ontvangen indien deze niet in een inrichting zou verblijven, gedurende maximaal zes maanden bijzondere bijstand worden verleend voor de doorbetaling van de vaste lasten in verband met het aanhouden van de woning. De hoogte van deze bijzondere bijstand bedraagt 65% van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Het college kan de termijn van de doorbetaling vaste lasten verlengen met maximaal zes maanden indien dit naar het oordeel van het college noodzakelijk is.

Afdeling 4. Bijzondere kosten

Artikel 4.14 Verhuis- en inrichtingskosten

1. De kosten voor verhuis- en inrichtingskosten behoren tot de algemene kosten van het bestaan en moeten van het eigen inkomen of uit het vermogen worden betaald. Belanghebbende moet voor deze kosten geld reserveren door vooraf te sparen of door achteraf te lenen. Voor deze kosten wordt in beginsel geen bijzondere bijstand verstrekt.
2. In de onderstaande situaties wordt in afwijking van de hoofdregel wel bijzondere bijstand verstrekt:
 - a. er sprake is van een noodzakelijke verhuizing die onvoorzienbaar is, waardoor de belanghebbende aantoonbaar niet heeft kunnen reserveren; of
 - b. er is sprake van een eerste verhuizing na het verlaten van het AZC; of
 - c. indien individuele bijzondere omstandigheden hiertoe aanleiding geven.
3. Een geldlening bij de kredietbank voor de verhuis- en inrichtingskosten wordt, tot de hoogte van deze lening, als toereikende en passende voorliggende voorziening beschouwd.
4. De volgende kosten vallen in beginsel onder de verhuiskosten:
 - a. transportkosten binnen de gemeente of naar een andere gemeente;
 - b. kosten voor één maand dubbele huur binnen de gemeente;
 - c. kosten voor een waarborgsom binnen de gemeente.
5. De bijzondere bijstand in de administratiekosten en eerste huurlasten, onder aftrek van de te verwachten huurtoeslag, wordt verleend om niet. De bijzondere bijstand in de waarborgsom, inrichtingskosten of duurzame gebruiksgoederen wordt verleend in de vorm van een lening.
6. De hoogte van bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten van een volledige inrichting van een kamer bedraagt maximaal 25% van het bedrag dat in de Nibud-prijzengids staat vermeld per inventarispakket naar huishoudtype.
7. De hoogte van bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten van een volledige inrichting van een woning bedraagt maximaal 60% van het bedrag dat in de Nibud-prijzengids staat vermeld per inventarispakket naar huishoudtype.

Artikel 4.15 Duurzame gebruiksgoederen

1. Duurzame gebruiksgoederen behoren in beginsel tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en dienen uit het periodieke inkomen te worden voldaan. Eventueel door reservering vooraf of gespreide betaling achteraf. Alleen wanneer een persoon door bijzondere omstandigheden voor hem noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen niet kan aanschaffen kan bijzondere bijstand verleend worden.
2. Bijzondere bijstand voor de kosten van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen wordt verleend in de vorm van een geldlening.
3. Bij de verlening van bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen hanteert het college 50% van de richtprijzen uit de NIBUD-Prijzengids, tenzij de daadwerkelijke kosten lager zijn dan 50% van deze richtprijzen.

Artikel 4.16 Babyuitzet

1. Kosten voor een babyuitzet behoren in beginsel tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en dienen uit het periodieke inkomen te worden voldaan. Alleen wanneer een persoon door bijzondere omstandigheden de babyuitzet niet kan aanschaffen, kan bijzondere bijstand verleend worden.
2. De aanvraag voor een babyuitzet wordt gedaan voor de vermoedelijke bevallingsdatum, waarbij een zwangerschapsverklaring van de verloskundige of huisarts noodzakelijk is.
3. Bijzondere bijstand voor de kosten van een babyuitzet wordt verleend in de vorm van een geldlening.
4. Bij de verlening van bijzondere bijstand voor een babyuitzet hanteert het college 50% van de richtprijzen uit de NIBUD-Prijzengids, tenzij de daadwerkelijke kosten lager zijn dan 50% van deze richtprijzen"

Artikel 4.17 Extra kosten van bewassing en kledingslijtage

1. Het college kan aan een belanghebbende bijzondere bijstand verlenen voor extra waskosten en extra kosten voor slijtage van kleding of schoeisel, indien er sprake is van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten en deze niet kunnen worden bekostigd uit een voorliggende voorziening zoals de WMO, Wlz of Zvw.
2. Onder deze kosten worden de kosten verstaan die zich voordoen wanneer vanwege een medische oorzaak meer slijtage van de kleding, schoeisel of beddengoed dan wel extra bewassing noodzakelijk is ten opzichte van wat gebruikelijk is.
3. Indien uit het deskundigenadvies blijkt dat een medische noodzaak voor extra was en slijtagekosten aanwezig is, wordt het bestaan van meerkosten aangenomen.
4. Het college stelt de hoogte van de bijzondere bijstand vast op basis van de NIBUD-prijzengids.

Artikel 4.18 Extra Warmtekosten

1. Het college kan aan belanghebbende bijzondere bijstand verstrekken voor extra warmtekosten, indien er sprake is van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke meerkosten.
2. Hieronder worden de kosten verstaan die zich voordoen wanneer uit een deskundigenadvies blijkt dat er op medische gronden een hogere woningtemperatuur noodzakelijk is dan wat gebruikelijk is.
3. Het daaruit voortkomende hogere verbruik is het verschil tussen het werkelijke verbruik, zoals opgenomen in de meest recente jaarafrekening van de leverancier, en het gemiddelde verbruik per jaar conform de Nibud-prijzengids.
4. Het college stelt de hoogte van de bijzondere bijstand vast op basis van de hoogte van de kosten van het hogere verbruik.
5. De bijzondere bijstand voor extra warmtekosten wordt maandelijks verstrekt op basis van een geschat verbruik. Op vertoon van de jaar- of eindafrekening wordt het bedrag definitief vastgesteld.

Artikel 4.19 Dieetkosten

1. Het college kan aan een belanghebbende bijzondere bijstand verlenen voor dieetkosten indien belanghebbende om medische redenen is aangewezen op een bepaald dieet en de kosten van dat dieet meerkosten met zich meebrengen.
2. Het college stelt het recht van de bijzondere bijstand vast op basis van een deskundigenadvies.
3. Het college stelt de hoogte van de bijzondere bijstand vast op basis van de meerkosten van het te volgen dieet, zoals vastgesteld in de NIBUD-prijzengids.

Artikel 4.20 Maaltijdvoorziening

1. In de kosten van een maaltijdvoorziening kan bijzondere bijstand worden verleend indien:
 - a. de kosten van de maaltijden aantoonbaar, onvoorzien en noodzakelijk zijn (om de noodzaak vast te stellen moet een indicatie worden overlegd door een indicatieorgaan of huisarts);

- b. de kosten van de maaltijden niet via een andere zorgwet (bijv. WMO of zorgverzekeringswet) of subsidieregeling kunnen worden verstrekt.
2. De kosten per maaltijd worden vergoed tegen een gangbaar tarief voor een thuisbezorgde maaltijd onder aftrek van de kosten volgens NIBUD-norm van een zelf bereide warme maaltijd.

Artikel 4.21 Personenalarmering

Het college kan bijzondere bijstand verstrekken voor aansluitkosten en de abonnementskosten van personenalarmering, indien deze om medische of sociale redenen noodzakelijk is en niet wordt vergoed vanuit een voorliggende voorziening.

Artikel 4.22 Medische en paramedische kosten

1. Het college verleent in beginsel geen bijzondere bijstand voor medische en paramedische kosten. Het uitgangspunt voor medische en paramedische kosten is dat een ieder zich kan verzekeren op het voorzieningenniveau van de basis- en aanvullende verzekering.
2. De Zorgverzekeringswet, WMO en de Wet langdurige zorg zijn passende en toereikende voorliggende voorzieningen voor medische kosten op grond waarvan deze kosten niet voor bijzondere bijstand in aanmerking komen als bedoeld in artikel 15 van de PW. Kosten die onder deze regelingen vallen, maar waarvoor geen (volledige) vergoeding wordt gegeven, komen in beginsel niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.
3. In afwijking van het eerste lid kan het college bijzondere bijstand om niet verlenen voor medisch noodzakelijke kosten of behandelingen onder de volgende drie voorwaarden:
 - a. gebleken is dat zorgverzekeraars belanghebbende wegens schulden niet accepteren voor een aanvullende of collectieve zorgverzekering;
 - b. belanghebbende werkt op het moment mee aan de aanvraag voor of volgt een schuldhulpverleningstraject;
 - c. voorafgaande aan de behandeling overlegt de belanghebbende aan het college een kostenopgave van de betreffende behandeling.
4. In aanvulling op lid drie wordt bij het vaststellen van de hoogte van de bijzondere bijstand aangesloten bij de vergoedingen zoals deze worden gegeven bij deelname aan het uitgebreide pakket van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering.

Artikel 4.23 Reiskosten

1. Reiskosten behoren tot de algemene kosten van het bestaan en komen in beginsel niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.
2. In afwijking van lid 1 kan bijzondere bijstand worden verstrekt voor onvermijdelijke bijzondere noodzakelijke reiskosten in Nederland in verband met:
 - a. bezoek aan ziek gezins- of familielid tot en met de tweede graad die is opgenomen in een inrichting als er geen vergoeding mogelijk is vanuit een voorliggende voorziening;
 - b. bezoek aan uithuisgeplaatst kind;
 - c. bezoek aan een gedetineerd gezinslid als de gedetineerde geen recht heeft op verlof en de instelling buiten de gemeente is gelegen;
3. De hoogte van de bijzondere bijstand voor reiskosten wordt bepaald op basis van het reguliere openbaar vervoer tarief 2e klas voor het goedkoopst mogelijke traject of op basis van de kortste route per auto volgens de ANWB-routeplanner met een kilometervergoeding van € 0,23 per kilometer. Er wordt geen vergoeding verstrekt als de enkele reisafstand minder dan 15 kilometer bedraagt.
4. Bijzondere bijstand voor de reiskosten betreft maximaal:
 - a. eenmaal per week voor een ziek gezins- of familielid als bedoeld in lid 2 sub a;
 - b. eenmaal per twee weken dan wel aan de hand van de bezoekenregeling die is opgesteld door de instelling voor een uithuisgeplaatst kind als bedoeld in lid 2 sub b;
 - c. eenmaal per vier weken voor een gedetineerde als bedoeld in lid 2 sub c;
5. In afwijking van lid 1 kan bijzondere bijstand verstrekt worden aan een ouder met een ten laste komend kind dat jonger is dan 18 jaar en tevens voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. het ten laste komend kind volgt onderwijs op een grote afstand van de woonplaats;
 - b. de afstand van het woonadres tot de school bedraagt minimaal 15 kilometer enkele reis;
 - c. het volgen van onderwijs op een grote afstand van de woonplaats is redelijkerwijs noodzakelijk;
 - d. er is geen recht op een voorliggende voorziening. Ondersteuning in de vorm van vervoer of een vergoeding op basis van leerlingenvervoer wordt in elk geval, maar niet uitsluitend aangemerkt, als voorliggend.

6. Voor gemeente Zeewolde is, in aanvulling op lid 5, voor scholieren die noodzakelijkerwijs buiten hun woonplaats, in Ermelo of Harderwijk, voortgezet onderwijs moeten volgen bijzondere bijstand mogelijk voor het gebruik van de pont/veerdienst in de maanden september tot en met juni.

Artikel 4.24 Uitvaartkosten

1. Het college verleent in beginsel geen bijzondere bijstand voor de kosten van een uitvaart. De kosten van een uitvaart behoren tot de incidentele, noodzakelijke kosten van het bestaan. In deze kosten kan worden voorzien door de nalatenschap van de overledene en/of een uitvaart, levens- of ongevalverzekering. De wettelijke of per testament bepaalde erfgenamen zijn aansprakelijk voor de kosten van de uitvaart. Elk van de erfgenamen voor een gelijk deel.
2. Voor de kosten van een uitvaart (begrafenis of crematie) kan bijzondere bijstand worden verleend aan de erfgenamen als hun eigen middelen, verzekeringsgelden en de nalatenschap van de overledene ontoereikend zijn om de kosten te dekken. Erfgenamen kunnen voor hun eigen aandeel in de kosten bijzondere bijstand aanvragen.
3. De volgende voorwaarden gelden voor verstrekking:
 - a. Vergoeding is mogelijk voor een sobere uitvaart. Dit betekent dat voor bijzondere bijstandsverlening voor uitvaartkosten wordt uitgegaan van een vergoeding van maximaal € 4.300, - (naar rato verdeeld over het aantal erfgenamen). De kosten voor een uitvaart zijn uitgesplitst in de prijzengids van het Nibud. Als de kosten lager zijn, dan wordt het factuurbedrag uitgekeerd;
 - b. Bijzondere bijstand kan worden verstrekt voor kosten waarvoor aanvrager een wettelijke verplichting heeft;
 - c. Alleen de in Nederland gemaakte uitvaartkosten worden vergoed.

Afdeling 5. Bijzondere financiële regelingen

Artikel 4.25 Tegemoetkoming eigen bijdrage Kinderopvang

1. Voor de eigen bijdrage van reguliere kinderopvang wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. De wettelijke regeling kinderopvangtoeslag en eventueel de Wet kinderopvang worden aangemerkt als passende en toereikende voorliggende voorziening.
2. In afwijking van het eerste lid kan het college een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang verstrekken aan:
 - a. een ouder als bedoeld in artikel 1.6 onder e en j van de Wet kinderopvang, of;
 - b. een ouder met een sociaal medische indicatie als bedoeld in Hoofdstuk 6 van deze beleidsregels, of;
 - c. belanghebbende die vanuit de bijstand uitstroomt naar werk;
3. Een tegemoetkoming wordt slechts verstrekt wanneer het gezinsinkomen niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm en het de vermogensgrens als bedoeld in artikel 4.4 van de beleidsregels niet overschrijdt.
4. De tegemoetkoming betreft een aanvulling op de kinderopvangtoeslag tot 100% van het uurtarief van de kinderopvang.
5. De tegemoetkoming als bedoeld in het eerste lid wordt beperkt tot het maximum aantal uren zoals aangegeven in artikel 8a eerste lid van het Besluit kinderopvangtoeslag en is nooit meer dan het aantal uren dat wordt afgenomen.
De tegemoetkoming voor de persoon die uitstroomt naar werk wordt verstrekt voor maximaal 12 maanden.

Artikel 4.26 Kosten beschermingsbewind, mentorschap en curatele

1. In de kosten van beschermingsbewind, mentorschap en curatele kan bijzondere bijstand worden verleend overeenkomstig de beschikking van de rechtbank;
2. Bijzondere bijstand wordt verleend voor de in de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren genoemde kosten en de kosten van griffierecht.
3. Bijzondere bijstand wordt verstrekt vanaf de eerste van de maand of de zestiende van de maand, afhankelijk van de datum waarop de bewindvoerder, curator of mentor is benoemd, tenzij een andere datum in de beschikking wordt benoemd.
4. Bijzondere bijstand wordt verstrekt voor de extra te maken kosten zoals vermeld in de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren mits de rechter akkoord is gegaan en hiervoor een machtiging heeft verstrekt.
5. De kosten van beschermingsbewind voor het beheer van een persoonsgebonden budget komen niet voor bijstandsverlening in aanmerking, tenzij belanghebbende aannemelijk maakt dat hij aangewezen is op zorg in de vorm van een PGB.

Artikel 4.27 Eigen bijdrage rechtsbijstand

1. Voor de kosten van de eigen bijdrage voor een advocaat en het griffierecht kan bijzondere bijstand worden verleend, indien de belanghebbende een door de Raad voor Rechtsbijstand toegevoegde advocaat heeft en de kosten niet op andere wijze kunnen worden vergoed.
2. Indien er geen sprake is van een toevoeging door de Raad van Rechtsbijstand, kan bijzondere bijstand worden toegekend als belanghebbende de gestelde noodzakelijkheid van de procedure kan aantonen.
3. De noodzakelijke kosten voor de eigen bijdrage rechtsbijstand worden vastgesteld op basis van de verschuldigde eigen bijdrage verminderd met de verlaging, als bedoeld in het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand, die belanghebbende redelijkerwijs had kunnen krijgen.
4. In geval van toevoeging door de Raad voor Rechtsbijstand kunnen naast de te betalen eigen bijdrage rechtsbijstand de volgende kosten (limitatief) voor bijstandsverlening in aanmerking komen:
 - a. griffierechten;
 - b. getuigen en deskundigen;
 - c. uittreksels uit de openbare registers;
 - d. internationale telefax en internationale telefoongesprekken;
 - e. verschotten van de procureur voor zover die kunnen worden aangemerkt als kosten in de zin van de onderdelen a tot en met d.
5. Indien belanghebbende wordt veroordeeld in de proceskosten, verleent het college voor deze kosten geen bijzondere bijstand.
6. Kosten die via de gerechtelijke procedure aan belanghebbende worden vergoed, dienen aan de gemeente te worden terugbetaald, indien en voor zover hiervoor bijzondere bijstand is verstrekt

Afdeling 6. Categoriele bijzondere bijstand

Artikel 4.28 Collectieve zorgverzekering Minima (CZM)

1. Het college kan, op grond van artikel 35 lid 3 van de Participatiewet, categoriele bijzondere bijstand verlenen in de vorm van een Collectieve Zorgverzekering Minima.
2. De Collectieve Zorgverzekering Minima is een collectieve zorgverzekering bestaande uit de basisverzekering en aanvullende verzekering, waarvoor het college een overeenkomst heeft afgesloten met een zorgverzekeraar.
3. Belanghebbende komt in aanmerking voor de Collectieve Zorgverzekering Minima als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
 - a. belanghebbende is 18 jaar of ouder, woonachtig in de gemeente Ermelo, Harderwijk of Zeewolde en is verzekeringsplichtig op grond van de Zorgverzekeringswet;
 - b. belanghebbende heeft een inkomen tot maximaal 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
 - c. belanghebbende heeft een vermogen tot maximaal de geldende vermogensgrens, zoals genoemd in artikel 34, lid 3 van de Participatiewet;
 - d. belanghebbende verblijft niet in detentie;
 - e. belanghebbende heeft geen premieschuld bij zijn huidige zorgverzekeraar en/of valt niet onder de regeling wanbetalers van het CAK;
 - f. belanghebbende maakt geen gebruik van de tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering zoals benoemd in artikel 4.29 van deze beleidsregels.
4. De tegemoetkoming op de premie van de aanvullende zorgverzekering bedraagt maandelijks €15. Het college betaalt de tegemoetkoming rechtstreeks uit aan de zorgverzekeraar. De zorgverzekeraar brengt de tegemoetkoming in mindering op de premie van de aanvullende zorgverzekering van de deelnemer.
5. Belanghebbende die voldoet aan de in lid 3 genoemde voorwaarden kan zonder medische selectie en wachttijden deelnemen aan de Collectieve Zorgverzekering Minima, nadat hij/zij tijdig is aangemeld.
6. De aanvraag voor deelname aan de Collectieve Zorgverzekering Minima verloopt via een door het college vastgesteld aanvraagformulier. Deelname gaat in per 1 januari van het volgende kalenderjaar.
7. In tegenstelling tot het gestelde in lid 6, kan belanghebbende op elk moment een aanvraag indienen voor deelname aan de Collectieve Zorgverzekering Minima indien belanghebbende:
 - a. geen zorgverzekering heeft op grond van de Zorgverzekeringswet of;
 - b. een aanvullende zorgverzekering van Zilveren Kruis heeft en nog niet is aangemeld voor de Collectieve Zorgverzekering Minima. Deelname start per eerstvolgende mogelijkheid na acceptatie door de Zorgverzekeraar.

8. Deelname aan de Collectieve Zorgverzekering Minima wordt beëindigd zodra belanghebbende niet meer voldoet aan de voorwaarden zoals benoemd in lid 3, maar niet eerder dan op de eerstvolgende wijzigingsdatum 1 januari daaropvolgend. Bij overlijden of verhuizing naar een andere gemeente of het buitenland geldt als beëindigingsdatum de mutatedatum in de Basisregistratie Personen.

Artikel 4.29 Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering (TAZ)

1. Het college kan, op grond van artikel 35 lid 3 van de wet, bijzondere bijstand verlenen in de vorm van een tegemoetkoming in de premie voor de aanvullende zorgverzekering.
2. Belanghebbende komt in aanmerking voor de tegemoetkoming in de aanvullende zorgverzekering als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
 - a. Belanghebbende is 18 jaar of ouder, woonachtig in de gemeente Ermelo, Harderwijk of Zeewolde en is verzekeringsplichtig op grond van de Zorgverzekeringswet;
 - b. belanghebbende heeft een inkomen tot maximaal 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
 - c. belanghebbende heeft een vermogen tot maximaal de geldende vermogensgrens, zoals genoemd in artikel 34, lid 3 van de Participatiewet;
 - d. belanghebbende heeft voor het geldende jaar een aanvullende zorgverzekering op grond van de Zorgverzekeringswet;
 - e. belanghebbende maakt geen gebruik van de collectieve zorgverzekering minima zoals benoemd in artikel 4.28 van deze beleidsregels.
3. Het aanvragen van de tegemoetkoming geschiedt per verzekerd kalenderjaar. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.
4. De tegemoetkoming voor de aanvullende zorgverzekering bedraagt maximaal €15,00 per persoon per maand en wordt jaarlijks in één keer uitbetaald op basis van volledige maanden. De tegemoetkoming is nooit hoger dan de kosten van de aanvullende verzekering.
5. Het aantal maanden waarover de tegemoetkoming wordt toegekend wordt vastgesteld per ingangsdatum dat belanghebbende verzekeringsplichtig is en/of belanghebbende in de gemeente woonachtig is.
6. Op dit artikel is een overgangperiode van toepassing. Tot 31 december 2026 kan de tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering tot 12 maanden terug worden toegekend, indien belanghebbende daar om verzoekt en belanghebbende voldoet aan de voorwaarden zoals benoemd in lid 2 van dit artikel. Vanaf 1 januari 2027 wordt de tegemoetkoming enkel toegekend per kalenderjaar zoals benoemd in lid 3 van dit artikel.

Hoofdstuk 5 Studietoelage

Artikel 5.1 Voorwaarden studietoelage

1. Er bestaat recht op studietoelage als belanghebbende:
 - a. als rechtstreeks gevolg van een ziekte of gebrek structureel niet in staat is naast de studie inkomsten te verwerven;
 - b. studiefinanciering ontvangt op grond van de WSF of een tegemoetkoming krijgt op grond van de WTOS. Het levenlanglenkrediet van de WSF valt niet hieronder;
 - c. geen recht heeft op een uitkering op grond van de Wajong.
2. Er is in ieder geval geen sprake van een structurele medische beperking bij:
 - mantelzorg;
 - een gebroken been of arm;
 - kortdurende beperkingen;
 - beperkingen die niet dusdanig ernstig zijn dat iemand naast de studie niet meer kan werken.

Artikel 5.2 Aanvraag Studietoelage

1. De aanvraag voor studietoelage wordt digitaal dan wel schriftelijk ingediend via het door het college vastgestelde aanvraagformulier studietoelage.
2. Belanghebbende verstrekt bij de aanvraag de volgende stukken:
 - a. een bewijs van het ontvangen van studiefinanciering op grond van de WSF of een tegemoetkoming op grond van de WTOS;
 - b. bij stage: een kopie van de stageovereenkomst waaruit de hoogte van de stagevergoeding blijkt
3. Belanghebbende kan bij aanvraag een deskundigenverklaring verstrekken waarin staat waarom de belanghebbende niet kan werken naast de studie.

Artikel 5.3 Medisch advies

1. Het college is verplicht een medisch advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige voor de beoordeling of er sprake is van een structurele medische beperking.
2. In afwijking van het eerste lid kan het college alleen in deze situaties een medisch advies achterwege laten als:
 - a. direct duidelijk is dat er recht bestaat op studietoeslag gelet op de aard van de structurele medische beperking;
 - b. vaststaat dat belanghebbende geen studiefinanciering op grond van de WSF of tegemoetkoming op grond van de WTOS wordt ontvangen;
 - c. belanghebbende recht heeft op een Wajong uitkering;
 - d. belanghebbende werkt naast de studie, niet zijnde een stage.
3. Wanneer het eerste medisch advies daartoe aanleiding geeft, bepaalt het college dat binnen een bepaalde periode een nieuw medisch advies zal worden gevraagd om te beoordelen of belanghebbende nog steeds niet in staat is om naast de studie te werken.

Artikel 5.4 Toekennen en uitbetalen

1. Als door het college is vastgesteld dat recht op studietoeslag bestaat, wordt de studietoeslag toegekend vanaf de dag waarop dit recht is ontstaan, voor zover deze dag niet ligt voor de dag waarop de belanghebbende de aanvraag om studietoeslag heeft ingediend.
2. In afwijking van het eerste lid wordt studietoeslag met terugwerkende kracht ook toegekend over een periode die is gelegen voor de dag waarop de belanghebbende de aanvraag om studietoeslag heeft ingediend als:
 - a. belanghebbende daarom verzoekt; en
 - b. belanghebbende over deze periode voldoet aan de voorwaarden voor het recht op studietoeslag.
3. In afwijking van het tweede lid wordt studietoeslag niet met terugwerkende kracht toegekend over een periode die is gelegen:
 - a. voor 1 april 2022;
 - b. 5 jaar voorafgaand aan de dag waarop de belanghebbende aanvraag om studietoeslag heeft ingediend.
4. De studietoeslag wordt toegekend voor de periode dat belanghebbende aan de voorwaarden voldoet.
5. De studietoeslag wordt maandelijks uitbetaald.
6. De studietoeslag die met terugwerkende kracht wordt toegekend, wordt na toekenning als een bedrag ineens uitbetaald.

Artikel 5.5 Hoogte van de studietoeslag

1. De hoogte van de studietoeslag is gelijk aan de bedragen genoemd in artikel 7a van het Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoeslag Participatiewet.
2. Als uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de studietoeslag geldt in de maand waarin een belanghebbende jarig wordt, het bedrag dat hoort bij de leeftijd die belanghebbende op de verjaardag heeft bereikt.
3. In overeenkomst met artikel 36 b, vijfde lid van de Pw vermindert de hoogte van de studietoeslag met het bedrag aan inkomsten uit de stage voor zover dat het een bij AMvB te bepalen bedrag te boven gaat.

Hoofdstuk 6 Sociaal medische indicatie kinderopvang

Artikel 6.1 Doelgroep

- Voor een tegemoetkoming voor kinderopvang op basis van een sociaal medische indicatie komen in aanmerking:
- a. ouder(s) en/of wettelijke verzorgers met kinderen van 0 tot 4 jaar en/of kinderen die basisonderwijs volgen, én;
 - b. volgens het BRP woonachtig in de gemeenten Ermelo, Harderwijk of Zeewolde, én;
 - c. waarbij aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - De betrokken ouder behoort tot de categorie personen met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking en ten behoeve van wie is komen vast te staan dat één of meer van deze beperkingen kinderopvang noodzakelijk maken;
 - er is vastgesteld dat de veiligheid van het kind in geding is;

- er is vastgesteld dat kinderopvang in het belang van een goede en gezonde ontwikkeling van het betreffende kind noodzakelijk is;
- er is vastgesteld dat er sprake is van een crisissituatie waardoor de ouder tijdelijk niet in staat is de verzorging op zich te nemen.

Artikel 6.2 Voorliggende voorziening

Het college weigert de tegemoetkoming indien er sprake is van een voorliggende voorziening die gezien haar aard en doel wordt geacht voor de belanghebbende toereikend en passend te zijn, tenzij een aanvulling op de voorliggende voorziening noodzakelijk is. Tot een voorliggende voorziening wordt gerekend:

- a. opvangmogelijkheden bij de basisschool, familie of sociaal netwerk;
- b. voorzieningen voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en peuteropvang;
- c. kinderopvangtoeslag van de belastingdienst;
- d. mogelijkheden van partner om ouderschaps- of zorgverlof op te nemen;
- e. een voorziening op grond van de Jeugdwet of Wmo;
- f. een voorziening op grond van de Wet langdurige zorg.

Artikel 6.3 Voorwaarden en duur van de tegemoetkoming

1. De (sociaal/medische) noodzaak voor kinderopvang op basis van de Sociaal medische indicatie wordt, door middel van een indicatiestelling, vastgesteld door:
het centrum van Jeugd en Gezin in gemeente Ermelo en Harderwijk, of;
Team Jeugd in gemeente Zeewolde, of;
Klantmanagers Meerinzicht.
2. In de indicatiestelling geeft het CJG, klantmanager Meerinzicht of team Jeugd aan:
 - a. wat de noodzaak is van de indicatiestelling;
 - b. hoeveel uren per week opvang noodzakelijk is;
 - c. voor welke termijn kinderopvang noodzakelijk is, en;
 - d. waarom voorliggende voorzieningen niet mogelijk of onvoldoende zijn.
3. Tegelijk met de indicatiestelling wordt door het CJG, klantmanager Meerinzicht of team Jeugd met de ouder(s) een integraal plan van aanpak voor het hele gezin opgesteld om de situatie waarvoor de afgifte van de sociaal medische indicatie noodzakelijk is op te lossen. Het plan vermeldt ook de verwachte tijdsplanning en concrete afspraken met de ouders met betrekking tot te ondernemen acties.
4. De tegemoetkoming wordt alleen verstrekt als professionele begeleiding, via het Jeugdteam of andere bij het gezin betrokken professionals, wordt ingezet om de problematiek weg te nemen of te verminderen. Het niet meewerken of stopzetten van de professionele begeleiding is een reden om de tegemoetkoming te weigeren of te stoppen.
5. De indicatie en bijbehorende vergoeding wordt verleend voor de duur de periode van maximaal 12 maanden, maar niet langer dan dat kinderopvang op basis van de sociaal medische indicatie noodzakelijk is.
6. Op basis van de sociaal medische indicatie is op aanvraag éénmaal verlenging van de tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang mogelijk op basis van indicatie van het Centrum Jeugd en Gezin of Team Jeugd. Verlenging vindt alleen plaats als de ouder(s) heeft meegewerkt of in voldoende mate meewerkt aan hulpverlening om de situatie te verbeteren en de noodzaak van kinderopvang weg te nemen. De duur van die verlenging is maximaal 6 maanden.
7. In uitzonderlijke situaties kan van de gestelde termijnen in lid 5 en 6 gemotiveerd worden afgezien.
8. De kinderopvang wordt verzorgd door een in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) geregistreerde kinderopvangorganisatie.

Artikel 6.4 Tijdelijke indicatie

1. Indien niet gewacht kan worden op de indicatiestelling kan door het CJG of team Jeugd of een daartoe aangewezen medewerker van Meerinzicht een tijdelijke indicatie worden gesteld voor een maximale termijn van 3 maanden, in de situatie waarin gevreesd moet worden dat hierdoor het herstel van de gewenste situatie in ernstige mate wordt belemmerd, of omdat sprake is van een crisissituatie waarin directe maatregelen genomen moeten worden.
2. Binnen de termijn als bedoeld in lid 1 dient de indicatie alsnog door het CJG of team Jeugd te worden gesteld. Indien het CJG of team Jeugd van oordeel is dat opvang op basis van een sociaal medische indicatie niet van toepassing is, eindigt de vergoeding van de kinderopvang bij afloop van de tijdelijke termijn.
3. Er vindt geen terugvordering plaats van de eerder verstrekte bijdragen.

Artikel 6.5 Hoogte en omvang van de tegemoetkoming

De hoogte van de tegemoetkoming wordt vastgesteld op basis van:

- a. Het aantal uren kinderopvang dat door de ouder is aangevraagd, met dien verstande dat dit niet hoger is dan dat naar het oordeel van het college op basis van de sociaal medisch indicatie noodzakelijk is, waarbij een maximum geldt van 143 uur per kind per maand.
- b. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdeel c, wordt de tegemoetkoming van 100% van de vastgestelde en subsidiabele kosten verleend, indien het inkomen van de ouder(s) op de peildatum niet hoger is dan 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. In dit geval is de ouder geen eigen bijdrage verschuldigd en vervalt de noodzaak tot het aanvragen van bijzondere bijstand voor de vergoeding van het resterende bedrag.

Artikel 6.6 Ingangsdatum van de tegemoetkoming

1. De tegemoetkoming wordt toegekend vanaf de datum waarop de aanvraag voor de tegemoetkoming in ontvangst is genomen.
2. De tegemoetkoming kan, met inachtneming van het eerste lid, niet eerder worden verleend dan de ingangsdatum van de overeenkomst tot het afnemen van kinderopvang.

Artikel 6.7 Betaling tegemoetkoming

1. Het college betaalt, na ontvangst van de factuur van de kinderopvang, de maandelijkse tegemoetkoming op declaratiebasis uit aan de ouders aan wie SMI is toegekend.
2. In tegenstelling tot het eerste lid, kan de ouder aan wie SMI is toegekend het college verzoeken de tegemoetkoming rechtstreeks aan de kinderopvang uit te betalen. Deze betaling vindt op declaratiebasis na ontvangst van de factuur plaats.

Artikel 6.8 Aanvraag Sociaal Medische Indicatie

1. Een aanvraag voor een Sociaal Medische Indicatie en de tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang wordt ingediend bij een door het college opgesteld aanvraagformulier.
2. Een aanvraag bevat de volgende gegevens:
 - a. naam, adres, Burgerservicenummer, geboortedatum van de ouder(s);
 - b. indien van toepassing: naam, Burgerservicenummer en geboortedatum van de partner en indien dit een ander adres is, het adres van de partner;
 - c. naam, adres, Burgerservicenummer en geboortedatum van het kind of kinderen waarop de aanvraag betrekking heeft;
 - d. een offerte of niet ondertekende overeenkomst van de kinderopvangorganisatie waar de kinderopvang plaatsvindt waarin is aangegeven:
 1. het aantal uren kinderopvang per kind per maand;
 2. het uurtarief;
 3. de ingangsdatum van de kinderopvang;
 4. indicatieadvies waaruit de noodzakelijkheid en duur blijkt;
 5. overige gegevens die het college noodzakelijk acht om te kunnen besluiten

Artikel 6.9 Inlichtingenplicht

1. De ouder aan wie SMI is toegekend verstrekt aan het college alle gegevens en inlichtingen die voor de aanspraak en de hoogte van de tegemoetkoming van belang zijn.
2. De inlichtingen en gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden binnen 14 dagen verstrekt aan het college. De ouder of partner meldt gegevens die aanleiding geven tot een lagere dan de vastgestelde tegemoetkoming onmiddellijk na het bekend worden daarvan aan het college.

Artikel 6.10 Intrekking tegemoetkoming en terugvordering

1. De tegemoetkoming kan worden ingetrokken afwijkend van het door het college vastgestelde besluit indien:
 - a. de ouder(s) niet voldoet aan de verplichtingen die vastgelegd zijn in het integraal plan van aanpak door CJG, klantmanager Meerinzicht of Team Jeugd;
 - b. de ouder(s) niet voldoet aan de inlichtingenplicht zoals bedoeld in artikel 6.9. van deze beleidsregel;
 - c. kind(eren) en/of ouder(s) niet meer woonachtig zijn in de gemeente;
 - d. de ouder(s) na toekenning gebruik kunnen maken op een voorliggende voorziening zoals bedoeld in artikel 6.2.
2. Het college kan de tegemoetkoming terugvorderen wanneer:

- a. de omvang van de opvang is vastgesteld op grond van onjuiste of onvolledige verstrekte inlichtingen door de ouder(s) zoals bedoeld in artikel 6.9;
- b. zonder toestemming van het college niet of niet volledig gebruik is gemaakt van de kinderopvang.

Hoofdstuk 7 Hardheidsclausule en algemene- en overgangsbepalingen

Artikel 7.1 Hardheidsclausule

In voorkomende gevallen van bijzondere omstandigheden kan van deze regels worden afgeweken op grond van artikel 4:48 Awb.

Artikel 7.2 Algemene bepalingen

Er bestaat een groep die door samenloop van regelingen een netto-inkomen (exclusief toeslagen) heeft op het sociaal minimum, maar een lager besteedbaar inkomen heeft omdat zij minder toeslagen krijgen. Dat komt omdat het fiscale inkomen boven het sociaal minimum ligt. Dit wordt de alleenverdienersproblematiek genoemd.

Artikel 7.3 Alleenverdiener

Alleenverdiener: Het huishouden zoals bedoeld in artikel 78f tot en met 78m, hoofdstuk 9a, Participatiewet

Artikel 7.4

Huishouden: Twee personen die fiscaal partner en toeslagpartner van elkaar zijn voor het jaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft.

Artikel 7.5 Vaste tegemoetkoming

Vaste tegemoetkoming: Het bedrag dat over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 per jaar wordt vastgesteld bij ministeriële regeling in het kader van artikel 78f tot en met 78m, Participatiewet.

7.6 Aanvraag en toekenning

Artikel 7.6.1 Ambtshalve toekenning alleenverdiener 2025-2027

1. Het college kent aan ieder huishouden, waarvan voor het betreffende kalenderjaar het Burgerservicenummer van de meestverdienende partner is verstrekt aan het college op grond van artikel 78f tot en met 78m, Participatiewet, ambtshalve de vaste tegemoetkoming voor dat kalenderjaar toe.
2. Uitbetaling van de vaste tegemoetkoming geschiedt slechts indien alleenverdiener het IBAN en een bewijsstuk van tenaamstelling op zijn naam van genoemde IBAN heeft aangeleverd bij het college.
3. Het college verstrekt de vaste tegemoetkoming in één keer.

Artikel 7.6.2 Aanvraag tegemoetkoming alleenverdiener 2025-2027

1. Het huishouden dat geen ambtshalve vaste tegemoetkoming heeft ontvangen zoals bedoeld in artikel 7.3.1, kan een aanvraag om een vaste tegemoetkoming indienen bij het college.
2. Het college beoordeelt of de aanvrager, als bedoeld in het eerste lid, een alleenverdiener is zoals bedoeld in artikel 7.3
3. Het college beoordeelt of de meestverdienende partner in het huishouden op de datum van aanvraag inwoner van de gemeente is en het huishouden voor het betreffende jaar nog geen vaste tegemoetkoming heeft ontvangen.
4. Bij de vaststelling van het inkomen om te bepalen of het huishouden tot de doelgroep van alleenverdieners behoort, telt alleen het inkomen van beide fiscale - en toeslagpartners mee.
5. Als er sprake is van een vast maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente maand van het jaar voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent dit maandinkomen om naar een verwacht jaarinkomen.
6. Als er sprake is van een variabel maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente drie achtereenvolgende maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent deze maandinkomens om naar een verwacht jaarinkomen.
7. Voor de toepassing van deze regeling wordt aangesloten bij het vermogen zoals dat in het betreffende peiljaar is vastgesteld door de Dienst Toeslagen.
8. Voor de toepassing van het woonplaatsbeginsel als bedoeld in artikel 40 eerste lid van de Participatiewet is de aanvraagdatum bepalend en niet de datum waarop de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd zich voordoen, of hebben voorgedaan.
9. De vaste tegemoetkoming over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 wordt uiterlijk 31 december 2028 aangevraagd.

10. Indien is gebleken dat het huishouden een alleenverdiener betreft, verstrekt het college de vaste tegemoetkoming in één keer.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 8.1 Intrekking oude beleidsregels en overgangsbepalingen

1. De volgende beleidsregels worden ingetrokken bij inwerkingtreding van dit besluit Beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2024
2. Aanvragen en verzoeken die zijn ingediend vóór 1 januari 2026 waarop nog niet is beslist, worden op grond van de beleidsregels geldend per 1 januari 2026 afgehandeld voor zover dit voor belanghebbende gunstiger is en niet anders is bepaald in deze beleidsregels.
3. Bezwaarschriften gericht tegen een besluit op grond van de vorige beleidsregels worden beoordeeld op grond van dit besluit. Indien belanghebbende hierdoor in een nadeliger positie zou worden gebracht, vindt toetsing alsnog plaats op basis van de vorige beleidsregels.

Artikel 8.2 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit besluit treedt in werking per 1 januari 2026. Dit besluit wordt aangehaald als: 'Beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2026'.

Toelichting beleidsregels Participatiewet Ermelo, Harderwijk en Zeewolde 2026

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

Bij de definiëring van deze begripsbepalingen wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de begripsbepalingen van de Participatiewet, de IOAW, IOAZ en de Algemene wet bestuursrecht als ook de integrale verordening Sociaal Domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.

Hoofdstuk 2 Re-integratie

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Re-integratietraject/ Plan van aanpak

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2 Ondersteuning bij arbeidsinschakeling

Artikel 2.2 Bepalingen over voorzieningen

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2.3 Participatieplaats

Een participatieplaats biedt de werknemer de mogelijkheid om langere tijd (maximaal 2 jaar) onbetaald werkervaring op te doen. Een participatieplaats is bedoeld voor mensen die een heel kleine kans op werk hebben. De werknemer verricht aanvullende werkzaamheden, geen regulier werk.

Begrip additionele werkzaamheden

Onder 'additionele werkzaamheden' wordt op grond van artikel 10a lid 2 Participatiewet verstaan: primair op de arbeidsinschakeling gerichte werkzaamheden die onder verantwoordelijkheid van het college in het kader van de Participatiewet worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. De zinsnede 'naast of in aanvulling op reguliere arbeid' is bedoeld om duidelijk te maken dat de werkzaamheden niet mogen leiden tot concurrentievervalsing (zie TK 2006-2007, 30 650, nr. 24).

Regulier of additioneel: werkzaamheden boven de formatie en met speciale begeleiding. Een functie is niet per definitie regulier of additioneel. Ook bij vrijwilligerswerk is niet altijd sprake van additionele werkzaamheden, zie (CRvB, 29 september 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:3300).

Het gaat om de wijze waarop activiteiten worden verricht binnen een bepaalde functie. Een functie die binnen een organisatie niet regulier voorkomt, kan met ondersteuning vanuit de organisatie en de gemeente als additioneel worden gecreëerd om te worden ingezet als participatieplaats. Een functie die binnen een organisatie regulier voorkomt kan ook een participatieplaats zijn, maar alleen als deze functie boven de formatie is en alleen met speciale begeleiding kan worden verricht. Het maakt niet uit of het al dan niet een functie is in een commercieel bedrijf.

Artikel 2.4 Proefplaatsing

Een proefplaatsing kan worden ingezet zodat werkgever en werknemer elkaar wederzijds kunnen leren kennen. Na een proefplaatsing weten beide partijen wat ze van de ander mogen verwachten, dit vergroot de kans op het succesvol aangaan van een arbeidsovereenkomst. In de periode van de proefplaatsing

kan ook de loonwaarde van de persoon worden gemeten. Op deze manier kan vóór het aangaan van een arbeidsovereenkomst op een objectieve manier vastgesteld worden hoe hoog de inzet van loonkostensubsidie moet zijn.

Artikel 2.5 Beschut werk

Beschut werk is werk in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden. Beschut werk is bedoeld voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Mensen die alleen kunnen werken in een 'beschutte' omgeving, onder aangepaste omstandigheden. Zij hebben meer begeleiding en aanpassing van hun werkplek nodig dan van een reguliere werkgever is te verwachten, al zijn er soms werkgevers die mensen in beschut werk aannemen of op detachingsbasis beschut werk bieden.

Het UWV beoordeelt in opdracht van de gemeente of op verzoek van betrokkene zelf of de betreffende persoon voor een beschutte werkplek in aanmerking komt. Geeft het UWV een advies beschut werk af, dan kan de gemeente een indicatie beschut werk afgeven en op zoek gaan naar een passende werkplek. De gemeente heeft contractafspraken met het sociaal ontwikkelbedrijf om de plaatsing te realiseren omdat zij hier de juiste expertise en ook voor velen over een passende infrastructuur beschikken.

Bij de uitvoering van beschut werken wordt invulling gegeven aan de principes 'zo regulier mogelijk' en 'zo lokaal mogelijk'. Dat kan bij een reguliere werkgever zijn, maar kan ook in de beschutte infrastructuur van het sociaal ontwikkelbedrijf zijn.

Beschut werk heeft altijd de vorm van een dienstbetrekking. Op een dienstbetrekking voor beschut werk is het arbeids- of ambtenarenrecht van toepassing. Andere vormen van activering zonder dienstbetrekking, zoals werken met behoud van uitkering, vrijwilligerswerk en (arbeidsmatige) dagbesteding vallen niet onder de definitie van beschut werk volgens de Participatiewet.

De gemeente krijgt jaarlijks een taakstelling en financiële middelen om een x aantal beschut werkplekken te realiseren. Zodra de gemeente de taakstelling gerealiseerd heeft, komen nieuwe geïndiceerden op een wachtlijst. Zodra er ruimte in de taakstelling komt komen jongeren met voorrang in aanmerking voor een werkplek, tenzij er geen passende werkplek voor betrokkene beschikbaar is.

Om de kansen van de geïndiceerden te vergroten kan het college re-integratievoorzieningen inzetten gedurende de tijd dat deze op de wachtlijst staat.

Artikel 2.6 Loonkostensubsidie

Met ingang van 1 juli 2023 kan de aanvraag voor loonkostensubsidie (LKS) worden ingediend tot zes maanden na aanvang van het dienstverband. Zowel een werkgever als een werknemer kunnen een aanvraag LKS indienen. Een aanvraag kan ook worden gestart bij de aanvang van een proefplaatsing.

De loonkostensubsidie is in principe niet gebonden aan een termijn en kan indien nodig voor een langere periode worden ingezet. De loonwaarde en de loonkostensubsidie worden jaarlijks opnieuw beoordeeld, tenzij voor alle betrokken partijen duidelijk is dat dit geen meerwaarde zal hebben. Wordt de loonkostensubsidie ingezet bij de voorziening beschut werk, dan worden de loonwaarde en loonkostensubsidie eenmaal per drie jaar vastgesteld

Boven op de loonkostensubsidie wordt daarnaast een bedrag voor vergoeding van werkgeverslasten opgenomen, waarbij gedacht moet worden aan premies werknemersverzekering, inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet en pensioenpremie. Het vergoedingspercentage is bij ministeriële regeling vastgesteld.

Artikel 2.7 Persoonlijke voorzieningen

Voor de doelgroep loonkostensubsidie kunnen persoonlijke voorzieningen worden ingezet.

Onder persoonlijke voorzieningen verstaan we een vervoersvoorziening om een werkplek, proefplaats of opleidingslocatie te bereiken, een noodzakelijke intermediaire activiteit ingeval er sprake is van een motorische beperking of een meeneembare voorziening voor de inrichting van de werkplek, de productiemethoden, de inrichting van de opleidingslocatie of de proefplaats en de bij het werk of de opleiding te gebruiken hulpmiddelen. Zie hiervoor artikel 10e van de Participatiewet.

Voor tolkvoorzieningen en werkvoorzieningen visueel beperkten is het UWV verantwoordelijk (zie artikel 10e en respectievelijk artikel 10h van de Participatiewet).

Artikel 2.8 Persoonlijke ondersteuning bij werk

Persoonlijke ondersteuning bij werk is een voorziening die wordt verstrekt als deze noodzakelijk is voor de persoon om goed te functioneren en de aan hem opgedragen taken uit te voeren. Persoonlijke on-

dersteuning bij werk bevat zowel jobcoaching als interne werkbegeleiding. Deze twee vormen van persoonlijke ondersteuning worden beide benoemd. Jobcoaching wordt in principe in natura aangeboden, tenzij de werkgever of werknemer dit niet wil. Dan kan een jobcoach naar keuze worden aangeboden, mits deze voldoet aan de kwaliteitseisen zoals in de integrale verordening sociaal domein is vastgesteld. In het geval dat de werkgever een eigen jobcoach in dienst heeft of dat er sprake is van een interne werkbegeleider is dan verstrekken wij de vergoeding in de vorm van een subsidie.

Artikel 2.9 Onderscheid tussen jobcoaching en werkbegeleiding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2.10 Jobcoaching

Bij een 0-urencontract wordt geen subsidie toegekend, omdat niet bepaald kan worden hoeveel uren iemand werkt. Het uitgangspunt voor jobcoaching is een arbeidsduur van minimaal 12 uur per week.

Voor de intensiteit van jobcoaching gelden drie regimes, te weten licht, midden en zwaar, met daarin een afbouw na het eerste jaar. Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats in hoeverre het regime nog passend is. De totale ondersteuning is maximaal 3 jaar. Is daarna nog ondersteuning nodig, dan is de vraag of de werkplek wel als passend voor deze persoon aangemerkt kan worden of dat het nodig is dat er naar een andere werkplek gezocht wordt. Het kan ook zijn dat de voorziening beschut werk beter aansluit op de mogelijkheden van de betrokkene.

De toekenning van de regimes vindt plaats op basis van het verwachte aantal benodigde begeleidingsuren per jaar met een maximum aantal uren of een maximale vergoeding. Uitgangspunt bij de berekening is dat een werkweek 36 uur bedraagt en dat een arbeidsjaar 48 werken bedraagt.

Rekenvoorbeeld voor jobcoaching in natura of een jobcoach naar keus van de werkgever: Uurtarief: €103,24 (tarief 2024). Dit is een all-in tarief exclusief BTW waarin onder andere de reiskosten en reistijd zijn opgenomen.

Rekenvoorbeeld jaar I :

Bij een contract van 26 uur per week en die valt onder een midden tarief, worden de uren als volgt berekend:

$6\% \times 26 \text{ uur} \times 48 \text{ weken} = 74,88 \text{ uur}$. We vergoeden echter maximaal 52 uur. De totale Jobcoachingsvergoeding over het eerste jaar is dan $52 \text{ uur} \times €103,24 = € 5.368,48$.

Rekenvoorbeeld voor interne jobcoaching (subsidie):

Bij een contractomvang van 26 uur per week valt betrokkene onder het middentarief. De berekening van de subsidie is dan als volgt:

$€ 5.583,98 / 36 \text{ uur} \times 26 \text{ uur} = € 4.032,87$.

Artikel 2.11 Interne werkbegeleiding

Bij een 0-urencontract wordt geen subsidie toegekend, omdat niet bepaald kan worden hoeveel uren iemand werkt. Het uitgangspunt voor jobcoaching is een arbeidsduur van minimaal 12 uur per week en een werkweek van 36 uur. Bij minder uren of een korter dienstverband wordt de subsidie naar rato verstrekt.

Inzet van jobcoaching en interne werkbegeleiding tegelijkertijd heeft niet de voorkeur. Van een jobcoach wordt in principe verwacht dat deze samen met de werkgever kijkt hoe het werk zo ingericht wordt dat betrokkene zelfstandig de taken kan uitvoeren. Indien blijkt dat de inzet van zowel een jobcoach als een intern werkbegeleider nodig is, dan kan de totale vergoeding voor een werknemer niet meer bedragen dan het maximumtarief dat gekoppeld is aan het begeleidingsregime 'zwaar' voor jobcoaching.

Afdeling 3. Arbeidsontheffingen

Met de komst van de Participatiewet is het niet langer mogelijk ontheffing te verlenen van de re-integratieplicht. Volledige ontheffing is alleen nog mogelijk als iemand volledig duurzaam arbeidsongeschikt is. Alleen op grond van dringende redenen kan tijdelijk ontheffing worden verleend van de arbeidsplicht. Het is dus ook louter (ontheffing van) de arbeidsplicht waarop deze beleidsregel betrekking heeft. De begrippen "dringende redenen" en "tijdelijk" in het tweede lid van artikel 9 van de Participatiewet bieden het college enige beleidsvrijheid.

Het is de bedoeling dat het college kritisch is bij de beoordeling of een belanghebbende al dat niet in aanmerking komt voor ontheffing van de arbeidsplicht. Minder acute medische belemmeringen mogen als zodanig in de meeste gevallen geen aanleiding zijn voor een ontheffing. Eventuele aanwezige belemmeringen om deelname aan arbeid te realiseren kunnen worden weggenomen door het aanbieden van individueel toegesneden voorzieningen. Om een juiste individuele beoordeling te garanderen, verdient het aanbeveling zo veel mogelijk gebruik te maken van de vastgestelde indicaties en adviezen

van deskundigen. Onder een deskundige wordt in dit kader een medisch specialist, professionele hulpverlener of een door het college aangewezen medisch adviseur verstaan.

Het verlenen van een ontheffing is uiteindelijk maatwerk en afhankelijk van individuele omstandigheden.

De belanghebbende aan wie de ontheffing wordt verleend kan verplicht worden om zich, conform artikel 55 Participatiewet en op advies van een arts, te onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard.

Artikel 2.12 Tijdelijke ontheffing vanwege dringende redenen van medische of sociale aard

Medische en/of sociale belemmeringen op zich zijn geen reden voor ontheffing. Algemene factoren (bijvoorbeeld leeftijd of slechte arbeidsmarkt) kunnen nooit als een grond voor ontheffing gelden. Onderzocht moet worden welke mogelijkheden een uitkeringsgerechtigde wél heeft om algemeen geaccepteerde arbeid te verrichten. Hierbij moet rekening worden gehouden met de belemmeringen (bijvoorbeeld rugsparende arbeid of aanpassing van de werkplek). Om zeker te zijn van een juiste, individuele beoordeling maakt het college in de regel gebruik van de adviezen van onafhankelijke externe deskundigen. In sommige gevallen is de individuele beoordeling naar de arbeidsmogelijkheden van een uitkeringsgerechtigde zo voor de hand liggend dat er geen onafhankelijke en externe deskundige geraadpleegd hoeft te worden. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een extreme (drugs-)verslaving of een terminale ziekte. In gevallen waarbij sprake is van een tijdelijke opname of verslaving wordt ontheffing verleend, waarbij aan de uitkeringsgerechtigde, conform artikel 55 van de Participatiewet, nadere verplichtingen worden gesteld die strekken tot arbeidsinschakeling. Te denken valt aan het zich onder behandeling laten stellen van een arts, psycholoog of afkickcentrum.

Als advies is gevraagd aan een onafhankelijke externe deskundige is de duur van de ontheffing in principe gelijk aan de periode die is aangegeven in het medisch advies, doch maximaal één jaar. Na één jaar moet een herbeoordeling plaatsvinden. Bij het eerstvolgende onderzoek naar de verleende ontheffing(en) toetst het college opnieuw of er (nog) sprake is van dringende redenen.

Artikel 2.13 Ontheffing alleenstaande ouder

lid 1 t/m 5 Alleenstaande ouders met kinderen tot 5 jaar oud

Alleenstaande ouders die de (volledige) zorg hebben voor kinderen tot 5 jaar kunnen een verzoek indienen voor vrijstelling van de arbeidsplicht en inschrijving bij het UWV. Dit staat in artikel 9a van de Participatiewet en artikel 38 van de IOAW/IOAZ. Het betreft een 'voor wat, hoort wat'-regeling. Het is niet de bedoeling dat de vrijstelling een eenzijdige aangelegenheid is. In combinatie met de zorg voor het kind moet de alleenstaande ouder zorgen dat zijn/haar positie op de arbeidsmarkt verbetert, dan wel niet verslechtert. De re-integratieplicht blijft daarom wel gelden. De re-integratieplicht bestaat bijvoorbeeld uit het volgen van scholing of een opleiding tot startkwalificatieniveau. Binnen zes maanden na het ontheffingsverzoek stelt het college in een plan van aanpak vast hoe de alleenstaande ouder de re-integratieplicht gaat invullen. Het college beoordeelt de voortgang van het plan elke zes maanden. Het college geeft geen ontheffing of trekt de ontheffing in als uit houding en gedraging van de alleenstaande ouder ondubbelzinnig blijkt dat deze de re-integratieplicht niet wil nakomen. De maximale ontheffingsduur is vijf jaar, ongeacht het aantal kinderen, de duur en frequentie van de bijstandsverlening. Perioden waarin het college eerder een ontheffing verleende, bijvoorbeeld bij een eerdere bijstandsverlening of bij een verhuizing, telt het college bij elkaar op. Het college houdt de start van de ontheffingsperiode en de eventuele onderbrekingen bij in het dossier van de betreffende alleenstaande ouder.

Bij co-ouderschap is maatwerk aan de orde. Voor de dagen dat de alleenstaande ouder niet de volledige zorg heeft, blijft de plicht tot arbeidsinschakeling voor hem/haar gelden. Na de periode van vijf jaar ontheffing of als het jongste kind vijf jaar is geworden, gaat de arbeidsplicht gelden.

lid 6. Zorgplicht alleenstaande ouders

In artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet en in artikel 37a, eerste lid, van de IOAW/IOAZ staat dat het college een uitkeringsgerechtigde om individuele redenen tijdelijk een ontheffing verleent van de plicht tot arbeidsinschakeling of een tegenprestatie indien daar dringende redenen voor zijn. Zorgtaken kunnen als dringende reden worden aangemerkt voor zover hiermee geen rekening kan worden gehouden door middel van het bieden van een voorziening als bedoeld in artikel 7, eerste lid onder a van de Participatiewet. Een van de uitgangspunten van de Participatiewet, IOAW en IOAZ is het leveren van maatwerk aan de individuele belanghebbende. Er dient een individuele beoordeling vooraf te gaan aan de beslissing om ontheffing te verlenen op grond van dit artikel en deze ontheffing dient schriftelijk te worden vastgelegd en ook als zodanig aan belanghebbende kenbaar te worden gemaakt.

Het college maakt een afweging tussen de arbeidsplicht en de zorgtaak van de alleenstaande ouder met kinderen tot 12 jaar en/of kinderen van 12 tot 18 jaar met een handicap. Het college maakt in deze situaties een individuele afweging en kan daarbij bepalen dat sommige vormen van arbeid niet aangenomen hoeven te worden vanwege de individuele situatie. Bijvoorbeeld als de werktijden en reistijden

niet te combineren zijn met de zorg voor kinderen en dit niet op te lossen is door het aanbieden van een voorziening, zoals kinderopvang, of aangepaste werktijden.

Om alleenstaande ouders met kinderen tot 12 jaar te verplichten om algemeen geaccepteerde arbeid te accepteren moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Dat is te lezen in artikel 9, vierde lid, van de Participatiewet en artikel 37a, tweede lid, van de IOAW/IOAZ. Aandachtspunten zijn: passende kinderopvang, tussenschoolse opvang en buitenschoolse opvang en de aansluiting op de schooltijden. Opvang is passend als er binnen de gemeentegrenzen of in de plaats waar de alleenstaande ouder werkt opvang aanwezig is. Uiteraard rust op de ouder(s) een inspanningsverplichting om kinderopvang, tussenschoolse opvang en buitenschoolse opvang te realiseren.

Artikel 2.14 Ontheffing personen verblijvend in Wlz -instelling

Wlz-instellingen zijn instellingen of woonvormen die intensieve zorg, toezicht en begeleiding bieden aan personen met een ernstige geestelijke en/of lichamelijke beperking. Aan de opname in een Wlz-instelling gaat een strenge indicatie vooraf, waarvan medische keuringen deel uitmaken. Het college is van mening dat uit de praktijk gebleken is dat een dergelijke begeleiding en/of behandeling dusdanig intensief is dat de mogelijkheid tot re-integratie erg beperkt is. Als gevolg daarvan wordt aan deze doelgroep ontheffing verleend van de arbeidsplicht en de verplichting tot het verrichten van onbeloofde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voor zolang het verblijf in de Wlz-instelling duurt.

Artikel 2.15 Ontheffing vanwege dringende redenen vanwege werkzaamheden als mantelzorger

Mantelzorgers zijn mensen die langdurig, intensief en onbetaald zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit hun omgeving. Mantelzorg is geen vrijwilligerszorg en is informeel van aard. De verplichtingen tot arbeidsinschakeling gelden onverkort voor uitkeringsgerechtigden die taken als mantelzorger uitvoeren, tenzij er redenen zijn voor een tijdelijke ontheffing van de arbeidsplicht.

Vastgesteld moet worden dat het verlenen van zorg niet kan worden gecombineerd met de verplichting tot het verrichten van arbeid voor de duur en het aantal uren waarvoor de mantelzorg noodzakelijk is. Dit is alleen het geval indien:

- de mantelzorg wordt geboden aan (inwonende) bloed- en aanverwanten in de eerste en tweede graad;
- en er sprake is van een zodanige hulpbehoevendheid dat het ontbreken van zorg sociaal en medisch onverantwoord moet worden geacht;
- en er geen of onvoldoende voorzieningen zijn (bijv. thuiszorg, PGB).

Indien het college de verrichte mantelzorg niet in redelijke verhouding vindt staan tot de arbeids- en/of re-integratieplicht van betrokkene, kan het college besluiten de ontheffing niet te verlenen. In dat geval dient het college zich wel te vergewissen van een voorhanden zijnde adequaat alternatief voor hulp die de mantelzorger verleent.

Het college kan een externe deskundige om advies vragen over het aantal uren en de looptijd van de ontheffing. Ook kan hiervoor gebruik worden gemaakt van andere indicatiestellingen. De ontheffing vindt in redelijkheid plaats, waarbij de uren die moeten worden besteed aan zorgtaken in relatie moeten staan tot de resterende arbeidsuren, waarbij uitgegaan wordt van een 36-urige werkweek.

Artikel 2.16 Ontheffing bij volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid

Conform artikel 9, lid 5 van de Participatiewet zijn de verplichtingen, zoals bedoeld artikel 9, lid 1, a t/m c van de wet, zijn niet van toepassing op de belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

Volledig en duurzaam arbeidsongeschikt kan als volgt gedefinieerd worden:

2.3.A. Volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is de persoon die als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevallen duurzaam slechts in staat is om met arbeid ten hoogste 20% van het maatman inkomen inkomen per uur te verdienen.

2.3.B. In het eerste lid wordt onder 'duurzaam' verstaan: een medisch stabiele of verslechterde situatie.

2.3.C Onder 'duurzaam' wordt mede verstaan: een medische situatie waarbij op lange termijn een geringe kans op herstel bestaat. Het betreft hier een permanente ontheffing.

Hoofdstuk 3 Inkomensondersteuning

3.1 Inkomstenvrijlating

In dit artikel zijn de belangrijkste voorwaarden opgenomen die het recht op een vrijlating bepalen. Ten eerste is dit de beoogde doelstelling van de wetgever: het stimuleren van aanvaarding van gehele of gedeeltelijke arbeid door belanghebbenden. Aangenomen wordt dat hier altijd sprake van is, tenzij de aanvaarding van arbeid niet tijdig door belanghebbende gemeld wordt.

Belanghebbenden kunnen niet met terugwerkende kracht gestimuleerd worden om keuzes in het verleden te maken. Als er sprake is van verzwegen inkomsten of fraude kan belanghebbende nu voorgehouden worden dat:

- hij zich te laat (of niet) heeft gemeld;
- het toekennen van een inkomstenvrijlating niet doelmatig is;
- er blijkbaar voldoende stimulans aanwezig was om arbeid te accepteren en geen gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening.

De vrijlating mag niet worden toegepast op de onderdelen uit het inkomen die niet onder de middelen vallen. Niet tot de middelen worden onder andere gerekend de door de werkgever betaalde reiskostenvergoeding, de kilometervergoeding, fietsgeld, koffiegeld, gereedschapsvergoeding, telefoonkostenvergoeding, wasvergoeding ten behoeve van uniformen, overalls en de maaltijdvergoeding.

Wel tot de middelen worden gerekend: het door de werkgever betaalde loon in natura, de winstuitkering en de bonus. Tot de middelen worden eveneens gerekend de zelf verworven inkomsten van marginaal zelfstandigen en cliënten die af en toe een op geld waardeerbare dienst/klus/opdracht uitvoeren (inkomsten op bescheiden schaal), ongeacht of deze een duurzaam karakter hebben.

Personen die bijstand ontvangen en een inkomen (gaan) ontvangen dat net boven de norm uitkomt, zal het college de vrijlating eerst in mindering moeten brengen op de inkomsten. Bedragen de inkomsten na de vrijlating minder dan de norm, dan blijft het recht op (aanvullende) bijstand bestaan. Is het inkomen na de vrijlating gelijk aan of hoger dan de norm, dan bestaat er geen recht meer op bijstand.

3.2 Middelentoets

Artikel 3.2 Giften en kostenbesparende bijdragen

De Participatiewet bepaalt in artikel 31, tweede lid, onder m, dat giften niet tot de middelen worden gerekend voor zover deze naar het oordeel van het college uit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn. Met de wijziging van dit artikel sluiten de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde aan bij de landelijke trend om meer ruimte te bieden voor informele steun aan bijstandsgerechtigden.

Vrijlatingsgrens en kostenbesparende bijdragen: Nieuw in dit artikel is dat niet alleen 'giften' (meestal geld), maar ook 'kostenbesparende bijdragen' expliciet worden genoemd. Hierbij valt te denken aan materiële hulp van derden, zoals het betalen van een rekening of het structureel geven van boodschappen. De som van deze bijdragen en giften wordt vrijgelaten tot het wettelijk vastgestelde bedrag per kalenderjaar. Hiermee wordt voorkomen dat kleine gebaren van familie of vrienden direct leiden tot een korting op de uitkering. Boven dit bedrag vindt een individuele beoordeling plaats waarbij maatwerk het uitgangspunt is.

Waardebepaling in natura: Bij bijdragen in natura (zoals goederen of boodschappen) moet de waarde objectief worden vastgesteld om te bepalen of de vrijlatingsgrens wordt overschreden. Hiervoor wordt de waarde in het economisch verkeer gehanteerd of de prijzengids van het NIBUD. Dit zorgt voor een transparante en consistente uitvoering.

Giften met een specifieke bestemming en voertuigen: Giften die bedoeld zijn voor kosten waarvoor men anders bijzondere bijstand of een Wmo-voorziening had kunnen aanvragen, worden volledig vrijgelaten. Dit voorkomt onnodige bureaucratie. Echter, giften in de vorm van een voertuig (of geld direct bestemd voor een voertuig) worden niet als periodiek inkomen gezien, maar als vermogen. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij artikel 3.8 om te bepalen of de waarde van het voertuig binnen de grenzen van het vrij te laten vermogen valt. Dit voorkomt dat een kostbare gift direct leidt tot beëindiging van het recht op bijstand, mits het totale vermogen onder de grens blijft.

Meldingsplicht: vertrouwen en handhaving Om de administratieve lasten voor zowel de inwoner als de gemeente te beperken, is de meldingsplicht vereenvoudigd:

- Kleine giften hoeven pas gemeld te worden zodra de jaarlijkse wettelijke vrijlatingsgrens in zicht komt.
- Let op: Een gift van € 500,00 of meer ineens moet altijd direct gemeld worden. Dit stelt het college in staat om tijdig te toetsen of er sprake is van een verantwoorde gift of dat er mogelijk andere omstandigheden meespelen die invloed hebben op het recht op bijstand.

Door deze regeling wordt enerzijds de solidariteit in de directe omgeving van de belanghebbende gestimuleerd en anderzijds de rechtszekerheid en uitvoerbaarheid geborgd.

Artikel 3.3 Voedingsgeld.

Het kan voorkomen dat een belanghebbende met een Wlz-indicatie voedingsgeld ontvangt. Dit kan voorkomen bij personen die in een inrichting wonen, of personen die zorg thuis ontvangen (Volledig

pakket thuis Wlz). Dit is ter compensatie voor eten, drinken en wassen waar iemand op grond van de Wlz recht op kan hebben. Dit wordt niet altijd in natura verstrekt. Of voedingsgeld voor de bijstand als inkomen moet worden aangemerkt, kunnen meerdere visies worden verdedigd.

Het college overweegt dat voedingsgeld ontvangen vanuit een Wlz-indicatie niet wordt aangemerkt als middel voor de bijstand indien een instelling niet voorziet in voeding in natura. Het uitgangspunt bij de inrichtingsnorm is dat de instelling voorziet in de voedingskosten. In sommige gevallen stelt de instelling hier een bedrag voor beschikbaar aan belanghebbende in plaats van het verstrekken van voeding in natura. Als de instelling wel zou voorzien in voeding wordt dit ook niet aangemerkt als inkomen in natura.

Artikel 3.4 Materiële en Immateriële schadevergoeding

Bij een schadevergoeding wordt onderscheid gemaakt tussen materiële en immateriële schadevergoedingen. Een materiële schadevergoeding is een vergoeding voor schade die direct in geld is uit te drukken. Het gaat om een vergoeding voor schade of verlies van iets dat belanghebbende al had. Bijvoorbeeld vervanging van een kapotte auto of brandschade in huis. Het kunnen reeds gemaakte kosten zijn, verlies van inkomen of kosten die nog gemaakt moeten worden.

Bij immateriële schadevergoeding, ook wel smartengeld genoemd, gaat het om een vergoeding voor gederfde levensvreugde. Deze vergoeding is bedoeld voor geleden emotionele schade, waarvan de hoogte door een rechter of schadeverzekeraar is bepaald. Binnen de bijstandsuitkering moet worden gekeken naar de hoogte van de immateriële schadevergoeding. Is de vergoeding exorbitant hoog, of heeft deze een loondervend karakter, dan kan dat deel wel als middel in aanmerking worden genomen. Voor het gedeelte van de immateriële schadevergoeding dat door de gemeente wordt vrijgelaten, is het aan de belanghebbende om te bepalen waar de vrijgelaten immateriële schadevergoeding voor wordt gebruikt. Invulling geven aan het hervinden van levensvreugde is immers een persoonlijke kwestie.

Artikel 3.5 Erfenissen

lid 1. Erfenissen zijn geen giften als bedoeld in onderdeel m van de Participatiewet. Het behandelen van erfenissen als zodanig betreft bovenwettelijk begunstigend beleid. Gezien erfenissen en giften zonder specifieke bestemming allebei ter vrije besteding zijn, worden deze op eenzelfde wijze behandeld.

lid 2. De bijstandsgerechtigde is te allen tijde verplicht om een erfenis te melden bij de gemeente. Ook in de situatie dat de hoogte van de erfenis nog niet is vastgesteld, dient er een melding gemaakt te worden dat er mogelijk recht is op een erfenis.

Artikel 3.6 Normwijziging verblijf in inrichting

Artikel 23 Participatiewet bepaalt dat bij verblijf in een inrichting afwijkende bedragen gelden voor de te verlenen bijstand. Van verblijf in een inrichting is sprake vanaf het moment van opname in een inrichting. Bij opname van een belanghebbende in een inrichting wordt de bijstandsnorm gehandhaafd tot en met de laatste dag van de maand van opname, tenzij vooraf bekend is dat belanghebbende zijn woonruimte met ingang van een eerdere datum heeft opgezegd. In dat geval is het reëel de bijstandsnorm te wijzigen in de norm voor verblijf in een inrichting met ingang van de datum waarop de woning is opgezegd.

Vanwege het praktische gegeven dat opnames in inrichting van (zeer) korte duur kunnen zijn en er, met name in het geval van opname in psychiatrische inrichting, sprake kan zijn van herhaalde (korte) opnames kort achter elkaar, is het - mede gelet op de administratieve last - niet wenselijk om de norm (telkens) meteen om te zetten. Dit is eens te meer het geval als het wegvallen van belangrijke bestaanskosten voor belanghebbende niet of slechts in beperkte mate aan de orde is. Bovendien zou in voorkomende gevallen ook steeds bijzondere bijstandsverlening aan de orde kunnen zijn voor de doorlopende vaste lasten.

Wanneer vooraf vaststaat dat de opname van de belanghebbende in een inrichting korter dan 2 maanden zal duren, wordt de bijstandsnorm daarom gehandhaafd. De bijstandsnorm wordt ook gehandhaafd wanneer vooraf vaststaat dat de belanghebbende die in een inrichting verblijft een of meerdere dagen per week thuis verblijft. De toelichting bij artikel 23 Participatiewet motiveert de lagere bijstandsnormen bij verblijf in een inrichting met de mededeling dat personen die ter verpleging of verzorging in een inrichting verblijven, niet geconfronteerd worden met een aantal belangrijke bestaanskosten. In voeding, huisvesting, verwarming, onderhoud en dergelijke wordt voorzien door de inrichting. De daaraan verbonden kosten zijn begrepen in de verpleeg- of verzorgingsprijs, die over het algemeen uit andere hoofde wordt vergoed (zie TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 51). In situaties waarin de genoemde bestaanskosten niet of slechts in beperkte mate wegvallen door het verblijf in een inrichting, is de motivering voor de toepassing van artikel 23 Participatiewet niet langer meer aan de orde en daarmee de strikte toepassing niet opportuun.

Artikel 3.7 Vermogen in eigen woning

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 3.8 Waarde voertuigen bij vermogensvaststelling

Op grond van artikel 34 Participatiewet worden bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn niet als vermogen aangemerkt. Het college vindt de totale waarde van auto's, motorfietsen, en dergelijke tot een waarde van € 5.000,00 algemeen gebruikelijk (en worden dus niet als vermogen in aanmerking genomen).

De waarde van een caravan of aanhanger wordt volledig in aanmerking genomen en als vermogen aangemerkt. De reden hiervan is dat het bezit van een caravan of aanhanger niet noodzakelijk is voor het verkrijgen van of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Daarvoor is één auto of één motorfiets voldoende.

Voor de vaststelling van de waarde van de auto's, motoren en caravans (inclusief btw) wordt in beginsel uitgegaan van de koerslijsten van de ANWB (inruilwaarde), zijnde de in aanmerking te nemen waarde in het economisch verkeer (artikel 34 Participatiewet). Van deze goederen die wegens hun leeftijd niet meer in deze koerslijsten zijn opgenomen, wordt aangenomen dat hun waarde nihil is. Van deze uitgangspunten wordt afgeweken indien er aantoonbare verschillen zijn tussen het goed en de uitgangspunten van de koerslijsten, bijvoorbeeld enerzijds een schadeauto en anderzijds een oldtimer. In dat geval wordt de waarde van het voertuig geschat.

Artikel 3.9 Reservering uitvaartkosten

Een verzekering voor de kosten van begrafenis of crematie wordt geacht algemeen gebruikelijk te zijn. Dit kan zowel een verzekering in natura zijn, een verzekering die in contanten uitkeert of een eigen reservering voor die kosten. Indien de verzekering of reservering echter zodanig van vorm is dat gesteld moet worden dat belanghebbende hier niet over kan beschikken, dan kan het college deze op grond van artikel 31 lid 1 Participatiewet niet als middel in aanmerking nemen. Dit zal zich met name voordoen bij uitvaartverzekeringen die in natura uitkeren. Een uitvaartverzekering die in natura uitkeert, wordt altijd vrijgelaten. In het kader van gelijke behandeling van belanghebbende met een verzekering die in natura en die in contanten uitkeert is het redelijk om ook in het tweede geval een bedrag buiten beschouwing te laten. Dit geldt ook wanneer een belanghebbende zelf geld reserveert voor de uitvaart dat niet eerder opvraagbaar is dan na het overlijden van belanghebbende.

Artikel 3.10 Bijzondere bezittingen zoals aandelen, effecten, e-wallet, cryptomunten

Cryptomunten (ofwel cryptocurrency of cryptovaluta) zoals bijvoorbeeld de bitcoin, zijn digitale munteenheden. Als een belanghebbende cryptomunten heeft, dan zijn dat bezittingen als bedoeld in artikel 34 lid 1 onderdeel a Participatiewet waarover belanghebbende beschikt. De cryptomunten dienen te worden toegerekend aan het vermogen van belanghebbende. Dit is alleen anders als sprake is van handel in bitcoins. Dan moeten de inkomsten daarvan worden aangemerkt als inkomsten als bedoeld in artikel 32 Participatiewet.

Om de waarde van de cryptomunten vast te stellen zal belanghebbende inzage moeten geven in het online transactieoverzicht van de cryptomunten. Onder de waarde moet worden verstaan de actuele waarde van de desbetreffende digitale munt.

Artikel 3.11 Inlichtingenplicht

Artikel 17 lid 1 Participatiewet, artikel 13 lid 1 van de IOAW en IOAZ en artikel 30c lid 3 Wet SUWI schrijven voor dat de van belang zijnde informatie "onverwijld uit eigen beweging" gemeld moeten worden. Op grond hiervan is de belanghebbende slechts verplicht tot het verstrekken van die inlichtingen waarvan het hem 'redelijkerwijs duidelijk moet zijn' dat die van belang zijn voor het recht op een uitkering. Het college moet bepalen binnen welke termijn deze informatie moet zijn ingeleverd om aan het vereiste van "onverwijld uit eigen beweging" te hebben voldaan. Wanneer de belanghebbende al een uitkering ontvangt, dient hij wijzigingen die van invloed kunnen zijn voor het recht op bijstand binnen 14 dagen melden.

Artikel 3.12 Zoektermijn jongeren

Voorheen schreef de Participatiewet dwingend voor dat jongeren tot 27 jaar standaard vier weken moesten zoeken naar werk of scholing voordat zij een aanvraag konden indienen. In het kader van de herijking van de Participatiewet (Participatiewet in balans) is dit uitgangspunt veranderd. Er is nu meer ruimte om af te wijken van de zoektermijn wanneer deze de bestaanszekerheid van de jongeren in gevaar brengt of de re-integratie belemmert.

Directe hulp bij kwetsbaarheid: Dit artikel geeft uitvoering aan de verschuiving van "controle" naar "ondersteuning". Voor kwetsbare jongeren kan het verplicht vier weken wachten leiden tot onoverko-

melijke problemen, zoals het oplopen van schulden of het verliezen van onderdak. Het college maakt daarom gebruik van de bevoegdheid om de aanvraag direct in behandeling te nemen wanneer de persoonlijke omstandigheden van de jongere of het gezin daartoe aanleiding geven. Hierdoor kan direct worden gestart met zowel inkomensondersteuning als een passend begeleidingstraject.

Doelgroepen voor directe in behandeling name: In het tweede lid wordt een aantal specifieke situaties benoemd waarbij de zoektermijn in ieder geval niet wordt tegengeworpen. Het gaat hierbij om jongeren die:

- Uit een kwetsbare woonsituatie komen (inrichting, opvang, pleeggezin of gezinshuis);
- Een verleden hebben in detentie of te maken hebben gehad met kinderschermingsmaatregelen;
- Geen vaste woon- of verblijfplaats hebben (geen inschrijving BRP of enkel een briefadres).

Voor deze groepen is de overgangsfase naar zelfstandigheid vaak fragiel. De termijn van 'uiterlijk een jaar voorafgaand aan de melding' borgt dat jongeren die net uit een beschermde omgeving komen, niet tussen wal en schip vallen.

Maatwerk en de menselijke maat: De opsomming in het tweede lid is niet-limitatief. Dit onderstreept de beweging naar de menselijke maat: de consultant beoordeelt per individu of de zoektermijn zinvol is of juist schade aanricht. In situaties van acute nood (bijvoorbeeld bij ernstige psychische problematiek of huiselijk geweld) kan altijd worden afgezien van de zoektermijn.

Het uitgangspunt is dat financiële rust een voorwaarde is voor succesvolle re-integratie. Door bij kwetsbaarheid de aanvraag direct op te pakken, wordt verdere escalatie van problemen voorkomen.

Artikel 3.13 Verkorte aanvraagprocedure na korte onderbreking bijstand

In lijn met de herijking van de Participatiewet (Participatiewet in balans) streeft het college naar een dienstverlening die uitgaat van vertrouwen en het beperken van administratieve lasten voor de inwoner. Wanneer een belanghebbende na een korte onderbreking opnieuw een beroep moet doen op bijstand, is het niet doelmatig om het volledige aanvraagproces opnieuw te doorlopen als de relevante gegevens reeds bij de gemeente bekend zijn.

Efficiëntie en hergebruik van gegevens: Dit artikel regelt dat het college bij een nieuwe aanvraag binnen zes maanden na uitstroom (vanwege werk) of bij wijzigingen in de leefvorm (zoals echtscheiding of samenwonen van twee uitkeringsgerechtigden) gebruikmaakt van de reeds aanwezige dossiergegevens. De inwoner hoeft hierdoor niet opnieuw alle bewijsstukken aan te leveren die niet zijn gewijzigd. Dit leidt tot een snellere besluitvorming en voorkomt dat inwoners onnodig lang zonder inkomen zitten. Het college bepaalt per individueel geval welke aanvullende informatie nog wél strikt noodzakelijk is om het recht op bijstand vast te stellen.

Continuïteit van recht (30-dagen regeling): Een belangrijke toevoeging in het kader van bestaanszekerheid is het vierde lid. Indien de onderbreking van de bijstand korter duurt dan 30 dagen, wordt het recht op bijstand geacht niet te zijn geëindigd. In dat geval is er geen sprake van een nieuwe aanvraag, maar van een voortzetting. Dit voorkomt 'gaten' in de inkomensvoorziening en bespaart zowel de inwoner als de organisatie aanzienlijke administratieve last. Dit is met name relevant voor mensen met onregelmatige kortdurende arbeidscontracten.

Positie van jongeren: Hoewel dit artikel gericht is op versnelling, blijft voor jongeren tot 27 jaar in beginsel de wettelijke zoekperiode van vier weken van kracht. Hiermee wordt beoogd de focus op werk en scholing vast te houden, ook na een korte onderbreking. Echter, in samenhang met artikel 3.12 van deze beleidsregels, behoudt het college altijd de mogelijkheid om van deze zoekperiode af te zien als de individuele situatie van de jongere daar aanleiding toe geeft.

Het uitgangspunt van dit artikel is dat de procedure ondersteunend moet zijn aan de inwoner en dat onnodige bureaucratie wordt vermeden, zeker wanneer de stap naar werk onverhoopt van korte duur is geweest.

Artikel 3.14 Bijstand met terugwerkende kracht

De hoofdregel van artikel 44 Participatiewet is dat bijstand niet met terugwerkende kracht wordt verleend, maar ingaat op de dag dat de belanghebbende zich meldt. In het kader van de herijking van de Participatiewet (Participatiewet in balans) is er echter meer aandacht voor het voorkomen van maatschappelijke schade en het beschermen van de bestaanszekerheid. Dit artikel concretiseert wanneer er sprake is van individuele omstandigheden die een terugwerkende kracht van maximaal drie maanden rechtvaardigen.

Voorkomen van escalatie: Het belangrijkste doel van dit artikel is preventie. Wanneer een inwoner zich te laat meldt – bijvoorbeeld door schaamte, psychische nood of onwetendheid – kunnen de financiële

gevolgen in de tussenliggende periode onbeheersbaar worden. Het college hanteert de bevoegdheid om met terugwerkende kracht toe te kennen indien het uitblijven hiervan ernstige gevolgen heeft.

Hierbij valt te denken aan:

- Het ontstaan of verergeren van problematische schulden;
- Het risico op huisuitzetting (opzegging woonruimte);
- Het verliezen van de toegang tot noodzakelijke voorzieningen zoals de zorgverzekering of nutsvoorzieningen (gas, licht, water).

Spoedige melding na voorliggende voorziening: Een tweede belangrijke grond voor terugwerkende kracht is de situatie waarin een inwoner eerst een andere voorziening heeft aangevraagd (zoals een WW- of ZW-uitkering) die achteraf wordt afgewezen. Als de belanghebbende zich vervolgens direct ("zo spoedig mogelijk") meldt voor bijstand, kan de periode van de aanvraag bij de andere instantie worden overbrugd. Dit voorkomt dat de inwoner wordt gestraft voor het feit dat hij eerst heeft geprobeerd zelfstandig in zijn inkomen te voorzien via een voorliggende regeling.

Individuele onmogelijkheid: Tot slot wordt rekening gehouden met situaties waarin de belanghebbende simpelweg niet in staat was om eerder een aanvraag in te dienen. Dit vergt een individuele beoordeling van de feiten en omstandigheden, waarbij de nadruk ligt op de feitelijke onmogelijkheid om de melding te doen.

Hoofdstuk 4 Bijzondere bijstand

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Het onderdeel bijzondere bijstand is een uitgebreid en belangrijk onderdeel van deze beleidsregels. Bijzondere bijstand is toegankelijk voor iedereen met een laag inkomen. Bepalend is de draagkracht van de belanghebbende. Het inkomen wordt vergeleken met de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Daarbij wordt de kostendelersnorm buiten beschouwing gelaten. De bijzondere noodzakelijke kosten moeten de draagkracht te boven gaan. De middelen zoals genoemd in de artikelen 31 t/m 33 en een deel van de vermogensbestanddelen van artikel 34 van de Participatiewet worden bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking genomen. Bij het verstrekken van bijzondere bijstand moet rekening worden gehouden met de draagkracht van de belanghebbende. Het college bepaalt op grond van artikel 35 lid 1 Participatiewet welk deel van het inkomen boven de bijstandsnorm bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking wordt genomen.

Artikel 4.1 Beoordeling noodzakelijkheid

Door bijzondere omstandigheden kan het voorkomen dat een belanghebbende niet over voldoende inkomen of vermogen beschikt om aan bepaalde bijzondere noodzakelijke kosten te voldoen. Wanneer de belanghebbende geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening, de betreffende uitgaven noodzakelijk zijn en voortkomen uit bijzondere omstandigheden, kan bijzondere bijstand worden toegekend. Het gaat altijd om een individuele beoordeling, dus om maatwerk. Dit betekent dat uit de bijzondere individuele omstandigheden de noodzaak van de kosten moet blijken en dat in elke specifieke situatie een zorgvuldige afweging gemaakt moet worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de individuele omstandigheden van de belanghebbende. Deze basisuitgangspunten gelden voor iedere aanvraag. Welke kosten daarvoor in aanmerking komen, hangt af van de individuele omstandigheden en wordt dan ook per aanvraag beoordeeld. Het kan hierbij om zeer diverse kostensoorten gaan.

Enkele veel voorkomende kostensoorten zijn in hoofdstuk 4 van deze beleidsregels nader omschreven. Voor het verlenen van bijzondere bijstand is het geen vereiste dat belanghebbende algemene bijstand op grond van de Participatiewet ontvangt. Ook anderen, die een financiële positie hebben die niet toereikend is om de bijzondere en noodzakelijke kosten te betalen, kunnen een beroep op bijzondere bijstand doen. De Participatiewet is in het stelsel van bestaansvoorzieningen het laatste vangnet. Dat betekent dat bij het bepalen van het recht op bijstand rekening moet worden gehouden met eventuele voorliggende voorzieningen. Volgens artikel 15 lid 1 van de Participatiewet bestaat er geen recht op bijstand voor zover een beroep kan worden gedaan op 'een voorliggende voorziening die, gezien haar aard en doel, wordt geacht voor de belanghebbende toereikend en passend te zijn'.

Een algemeen uitgangspunt is dat bijzondere bijstand moet worden aangevraagd voordat de kosten daadwerkelijk gemaakt zijn.

Er kan geen bijstand met terugwerkende kracht worden verleend. Er zijn uitzonderingen op dit uitgangspunt, omdat in bepaalde situaties de aanvraag eenvoudigweg nog niet kan worden ingediend wanneer de kosten nog niet gemaakt zijn. Lid 3 betreft derhalve bijzonder begunstigend beleid, hieronder een nadere toelichting van situaties waarin lid 3 mogelijk van toepassing is:

- De kosten voor de eigen bijdrage rechtsbijstand worden in rekening gebracht wanneer de toevoeging door de Raad voor de Rechtsbijstand is afgegeven (artikel 4.27);

- De kosten voor bewindvoering, mentorschap en onder curatele stelling worden in rekening gebracht nadat de Rechtbank een beschikking hiervoor heeft afgegeven (artikel 4.26).

In bovenstaande gevallen zijn de kosten vaak al voldaan voordat een aanvraag gedaan is. In deze situaties heeft belanghebbende drie maanden de tijd om de aanvraag in te dienen. Het is in principe niet toegestaan om bijstand te verlenen met terugwerkende kracht op basis van artikel 44 lid 1 van de Participatiewet. Dit verbod op bijstandsverlening met terugwerkende kracht geldt ook voor bijzondere bijstand, tenzij bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. In dat geval kan er gemotiveerd worden afgeweken.

Artikel 4.2 Termijn Periodieke bijzondere bijstand

Voor periodieke bijzondere bijstand kunnen verschillende termijnen bestaan. Bij een periodieke bijzondere bijstand met een duur van langer dan 12 maanden vindt jaarlijks een hercontrole plaats. In 12 maanden kan er immers veel veranderen in bijvoorbeeld de inkomenssituatie, het vermogen, en de gezinssituatie, of woonadres.

Er zijn uitzonderingen waarbij controle op de rechtmatigheid voor periodieke bijzondere bijstand maximaal eenmaal per drie jaar kan plaatsvinden. Dit is het geval in situaties waarin er geen draagkracht is en de verwachting is dat de inkomens- en vermogensgrens niet wijzigt. Hiervan kan sprake zijn bij:

- uitkeringsgerechtigden van de bijstand;
- ouderen met een klein pensioen en AOW;
- andere situaties zijn ook mogelijk, hierin is altijd van belang dat maatwerk wordt toegepast.

Artikel 4.3 Hoogte van de bijzondere bijstand

De maximale hoogte van de bijzondere bijstand wordt vastgesteld op individuele basis of op basis van normbedragen van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). Per kostensoort wordt aangegeven hoe de hoogte bepaald wordt. Bij het bepalen van de hoogte wordt aangesloten bij de vastgestelde (geïndexeerde) prijzen van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). Het Nibud is een onafhankelijke stichting die adviseert en informeert over financiën van huishoudens. De gebruikelijke prijzen van een groot aantal kostensoorten worden jaarlijks gepubliceerd in de prijzengids Nibud. Voor een aantal kostensoorten worden afwijkende bedragen gehanteerd indien deze kostensoorten ontbreken in de prijzengids.

Afdeling 2 Draagkracht

Artikel 4.5 Draagkracht in vermogen en middelen

Bijzondere bijstand is toegankelijk voor iedereen met een laag inkomen en weinig tot geen vermogen, waarbij de draagkracht bepalend is. Is er sprake van geen of slechts een beperkte draagkracht, dan kan aanspraak op bijzondere bijstand bestaan voor specifieke kosten, die niet uit het regulier inkomen, de individuele inkomensvoet, de studietoelage, vermogen of uit de algemene bijstand kunnen worden voldaan. De bijzondere noodzakelijke kosten moeten de draagkracht te boven gaan. Een aantal middelen worden buiten beschouwing gelaten, zoals deze ook voor de algemene bijstand buiten beschouwing worden gelaten. Deze zijn opgenomen in lid 4 van dit artikel.

Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand telt ook het vermogen mee. Immers, iemand met voldoende vermogen is in staat in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Het vermogen wordt vastgesteld op dezelfde manier als voor de algemene bijstandsuitkering. Dat betekent dat volgens artikel 34 lid 3 van de Participatiewet, het vermogen niet meetelt als het onder de vrijlatingsgrens in de Participatiewet blijft. De vermogensgrens staat op 1 januari 2024 voor een alleenstaande op € 7.575,- en voor gehuwden/samenwonenden en alleenstaande ouders op € 15.150. De bedragen worden halfjaarlijks opnieuw vastgesteld door het Rijk.

Het vermogen dat meer bedraagt dan de genoemde normen in artikel 34 lid 3 Participatiewet, alsmede spaargeld/contanten/saldi voor algemene noodzakelijke kosten, moet eerst aangewend worden voor de betaling van de bijzondere noodzakelijke kosten. Dit betekent dat er geen recht bestaat op bijzondere bijstand indien het vermogen hoger is dan de vermogensgrens.

Het vermogen wordt bepaald op de datum waarop de kosten opkomen. Als het vermogen op dat moment hoger is dan de vrijlatingsgrens, bestaat er geen recht op bijzondere bijstand.

Het is logisch om een grens te stellen aan het moment van indienen nadat de kosten zich hebben voorgedaan. Om belanghebbende een redelijke termijn tot aanvragen te bieden, kan belanghebbende tot drie maanden nadat de kosten zijn opgekomen een beroep doen op de bijzondere bijstand.

Draagkracht in inkomen

Uitgangspunt is dat bij een inkomen vanaf 120% tot 150% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, 30% van het meerinkomen moet worden aangewend voor de betaling van de kosten die in aanmerking

komen voor bijzondere bijstand. Dit is de draagkracht. Is het inkomen meer dan 150% van de geldende bijstandsnorm, dan bestaat er geen recht op bijstand. Het inkomen wordt dan voldoende geacht om in de kosten te kunnen voorzien.

Volgens vaste rechtspraak zijn er kostensoorten die uit een inkomen op bijstandsniveau dienen te worden voldaan. Dit worden algemeen noodzakelijke kosten genoemd die ook uit een laag inkomen kunnen worden betaald. Dit inkomen wordt toereikend geacht om voor de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen reserveren, dan wel deze via gespreide betaling achteraf te kunnen voldoen.

Het inkomen wordt vermeerderd met 5% vakantietoeslag. Deze keuze is gemaakt om de uitvoering efficiënt te houden. De gemeente kiest voor een fictief lager inkomen door met een vast percentage vakantietoeslag van 5% te rekenen. Belanghebbende kan feitelijk meer vakantietoeslag ontvangen.

In bijzondere gevallen wordt de draagkracht uit inkomen afwijkend vastgesteld. Er is sprake van een bijzonder geval als het feitelijk besteedbare inkomen zo laag is dat het redelijk is om met deze kosten rekening te houden. Het moet wel gaan om kosten die een verplichtend karakter hebben. Voorbeelden van deze kosten zijn onderhoudsverplichting, beslaglegging, bestuursrechtelijke premie, of woonkosten boven de huurgrens als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag. In deze gevallen wordt rekening gehouden met het wettelijk vrij te laten bedrag of beslagvrije voet indien de individuele situatie daar om vraagt.

Artikel 4.6 Vaststellen vermogen en maandinkomen

Voor het bepalen van het recht op bijzondere bijstand en de hoogte van de draagkracht is een nauwkeurige vaststelling van de financiële positie van de belanghebbende noodzakelijk. Dit artikel regelt de peildata voor zowel het vermogen als het inkomen.

Peildatum vermogen en periodieke bijstand: De hoofdregel voor incidentele kosten is dat het vermogen wordt vastgesteld op de dag waarop de kosten zijn opgekomen. Nieuw is het tweede lid, dat specifiek de peildatum regelt voor periodieke bijzondere bijstand. Hierbij wordt het vermogen aan het begin van iedere maand getoetst. Dit zorgt voor een actueel beeld van de draagruimte gedurende een langer lopend traject.

Correctie voor vaste lasten: Lid 3 vormt een belangrijke uitwerking van de menselijke maat. Het komt voor dat het banksaldo op de eerste dag van de maand (de peildatum) boven de vermogensgrens ligt, bijvoorbeeld omdat de uitkering of het loon net is gestort, maar de huur en vaste lasten nog niet zijn afgeschreven. Door dit lid wordt voorkomen dat iemand voor die specifieke maand wordt uitgesloten van bijzondere bijstand, terwijl het vermogen na betaling van de noodzakelijke vaste lasten feitelijk onder de grens ligt. Hiermee wordt voorkomen dat inwoners met een klein bedrag aan spaargeld direct in de problemen komen bij de betaling van hun vaste lasten.

Vaststellen van het inkomen: Voor het bepalen van het inkomen bij de berekening van de draagkracht wordt uitgegaan van het inkomen in de maand voorafgaand aan de aanvraag. Bij wisselende inkomsten (bijvoorbeeld bij nulurencontracten of wisselende toeslagen) wordt uitgegaan van het gemiddelde van de inkomsten over de laatste drie maanden. Dit gemiddelde biedt een realistischer beeld van de financiële draagkracht dan een enkele momentopname. Indien een periode van drie maanden door bijzondere omstandigheden geen representatief beeld geeft, kan het college op basis van individueel maatwerk besluiten een ruimere referentieperiode te hanteren.

Door deze systematiek wordt geborgd dat de draagkrachtberekening zo dicht mogelijk aansluit bij de feitelijke financiële ruimte van de belanghebbende, waarbij wordt voorkomen dat papieren overschotten (zoals nog niet betaalde vaste lasten) leiden tot een onterechte afwijzing.

Artikel 4.7 Draagkrachtperiode

Het draagkrachtjaar begint vanaf de eerste dag van de maand waarin de kosten zijn opgekomen en wordt eenmalig vastgesteld voor de duur van 12 maanden. Bij nieuwe aanvragen van een niet-bijstandsgerechtigde in hetzelfde draagkrachtjaar hoeft de draagkracht niet opnieuw berekend te worden. In de toekennings- of afwijzingsbeschikking wordt de periode van het draagkrachtjaar en de hoogte van de draagkracht benoemd. Aangegeven wordt per welke datum het draagkrachtjaar begint en per welke datum het eindigt.

Artikel 4.8 Wijziging draagkracht tijdens draagkrachtperiode

De vastgestelde draagkracht wordt opnieuw berekend, wanneer binnen de draagkrachtperiode een wijziging heeft plaatsgevonden in de leefsituatie van de belanghebbende. De draagkracht wordt bijvoorbeeld opnieuw berekend bij een wijziging van de woonsituatie, gezinssituatie of het inkomen of vermogen. In het geval van een wijziging van tenminste 20% in het inkomen wordt de draagkracht opnieuw

berekend. Bij sterk wisselende inkomsten moet voor de draagkracht een zo reëel mogelijke inschatting worden gemaakt.

Artikel 4.9 Overgangperiode draagkracht

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 4.10 Aanvullende bijstand voor levensonderhoud voor jongeren

De landelijke bijstandsnorm voor jongeren tot 21 jaar is gebaseerd op de veronderstelling dat ouders de kosten van levensonderhoud dragen (onderhoudsplicht). Met de herziening van de Participatiewet is echter erkend dat jongeren die geen beroep kunnen doen op hun ouders, direct recht moeten hebben op een toereikend inkomen zonder de drempels van de bijzondere bijstand.

Structurele verhoging algemene bijstand: In plaats van het verlenen van bijzondere bijstand voor zelfstandig wonen, verhoogt het college nu de algemene bijstandsnorm voor jongeren die buiten hun schuld niet op hun ouders kunnen terugvallen. Deze verhoging (conform artikel 20 lid 3 Participatiewet) zorgt ervoor dat de jongere een besteedbaar inkomen krijgt dat gelijk is aan de norm van een 21-jarige. Dit biedt de jongere meer financiële zekerheid en stabiliteit.

Onderhoudsrecht en de menselijke maat: De voorwaarden voor de verhoging sluiten aan bij de situaties waarin de ouderlijke onderhoudsplicht redelijkerwijs niet verzilverd kan worden. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de menselijke maat:

- **Onvoldoende middelen:** De ouders hebben zelf een inkomen op of rond het sociaal minimum.
- **Onbereikbaarheid:** Ouders verblijven in het buitenland of zijn overleden.
- **Verstoorde relatie:** Indien er sprake is van een ernstig verstoorde relatie of een verleden in de jeugdzorg (uithuisplaatsing), wordt de jongere niet langer gedwongen om eerst juridische procedures tegen de ouders te starten (zoals alimentatie opeisen via het LBIO) als dit de veiligheid of het welzijn van de jongere schaadt. Een verklaring van een deskundige of instantie (zoals politie, psycholoog of jeugdzorg) volstaat hierbij.

Bijzondere bijstand als vangnet: In het vierde lid is een extra vangnet opgenomen. Mocht de verhoogde algemene norm in een specifieke individuele situatie nog steeds niet toereikend zijn om de noodzakelijke kosten van het bestaan te dekken, dan kan het college aanvullend bijzondere bijstand verstrekken. Hiermee wordt maatwerk geborgd voor jongeren in zeer complexe situaties.

Overgangsrecht (1 januari 2026): De leden 6 tot en met 8 regelen de overgang van de oude naar de nieuwe systematiek.

- Aanvragen die kort voor de wetswijziging zijn ingediend, worden nog afgehandeld volgens de oude methodiek (bijzondere bijstand), maar wel met de nieuwe bedragen als ondergrens.
- Lopende uitkeringen blijven doorlopen, maar worden automatisch opgehoogd als het oude bedrag lager was dan de nieuwe wettelijke verhoging. Hiermee wordt geborgd dat geen enkele jongere er door de wetswijziging op achteruitgaat en dat iedereen vanaf 2026 het nieuwe minimumbedrag ontvangt.

Het doel van dit artikel is om jongeren zonder sociaal vangnet een gelijkwaardige startpositie te bieden als jongeren vanaf 21 jaar, waardoor de focus kan verschuiven van financiële overleving naar re-integratie en participatie.

Artikel 4.11 Overbruggingsuitkering

Aan een belanghebbende die de periode tussen zijn aanvraag en de eerste betaling van de uitkering niet kan overbruggen kan een overbruggingsuitkering worden verstrekt. Een belanghebbende kan in de volgende situaties in aanmerking komen voor een overbruggingsuitkering:

1. De uitbetaalperiode vóór de bijstand sluit niet aan op die van de bijstand. De eerdere uitbetaalperiode was bijvoorbeeld wekelijks en sluit niet aan bij onze maandelijkse betaalperiode/-datum;
2. Een "verlaten partner" blijft zonder middelen achter en kan niet wachten tot de eerste betaaldatum van de bijstand;
3. De hoogte van het inkomen in de periode voorafgaande aan de bijstand verstrekking is ontoereikend om de periode tot de eerste bijstands betaling te overbruggen, dit komt vaak, maar niet uitsluitend voor bij statushouders die zich vestigen in de gemeente;

De overbruggingsuitkering is bedoeld om te voorkomen dat een cliënt op het moment van aanvraag met betalingsproblemen te maken krijgt. De praktijk leert dat mensen die bij aanvang van de bijstand al met achterstanden te maken krijgen deze niet meer inlopen. Er kunnen dan ook heel snel schulden ontstaan. Als de Participatiewet geen aanknopingspunten biedt om overbruggingsbijstand in de vorm van een borgtocht of een lening toe te kennen, moet de overbruggingsbijstand om niet te worden verleend.

Voor de terugbetaling van overbruggingsuitkeringen in de vorm van een geldlening sluit het college aan bij hetgeen in het debiteurenbeleid is opgenomen over terugbetalingen van geldleningen, uitgezonderd krediethypotheek. Het overbruggingsbedrag beslaat maximaal een periode van één maand en de hoogte is gelijk aan de van toepassing zijnde bijstandsnorm, exclusief vakantietoeslag, minus de financiële middelen waarover wordt/kan worden beschikt.

Indien later blijkt dat in verband met een eigen woning, de bijstand in de vorm van een krediethypotheek wordt toegekend, zal ook de incidentele bijstand alsnog als krediethypotheek moeten worden toegekend.

Artikel 4.12 Woonkostentoeslag

Woonlasten worden in de basis beschouwd als algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. De woonkostentoeslag fungeert als tijdelijk financieel vangnet voor inwoners die geconfronteerd worden met woonlasten die zij, buiten hun schuld om, niet meer kunnen dragen.

Nieuwe systematiek Wet op de huurtoeslag: In de huidige wetgeving is de harde uitsluiting bij een hoge huur versoepeld. Waar voorheen het recht op huurtoeslag volledig verviel bij een huur boven de maximale grens, is dit nu niet meer per definitie het geval. Echter, de belastingdienst vergoedt in de regel slechts tot aan de wettelijk vastgestelde maximale subsidiabele huurprijs. Voor het deel daarboven (de "onvermijdelijke woonlasten") kan de gemeente bijspringen via de woonkostentoeslag om de bestaanszekerheid te waarborgen.

Er zijn drie hoofd situaties:

1. **Huurders met een restnoodzaak:** Door de landelijke vereenvoudiging van de huurtoeslag worden bepaalde kostencomponenten niet meer volledig gedekt. Indien de inwoner hierdoor onder het sociaal minimum zakt, biedt de gemeente aanvulling.
2. **Huur boven de subsidiabele grens:** Indien de feitelijke huur hoger is dan wat de Wet op de huurtoeslag maximaal dekt, kan de gemeente het verschil compenseren. Dit is vaak aan de orde bij een plotselinge inkomensdaling (bijvoorbeeld bij werkloosheid) waarbij men nog in een duurdere woning verblijft.
3. **Woningeigenaren:** Omdat eigenaren formeel geen recht hebben op huurtoeslag, berekent de gemeente een vergelijkbare tegemoetkoming.

Berekening bij eigen woning: Bij een eigen woning vertalen we de specifieke eigenaarslasten naar een "rekenhuur". Onder deze lasten vallen de hypotheekrente (netto, na aftrek van belastingvoordeel), de onroerende zaakbelasting (eigenaarsdeel), rioolheffing, waterschapslasten en de opstalverzekering. Aflossing op de hypotheek telt niet mee, aangezien dit wordt beschouwd als vermogensopbouw en niet als noodzakelijke kosten van het bestaan.

Tijdelijkheid en de verhuisplicht: De woonkostentoeslag is nadrukkelijk een tijdelijke voorziening (in beginsel 6 maanden). Het doel is om de inwoner de tijd te geven de financiële situatie te stabiliseren of de woonlasten te verlagen. Aan de toeslag wordt een inspanningsverplichting verbonden (verhuisplicht). In het kader van de menselijke maat en de huidige krapte op de woningmarkt, beoordeelt het college individueel of het van een inwoner verwacht kan worden dat er binnen de gestelde termijn een goedkopere woning wordt gevonden. Is er geen passend aanbod beschikbaar, dan kan de termijn worden verlengd.

Geldlening bij overwaarde: Wanneer een woningeigenaar beschikt over een aanzienlijke overwaarde in de woning (boven de wettelijke vrijlatingsgrens), wordt de bijstand verstrekt in de vorm van een geldlening. Hiermee wordt voorkomen dat publiek geld wordt ingezet om privévermogen te beschermen, terwijl de inwoner wel direct geholpen wordt met de betaling van de maandelijkse lasten.

Artikel 4.13 Vaste lasten tijdens tijdelijk verblijf in een inrichting of ziekenhuis

Bij opname in een inrichting worden de vaste lasten, die het gevolg zijn van het aanhouden van de woning, vergoed via bijzondere bijstand. Het gaat dan om woonlasten (de huur inclusief servicekosten) en de vaste leveringskosten (vastrecht) voor gas, water en licht. Deze kosten worden door de energieleverancier per maand, kwartaal of per jaar in rekening gebracht. Dit is vergelijkbaar met een abonnement voor zijn dienstverlening. Het staat los van het werkelijke energieverbruik. Het voorschot op de werkelijke leveringskosten kan immers worden terugggevraagd of er kan worden verzocht om afsluiting van de energieleverancier. In het individuele geval kan bijzondere bijstand voor de werkelijke leveringskosten worden vergoed, bijvoorbeeld als de belanghebbende niet direct in staat is om afsluiting te realiseren.

4.4 Bijzondere kosten

Artikel 4.14 Verhuis- en inrichtingskosten

Verhuiskosten

De kosten voor een verhuizing en woninginrichting komen niet voor bijstandsverlening in aanmerking. Het college hanteert als uitgangspunt dat iedereen van 18 jaar en ouder recht heeft op zelfstandige

huisvesting, maar dat personen die zich voor het eerst zelfstandig huisvesten daarvoor moeten reserveren. Wanneer iemand nog niet voldoende heeft gereserveerd, moet hij het zelfstandig wonen uitstellen. Wanneer sprake is van bijzondere omstandigheden - medische noodzaak of sociale noodzaak voor de nieuwe huisvesting - is verstrekking van bijzondere bijstand voor nieuwe huisvesting mogelijk. Maar als belanghebbende heeft nagelaten te reserveren, wordt ook dan geen bijzondere bijstand verstrekt. De aanvraag kan dan op basis van artikel 35 lid 1 van de Participatiewet worden afgewezen op de grond dat er geen sprake is van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan.

De wens om te verhuizen is geen bijzondere omstandigheid. Verhuizingen zijn voorzienbaar (denk aan inschrijving bij woningbouwvereniging) en voor de kosten die met een verhuizing en inrichting samenhangen zal dan ook vooraf gereserveerd moeten worden.

De individuele inkomenstoelage kan voor 12 maanden worden gereserveerd en worden aangewend voor de kosten van duurzame gebruiksgoederen.

Een uitzondering op bovenstaande betreft de statushouders die zijn uitgeplaatst en zich hebben gevestigd in de gemeente. Zij hebben recht op leenbijstand voor de eerste woninginrichting. De leenbijstand wordt verstrekt op naam van de huurder(s) van de woning. De hoogte van de bijstand wordt bepaald door het aantal gezinsleden.

Naast de personen genoemd in lid 2, kan alleen in bijzondere situaties bijstand worden verstrekt. Dit is het geval bij een plotselinge verhuizing door medische of sociale redenen, mits er geen beroep op een voorliggende voorziening mogelijk is. Belanghebbende dient waar mogelijk met schriftelijk bewijs aan te tonen dat deze kosten noodzakelijk zijn. Als bewijsstukken gelden bijvoorbeeld: een proces-verbaal van bijvoorbeeld een burenruzie, echtscheidingsdocumenten, verklaring van een huisarts enzovoort.

Voor een tegemoetkoming in de verhuis- en inrichtingskosten op medische of psychosociale gronden is de Wmo 2015 aan te merken als een voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 5 onder de Participatiewet.

Eerste maand huur en administratiekosten

De kosten van eerste huur en administratiekosten horen tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm, door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Dit betekent dat er in principe geen bijstandsverlening mogelijk is voor deze kosten.

Voor de kosten van de 1e maand huur en administratiekosten kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Bijzondere bijstand is mogelijk indien de verhuizing sociaal of medisch noodzakelijk is en er door bijzondere omstandigheden niet voor deze kosten gereserveerd kon worden.

In artikel 48 tweede lid onder a Participatiewet is bepaald dat bijstand kan worden verleend in de vorm van een geldlening of borgtocht indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Voor de eerste maand huur ontvangt de belanghebbende over de betreffende periode achteraf bijstandsuitkering. Om die reden wordt de bijzondere bijstand in de vorm van een geldlening verstrekt.

Artikel 4.15 Duurzame gebruiksgoederen

Duurzame gebruiksgoederen behoren in beginsel tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en dienen uit het periodieke inkomen te worden voldaan. Eventueel door reservering vooraf dan wel gespreide betaling achteraf. Als een persoon door bijzondere omstandigheden voor hem noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen niet kan aanschaffen, kan op basis van artikel 51 Participatiewet bijzondere bijstand verleend worden in de vorm van een lening.

Bij de vaststelling van de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen zoals bijvoorbeeld; een koelkast, kooktoestel, wasmachine, matras(sen) en stoffering (gordijnen,verf, behang en vloerbedekking), worden de prijzen in de Prijzengids van het Nibud (zie: Inventarislijst Nibud) als uitgangspunt gebruikt. De vergoeding bedraagt de minimaal noodzakelijke kosten als deze niet zijn opgenomen in de Nibud prijzengids en maximaal 50% van de bedragen genoemd in de Nibud prijzengids als deze wel zijn opgenomen. Bij de hoogte van de vergoeding wordt uitgegaan van het goedkoopste alternatief. Tweedehands is hierbij het uitgangspunt en tevens dient ook gekeken te worden naar gratis mogelijkheden zoals spullen vanuit het sociaal netwerk of liefdadigheidsorganisaties.

Artikel 4.16 Baby-uitzet

Een baby-uitzet bestaat uit duurzame gebruiksgoederen. Een aanvraag voor een baby-uitzet wordt dan ook beoordeeld als een reguliere aanvraag voor duurzame gebruiksgoederen. Ook hiervoor hoort gereserveerd te worden en kan de draagkracht uit inkomen en vermogen gebruikt worden.

Voor de beantwoording van de vraag of er recht bestaat op bijzondere bijstand zullen in het individuele geval de volgende vier vragen beantwoord moeten worden:

1. **Betreft het (aantoonbare) noodzakelijke kosten van het bestaan?**
De kosten in verband met de geboorte van een kind behoren tot periodieke dan wel incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (zie CRvB 02-11-1999, nr. 98/973 **NABW**).
2. **Betreft het kosten waarin de algemene bijstand voorziet?**
Periodieke dan wel incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan worden geacht voldaan te kunnen worden uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm, hetzij door middel van reservering, hetzij door gespreide betaling achteraf (zie CRvB 02-11-1999, nr. 98/973 **NABW**).
3. **Is er sprake van bijzondere omstandigheden?**
De geboorte van een kind is op zichzelf geen bijzondere omstandigheid in de zin van artikel 35 lid 1 Participatiewet. Het college zal in geval van een aanvraag bijzondere bijstand voor de kosten van baby-uitzet vooral moeten beoordelen of er redenen zijn waardoor belanghebbende niet heeft kunnen reserveren voor deze kosten. Bij bijzondere omstandigheden kan onder andere gedacht worden aan:
 - geboorte van een meerling;
 - een onvrijwillige zwangerschap ten gevolge van een zedenmisdrijf;
 - **het** aantoonbaar niet weten van een zwangerschap tot laat in de zwangerschap waardoor de periode tot reserveren ontbreekt. De periode tot reserveren wordt vastgesteld tot 6 maanden.
4. **Kunnen de kosten worden voldaan uit de aanwezige draagkracht (middelentoets)?** In de praktijk zal voor de kosten van een baby-uitzet vooral beoordeeld moeten worden of er zich bijzondere omstandigheden voordoen en of er redenen zijn waardoor belanghebbende niet had kunnen reserveren voor deze kosten. De bijstand kan slechts worden verstrekt wanneer niet voor de kosten kan worden gereserveerd.

Artikel 4.17 Extra kosten van bewassing en kledingslijtage

Een ziekte of handicap kan leiden tot hogere uitgaven voor het wassen of vervangen van kleding en beddengoed dan gebruikelijk is. Dat kan worden veroorzaakt door bijvoorbeeld ongewoon vochtverlies of slijtage door protheses. Ook kan iemand in een relatief korte periode zo sterk afvallen of aankomen, dat een nieuwe garderobe nodig is.

Voor de kosten van bewassing en ten gevolge van slijtage zijn geen specifieke (landelijke) voorzieningen. Ter voorkoming van extra bewassing bestaat op grond van de Regeling zorgverzekering wel recht op incontinentie-absorptiemiddelen.

Omdat bewassing en kleding behoort tot de algemene kosten van het bestaan waarin een inkomen op bijstandsniveau voorziet, komen alleen de meerkosten voor bijstandsverlening in aanmerking.

Alleen indien er sprake is van uit bijzondere omstandigheden noodzakelijke kosten van het bestaan in het individuele geval kan er aanleiding zijn bijzondere bijstand te verlenen voor deze extra kosten. Hiervan is in ieder geval sprake indien er een medische noodzaak is voor het maken van deze kosten. De medische noodzaak van de meerkosten kan worden vastgesteld door een medisch specialist of (bij twijfel) door een onafhankelijke medisch adviseur. In de adviesaanvraag wordt aangegeven dat het kosten bewassing en/of kleding slijtage betreft en de naam van de behandelend specialist.

De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan de norm zoals opgenomen in de geïndexeerde Nibud-prijzengids.

Artikel 4.18 Extra warmtekosten

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 Participatiewet). Voor warmtekosten ofwel meer dan normale verwarmingskosten zijn geen voorliggende voorzieningen.

Tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan behoren ook de normale (gemiddeld verbruik) warmtekosten. Aangezien de algemene bijstand dan wel een inkomen op bijstandsniveau voorziet in deze kosten, kan er in beginsel geen bijstand worden verleend voor deze kosten.

Alleen indien er sprake is van uit bijzondere omstandigheden noodzakelijke kosten van het bestaan in het individuele geval, kan er aanleiding zijn bijzondere bijstand te verlenen voor deze extra kosten.

Hiervan is in ieder geval sprake indien er een medische noodzaak is voor het maken van deze meerkosten. De medische noodzaak van de meerkosten kan worden vastgesteld door een medisch specialist of (bij twijfel) een onafhankelijke medische adviseur. In de adviesaanvraag wordt aangegeven dat het extra stook- of verwarmingskosten betreft en de naam van de behandelend specialist.

De hoogte van de bijzondere bijstand is gelijk aan het verschil tussen het huidige gebruik op basis van meerkosten en het gemiddeld verbruik energiekosten dat een gemiddeld persoon in een vergelijkbare situatie heeft volgens de normen zoals opgenomen in de Nibud-prijzengids.

Artikel 4.19 Dieetkosten

Veel mensen moeten zich aan een dieet houden om medische redenen. Zij hebben specifieke en/of aangepaste voedingsmiddelen nodig, wat kan leiden tot extra kosten. In beginsel hoeft een voorgeschreven dieet niet altijd te leiden tot hogere voedingskosten en behoren ze in beginsel dan ook tot de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan. Dit heeft tot gevolg dat er geen bijstand kan worden verstrekt voor dieetkosten, tenzij het een dieet betreft dat leidt tot hogere voedingskosten in verband met een medische noodzaak die niet worden vergoed uit een voorliggende voorziening. In dat geval spreken wij van meerkosten van een te volgen individueel noodzakelijk dieet.

De ziektekostenverzekering vergoedt alleen de zogenaamde dieetpreparaten (= zoals drinkvoedingen, sondevoeding enzovoort) en de kosten voor een consult bij een diëtist vanuit de basisverzekering. In deze is de Wlz en Zvw een passende, toereikende voorliggende voorziening.

Indien er sprake is van meerkosten door het medisch noodzakelijk volgen van een dieet is bijzondere bijstand mogelijk. Middels de tabel meerkosten dieetvoedingen van het Nibud kan de hoogte van de meerkosten berekend worden. In deze tabel wordt aan de hand van het ziektebeeld het type dieet (dieetlijst) gekoppeld waarna de meerkosten per jaar worden aangegeven. Deze tabel meerkosten dieetvoedingen is terug te vinden in de Nibud prijzengids. Denk bijvoorbeeld aan een speciaal dieet omdat iemand een leveraandoening heeft of allergisch is voor bepaalde voedingsmiddelen zoals gluten (coeliakie).

Er kan geen bijstand worden verleend voor bijvoorbeeld een afslankdieet. Er zijn speciale gezondheidsprogramma's die vanuit de voorliggende voorziening de zorgverzekering worden vergoed zoals een afslankprogramma die door een medisch arts als noodzakelijk wordt geacht bij betrokkene. Dit soort diëten kunnen dus volledig uit een passende en toereikende voorziening worden bekostigd.

Voorwaarden voor de bijstandsverlening is dat er een schrijven van de behandelende arts/specialist wordt overgelegd, alsmede die van de diëtist(e) waarop de noodzaak en betreffende benaming van het voorgeschreven dieet wordt aangegeven.

Artikel 4.20 Maaltijdvoorziening

De kosten van maaltijden vallen onder de algemene kosten van het bestaan. Bijzondere bijstand kan alleen worden verstrekt voor de meerkosten van een maaltijdvoorziening als hier langdurig (> 1 maand) gebruik van moet worden gemaakt. Uitgangspunt hierbij is dat iemand langdurig niet in staat is de warme maaltijd te breiden. Voorwaarde is dat er sprake moet zijn van een medische of sociale indicatie.

De indicatie kan worden opgevraagd via het ClZ, huisarts, behandelend arts of klantmanagers Wmo (indien de klant bekend is bij de Wmo). Ontbreekt er een indicatie, dan zal een medisch advies voor de noodzaak opgevraagd moeten worden.

Bij de berekening van de vergoeding wordt uitgegaan van een maximaal bedrag van € 10,00 per warme maaltijd. De hoogte van de bijstand is gelijk aan de werkelijke kosten voor een warme maaltijd onder aftrek van het bedrag per warme maaltijd die ieder ander gemiddeld persoon maakt voor een warme maaltijd volgens de Nibud richtlijnen. Er wordt in de Nibud-prijzengids een onderscheid gemaakt naar leeftijdscategorie. Het bij de leeftijd van belanghebbende behorend bedrag moet worden gekozen.

Bijzondere bijstand voor maaltijdvoorziening heeft een structureel karakter en zal daarom maandelijks uitbetaald worden. Door middel van een jaarlijks heronderzoek wordt voortzetting beoordeeld en de eigen bijdrage opnieuw vastgesteld. Bij de beoordeling is het geen noodzaak om jaarlijks een medisch advies bij Medisch Ondersteuningsadvies-zaak op te vragen indien duidelijk is dat de medische/sociale noodzaak structureel is. Er dient alleen opnieuw beoordeeld te worden of de situatie ongewijzigd is gebleven en of het bedrag voor de kosten nog voldoet of dat deze moet worden aangepast.

De periodieke bijzondere bijstand wordt pas uitbetaald na inlevering van de nota maaltijdvoorziening. De nota is nodig om de exacte hoogte van de kosten te berekenen die voor vergoeding in aanmerking komen.

Artikel 4.21 Personenalarmering

Personenalarmering is bedoeld voor mensen die ondanks hoge leeftijd, ziekte of een handicap alleen wonen en alarm moeten kunnen slaan als hen iets overkomt. Personenalarmering bestaat uit een alarmunit en een draadloos zendertje, waarmee direct contact kan worden gemaakt met een alarmcentrale.

Voorliggende voorziening

De huurkosten voor persoonlijke alarmeringsapparatuur zijn verzekerd in de basisverzekering. Men moet dan aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet er onder meer een medische reden zijn waarom men recht heeft op persoonlijke alarmeringsapparatuur.

De abonnements- en aansluitingskosten op de alarmcentrale worden niet door de basisverzekering vergoed. Voor deze kosten is een vergoeding bijzondere bijstand mogelijk. Indien men uit een aanvullende verzekering hiervoor een vergoeding ontvangt, wordt de vergoeding van deze aanvullende verzekering op de kosten in mindering gebracht.

Artikel 4.22 Medische en paramedische kosten

In het algemeen is het zo dat de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg alle noodzakelijke medische of paramedische kostensoorten vergoeden. Beide regelingen gelden samen als een aan de Participatiewet voorliggende voorziening die passend en toereikend is. Bijstandsverlening voor deze kosten is op basis van artikel 15, lid 1, Participatiewet daarom in beginsel uitgesloten. Als er binnen de voorliggende regeling een bewuste beslissing is genomen over de noodzakelijkheid van de voorziening in het algemeen of in een specifieke situatie dient de Participatiewet zich bij die keuze aan te sluiten. Bijstandsverlening is toch mogelijk op basis van artikel 16, lid 1, Participatiewet, als er zeer dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 4.23 Reiskosten

Reiskosten behoren tot de algemeen noodzakelijke bestaanskosten welke in zijn algemeenheid uit de bijstandsnorm dienen te worden voldaan. In een aantal bijzondere situaties is het mogelijk om - indien aan de voorwaarden wordt voldaan - bijzondere bijstand te verstrekken, zoals voor het bezoeken van:

- een familielid dat in een inrichting verblijft;
- een uithuisgeplaatst kind;
- een gedetineerd gezinslid die buiten de gemeente verblijft, wanneer er geen recht is op een verlofregeling.

In deze situaties moet worden nagegaan of er geen voorliggende voorzieningen zijn zoals bijvoorbeeld reiskostenvergoeding vanuit de zorgverzekering. Reiskostenvergoeding voor bezoeken in het buitenland komen niet in aanmerking voor bijzondere bijstand.

Hoogte reiskostenvergoeding

Er wordt verwacht dat de kosten van vervoer per fiets als regel uit een inkomen op het niveau van een bijstandsuitkering kan worden betaald. Trajecten tot 15 kilometer (enkele reis) kunnen met de fiets worden afgelegd. Daarom worden de vervoerskosten voor trajecten tot 15 kilometer niet vergoed, tenzij er sprake is van bijzondere individuele omstandigheden. Wanneer bijzondere bijstand wordt verstrekt voor reiskosten dan wordt de hoogte als volgt bepaald:

Openbaar vervoer: Voor openbaar vervoer wordt uitgegaan van het goedkoopst mogelijke traject tweede klas. De hoogte van de bijzondere bijstand is, wanneer gebruik wordt gemaakt van het openbaar vervoer, gelijk aan de kosten zoals die worden berekend op de website 9292OV. Alleen de kosten van de belanghebbende zelf komen voor vergoeding in aanmerking.

Gebruik auto: Het uitkeringsbedrag per kilometer bij eigen vervoer is gelijk aan de onbelaste vergoeding van de Belastingdienst. Dit bedrag is door de Belastingdienst in 2024 vastgesteld op € 0,23 per kilometer, maar verandert regelmatig. Het actuele bedrag dat de Belastingdienst hanteert ten tijde van de aanvraag geldt. Dit kan tussentijds worden aangepast indien de Belastingdienst de onbelaste vergoeding aanpast. De reisafstand wordt bepaald op de kortste route op grond van de ANWB-routeplanner. Eventuele parkeerkosten komen eveneens voor vergoeding in aanmerking.

Reiskosten uithuis geplaatste kinderen

De reiskosten voor bezoek aan een uit huis geplaatst kind (al dan niet in een gesloten setting) door ouder(s) komen voor bijzondere bijstand in aanmerking. De noodzaak en frequentie wordt op individuele basis vastgesteld door de SKJ geregistreerde Jeugdprofessional. Er wordt bijzondere bijstand verstrekt voor alle reiskosten wanneer de afstand enkele reis meer dan 15 kilometer is. Onder dit onderdeel wordt ook verstaan: het bezoek van de ouders aan veiligheidstafels (Veilig Thuis), overleggen in verband met (V)OTS en bezoek aan een specialistische aanbieder. Als bewijsstukken voor frequentie dienen overlegd te worden: Overdrachtsdocument van de SKJ geregistreerde Jeugdprofessional met daarin de afgesproken bezoeksregeling en frequentie.

Reiskosten schoolgaande kinderen onder de 18 jaar

De reiskosten van schoolgaande kinderen behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan die uit het reguliere inkomen bekostigd moeten worden. Daarnaast is er een voorliggende voorziening; de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wtos) en het Provinciaal Groninger Studiefonds. Per 1 januari 2017 geldt voor MBO-scholieren tot 18 jaar dat zij een studentenkaart kunnen aanvragen voor gratis reizen met het openbaar vervoer. In principe worden kinderen geacht naar de dichtstbijzijnde school te gaan die het onderwijs aanbiedt dat het kind moet of wil volgen. Er is sprake van bijzondere reiskosten als de school verder weg is gelegen dan 15 kilometer van de eigen woonplaats. Wordt gebruik gemaakt van speciaal onderwijs, niet zijnde Leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO) en praktijkonderwijs, dan is het leerlingenvervoer de voorliggende voorziening en wordt geen bijzondere bijstand verstrekt. Is hier geen sprake van dan wordt bijzondere bijstand verstrekt, mits het noodzakelijk is (onderwijs dat het kind moet volgen) dat het onderwijs verder dan 15 kilometer van de woonplaats gevolgd wordt.

Reiskosten scholieren in Zeewolde

In Zeewolde zijn speciale regels van toepassing voor scholieren op het voortgezet onderwijs die onderwijs volgen in Ermelo of Harderwijk. Scholieren krijgen een vergoeding voor het gebruik van de veerpont voor de maanden dat school wordt gevolgd. Dit betreft het veerpont abonnement voor scholieren voor de maanden september tot juni.

Artikel 4.24 Uitvaartkosten

Uitgangspunt voor begrafenis-/crematiekosten is, dat zij tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan behoren. De kosten van begrafenis/crematie komen voor rekening van de nabestaanden. In aanmerking voor bijzondere bijstand komen de achterblijvende partner of de erfgenamen in de 1 en 2e graad. De erfgenamen in de 1 en 2e graad zijn voor een evenredig deel verantwoordelijk voor de betaling van de begrafenis-/crematiekosten zoals in het Burgerlijk Wetboek is geregeld. In het geval dat één of meer erfgenamen het evenredig deel niet uit eigen middelen kunnen voldoen, kunnen zij hiervoor bijzondere bijstand aanvragen voor hun deel van de uitvaartkosten op persoonlijke titel in hun eigen woonplaats.

Voordat er bijzondere bijstand toegekend wordt, dient eerst gekeken te worden of er gebruikgemaakt kan worden van een voorliggende voorziening. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende middelen (NB een kind wordt tot de leeftijd van 18 jaar meeverzekerd op de begrafenisverzekering van de ouder):

- een uitkering in verband met een verzekering op het leven (een begrafenisverzekering, een levensverzekering en ongevallenverzekering);
- een uitvaartverzorging "in natura" in verband met lidmaatschap van een begrafenis of crematie vereniging;
- een mogelijke overlijdensuitkering o.g.v. een arbeidsovereenkomst of een uitkering krachtens de ZW, WAO/WIA, Wajong, PW, WW, ANW of AOW. Een overlijdensuitkering op grond van genoemde wetten wordt bruto-netto uitbetaald (bij AOW incl. vakantietoeslag, zonder eventuele toeslag waar de overledene recht op had). Het hierdoor ontstane meerdere ten opzichte van de laatste reguliere betaling wordt geacht voor de begrafenis-/crematiekosten beschikbaar te zijn.
- spaargelden en andere in redelijkheid te gelde te maken waarden (aandelen en vorderingen op derden, ook al liggen deze onder het in de nieuwe situatie van toepassing zijnde vrij te laten bescheiden vermogen); ook de eventuele overschrijding van het saldo op een lopende rekening op de dag van overlijden ten opzichte van de tot dan geldende norm moet in beginsel voor de begrafenis-/crematiekosten te worden aangewend;
- nalatenschap, met name de waardevolle zaken (een auto, boot, antiek etc. evenals postzegel- dan wel andere verzamelingen);
- een op een aparte (deposito-)rekening gestort bedrag met als enige bestemming de betaling van de kosten van begrafenis of crematie.

Voor de verstrekking en de hoogte van de bijzondere bijstand wordt aangesloten bij de Nibud richtlijnen. Meer dan de daarin genoemde kosten en bedragen wordt niet vergoed.

Afdeling 5. Bijzondere financiële regelingen

Artikel 4.25 Tegemoetkoming eigen bijdrage Kinderopvang

Artikel 1.1.3 Wet Kinderopvang (WKO) maakt het mogelijk voor de gemeente een aanvullende tegemoetkoming te verstrekken tot een maximum van 100% van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Op grond van dit artikel geldt deze bevoegdheid voor de volgende doelgroepen:

- de ouder die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt en/of scholing of een opleiding volgt;
- de ouder die is ingeschreven als student;
- de ouder die vanuit de bijstand uitstroomt naar werk.

Deze groep wordt aangevuld met ouders die op grond van een sociaal medische indicatie ook een vergoeding voor kinderopvangtoeslag ontvangen op basis van deze beleidsregels.

Daarnaast komen andere doelgroepen die benoemd worden in artikel 1.1 3 vanuit re-integratie en inburgering in aanmerking voor een aanvullende tegemoetkoming van de kinderopvangtoeslag. Dit betreffen inburgeraars en ouders die een uitkering ontvangen en aanvullend werken of die een re-integratietraject volgen. Deze vallen buiten deze regeling voor de bijzondere bijstand.

Voor de te vergoeden de kosten voor kinderopvang is aansluiting gezocht bij deze tarieven, die geregeld zijn in artikel 4 lid 1 van het Besluit kinderopvangtoeslag. Afhankelijk van het soort opvang (dagopvang, buitenschoolse opvang of gastouderopvang) wordt het tarief gehanteerd zoals aangegeven in genoemd artikel.

Er is gekozen voor het vergoeden van 4% van het door de belastingdienst vastgestelde maximale uurtarief. Dit betekent dat voor de meeste doelgroepen een kleine eigen bijdrage resteert. Dit is een bewuste keuze, omdat hierdoor de overgang naar een normale eigen bijdrage van de kinderopvang minder groot is. Ook zorgt een, al dan niet kleine, eigen bijdrage ervoor dat men bewuster omgaat met het al dan niet gebruik van kinderopvang.

In uitzonderlijke gevallen kan een volledige vergoeding van de eigen bijdrage worden toegekend indien dit in het individuele geval noodzakelijk is. Te denken valt aan gevallen waarbij:

- een eigen bijdrage de toeleiding naar onderwijs of werk in de weg zit;
- een eigen bijdrage het gebruik van een sociaal medische indicatie tegengaat, en het niet gebruiken van een sociaal medische indicatie ten koste gaat van de ontwikkeling van het kind;
- er sprake is van een crisis situaties waarbij het welzijn van het kind in gevaar is als er geen kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie wordt toegekend;
- er sprake is van een uitzonderingsgeval waarbij kinderen speciale soort opvang nodig hebben, waarbij de kosten boven het vastgestelde tarief bijzonder hoger zijn.

Te allen tijde blijft dit een vorm van maatwerk en moet per individuele casus worden afgewogen wat noodzakelijkerwijs nodig is.

Voor het maximaal aantal uren is aansluiting gezocht met artikel 8a van het besluit kinderopvangtoeslag. Daarin is bepaald dat het aantal uren kinderopvang dat voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt, niet meer bedraagt dan 230 uren per kalenderjaar voor ieder kind (2023).

Artikel 4.26 Kosten beschermingsbewind, mentorschap en curatele

Kosten van de bewindvoerder, die voortkomen uit beschermingsbewind (curatele of bewindvoering) komen voor bijzondere bijstand in aanmerking als de rechter een beschikking heeft afgegeven, de werkzaamheden daadwerkelijk worden verricht en de kosten daadwerkelijk worden gemaakt.

Artikel 4.27 Eigen bijdrage rechtsbijstand

Als gebruik wordt gemaakt van de diensten van een advocaat, moet daarvoor worden betaald. Soms komen daar ook nog andere kosten bij zoals griffierecht. Uit vaste jurisprudentie van de CRvB blijkt dat de noodzaak voor het verlenen van rechtsbijstand en het maken van kosten van griffierecht in beginsel kan worden aangenomen indien op grond van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) krachtens toevoeging rechtsbijstand is verleend. Als dat niet het geval is, dient de gemeente zich aan de hand van de concrete omstandigheden een oordeel te vormen over de noodzaak van de gevoerde procedure. Indien een toevoeging is afgegeven door de Raad voor Rechtsbijstand en de kosten zijn vastgesteld, neemt het college de noodzaak van de kosten in beginsel aan. Het college kan een onderzoek instellen om te verifiëren of de werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn opgekomen.

Als van een toevoeging geen sprake is, moet het college zich aan de hand van de zich in concreto voordoende omstandigheden zelfstandig een oordeel vormen over de noodzaak van de gevoerde procedure. Het ligt dan op de weg van belanghebbende, als aanvrager van de bijzondere bijstand, om de gestelde noodzakelijkheid van de procedure van een toereikende onderbouwing te voorzien en aannemelijk te maken (CRvB 29-9-2020, ECLI:NL:CRVB:2020:2510, CRvB 15-12-2020, ECLI:NL:CRVB:2020:3236 en CRvB 6-9-2022, ECLI:NL:CRVB:2022:2021). Het bestuursorgaan moet dan terughoudend toetsen aan de noodzakelijkheid van een procedure. De toets moet beperkt worden tot de beoordeling of aanleiding bestaat om aan te nemen dat de gevoerde procedure op voorhand kansloos was. Zie hiervoor CRvB 15-12-2020, ECLI:NL:CRVB:2020:3236 en CRvB 15-12-2020, ECLI:NL:CRVB:2020:3236.

Afdeling 6. Categoriele bijzondere bijstand

Artikel 4.28 Collectieve zorgverzekering Minima (CZM)

Gemeenten kunnen naast individuele bijzondere bijstand ook categoriale bijzondere bijstand verlenen voor bijzondere kosten. Dit is echter nog maar beperkt mogelijk. Binnen de bijstand kan het college categoriale bijstand verlenen in de vorm van een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van een dergelijke verzekering. Op deze wijze kan de gemeente via categoriale bijzondere bijstand haar minima tegemoetkomen in de maandlasten.

De collectieve zorgverzekering minima bestaat uit een basisverzekering en een aanvullende verzekering waarvoor het college een overeenkomst heeft afgesloten met Zilveren Kruis.

Naast het gestelde in lid 3 gelden de volgende voorwaarden voor belanghebbende:

1. Belanghebbende is ingeschreven in de Basisregistratie Personen van de gemeente Ermelo, Harderwijk of Zeewolde;
2. Belanghebbende verblijft Rechtmatig in Nederland
3. Het inkomen mag op de datum van aanvraag niet hoger zijn dan 120% van de geldende bijstandsnorm, inclusief vakantietoeslag.

In aanmerking komen ook de partner en kinderen onder de 18 jaar van belanghebbende, mits zij aan de voorwaarden voldoen.

Ten aanzien van de termijn van deelname wordt aansluiting gezocht bij de systematiek van de Zorgverzekeringswet, namelijk dat men met ingang van 1 januari van het nieuwe kalenderjaar steeds een zorgverzekering/polis afsluit met een looptijd van een heel kalenderjaar.

In sommige gevallen kunnen personen ook tussentijds de collectieve zorgverzekering aanvragen als zij voorheen nog niet verzekeringsplichtig waren. Personen kunnen om verschillende redenen nog geen zorgverzekering hebben, bijvoorbeeld (doch niet uitsluitend):

- Statushouders die vanuit een AZC in de gemeente zijn komen wonen;
- Ex-gedetineerden;
- Personen die net 18 jaar zijn geworden en daarmee zelf verzekeringsplichtig zijn;
- Personen die uitstromen uit werk bij defensie.

Ook verzekerden bij Zilveren Kruis kunnen tussentijds overstappen naar de collectieve zorgverzekering Minima.

Artikel 4.29 Tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering (TAZ)

Gemeenten kunnen naast individuele bijzondere bijstand ook categoriale bijzondere bijstand verlenen voor bijzondere kosten. Dit is echter nog maar beperkt mogelijk. Binnen de bijstand kan het college categoriale bijstand verlenen in de vorm van een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van een dergelijke verzekering. Op deze wijze kan de gemeente via categoriale bijzondere bijstand haar minima tegemoetkomen in de maandlasten. Het college kiest ervoor om beide opties aan te bieden, zodat inwoners keuzevrijheid hebben om te kiezen welke van de twee opties het best bij hen past. Belanghebbende kan gebruikmaken van óf een collectieve zorgverzekering minima óf een tegemoetkoming in de aanvullende zorgverzekering.

In combinatie met het gestelde in lid 2 gelden de volgende voorwaarden voor belanghebbende:

1. Is ingeschreven in de Basisregistratie Personen van de gemeente Ermelo, Harderwijk of Zeewolde;
2. Verblijft rechtmatig in Nederland;
3. Is verplicht op grond van de Zorgverzekeringswet een zorgverzekering af te sluiten;

De meeste personen zullen per 1 januari een nieuwe verzekering afsluiten. In gevallen waarin personen later instromen, bijvoorbeeld inschrijfdatum BRP, uit dienst defensie, 18-jaar worden of uit detentie gaat de ingangsdatum in per recht verzekerde indien zij niet eerder verzekerd waren.

Hoofdstuk 5 Studietoeslag

Algemene toelichting

Uit onderzoek van de Nederlandse Arbeidsinspectie van december 2018 is gebleken dat de individuele studietoeslag niet aan het gestelde doel voldoet en aanpassing behoeft. Aanpassing is nodig om het doel van de regeling te bereiken: jongeren met een structurele medische beperking die niet kunnen bijverdienen naast en tijdens hun studie, een extra (financiële) steun in de rug te geven. Om deze reden is de regeling van studietoeslag gewijzigd.

Inwerkingtreding

De nieuwe studietoeslag treedt in werking per 1 april 2022.

Geen bijstand meer maar toeslag

De studietoelage is geen bijstand meer. Daarom is er geen vermogenstoets. Ook de gegevens over de woon/leefsituatie (gezinssamenstelling) zijn niet van invloed op het recht. Er geldt geen leeftijdsgrens. Het recht is gekoppeld aan het recht op studiefinanciering op grond van de WSF of een tegemoetkoming op grond van de WTOS.

Ontvangst of recht op studiefinanciering WSF of een tegemoetkoming op grond van de WTOS

In de wettekst van artikel 36b Participatiewet staat dat een aanvraag kan worden gedaan als iemand studiefinanciering of WTOS ontvangt. Dit moet zo worden gelezen: er bestaat recht op studietoelage als er recht bestaat op studiefinanciering op grond van de WSF 2000 of een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 WTOS. Of er recht bestaat blijkt uit een beschikking van DUO. Voor het moment waarop is voldaan aan de voorwaarden voor studietoelage is niet de datum van ontvangst van studiefinanciering of WTOS van belang, maar de datum vanaf wanneer het recht bestaat.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan iemand die begint op 1 september 2022 met een opleiding, heeft recht op studiefinanciering met ingang van 1 december 2022 en ontvangt deze voor het eerst op 22 december 2022. Dan bestaat er recht op studietoelage met ingang van 1 december 2022.

Structurele medische beperking

Een belanghebbende moet als rechtstreeks gevolg van een ziekte of gebrek structureel niet in staat zijn naast de studie inkomsten te verdienen. Zie de artikelsgewijze toelichting voor uitleg wat hiermee wordt bedoeld.

Stagevergoeding

Stage is vaak een verplicht onderdeel van de opleiding en ook al is het niet verplicht, het draagt wel bij aan het vergroten van de toekomstige kansen op de arbeidsmarkt.

Onverplichte stages of niet formeel door de onderwijsinstelling erkende stages vallen dus ook onder de vrijlating. Vereist is alleen dat de stage wel plaatsvindt in het kader van de studie. Zie hiervoor Tweede kamer, 2019-2020, 35394, nr. 5, p. 8.

Inlichtingenplicht en terugvordering

Op grond van artikel 36b lid 4 Participatiewet geldt een aparte inlichtingenplicht voor de studietoelage. Artikel 17 Participatiewet is niet van toepassing, omdat de studietoelage geen bijstand betreft. Als de inlichtingenplicht wordt geschonden en achteraf blijkt dat op basis van onjuiste informatie ten onrechte of tot een te hoog bedrag studietoelage is verstrekt, dan mag het college overgaan tot terugvordering op grond van artikel 58 lid 2 en artikel 36b lid 4 Participatiewet. Dit is een bevoegdheid, geen verplichting.

Overgangsrecht

De studietoelage voorziet in overgangsrecht in de volgende situatie: de toegekende individuele studietoelage op basis van de wet van voor 1 april 2022, is hoger dan het bedrag waarop iemand recht heeft op grond van de nieuwe studietoelage.

Is het toegekende bedrag hoger, dan houdt een belanghebbende dit hogere toegekende recht voor de duur van de toekenning. Bijvoorbeeld als deze is toegekend voor de duur van de studie of voor de duur van een jaar. Bij een nieuw verzoek na afloop van die termijn geldt dan pas de hoogte van de nieuwe studietoelage zoals geldend per 1 april 2022. Ook wanneer deze lager is dan het eerder toegekende bedrag. Dit is bijvoorbeeld het geval als de studietoelage is toegekend voor de duur van een jaar.

Is de toegekend individuele studietoelage op basis van de wet van voor 1 april 2022 lager dan het bedrag op grond van de nieuwe studietoelage, dan moet dit bedrag direct worden aangepast aan de hoogte van de bedragen zoals die gelden per 1 april 2022.

Toelichting per artikel

Alleen de artikelen die toelichting nodig hebben, zijn uitgewerkt.

Artikel 5.1 Voorwaarden studietoelage

Structurele medische beperking

Voor het recht op studietoelage is een voorwaarde dat belanghebbende als rechtstreeks gevolg van ziekte of gebrek structureel niet in staat is om naast de studie inkomsten te verwerven. Zie artikel 36b lid 1 Participatiewet. Het college legt in dit artikel vast wat wordt verstaan onder een structurele medische beperking.

Begrip inkomsten kunnen verwerven

Gelet op de toelichting bij artikel 36b Participatiewet wordt hier bedoeld dat er in het geheel geen inkomsten te verwerven. Beoordeeld moet worden of een student met een structurele medische beperking al dan niet voldoende kan werken zonder dat dit ten koste gaat van de studie. Het college mag geen

regels stellen over wanneer een beperking dusdanig is dat iemand naast de studie niet meer kan werken. Dit is een individuele beoordeling die in principe door de medisch adviseur wordt gedaan.

Volgens de wet moet iemand (medisch) geen inkomsten naast de studie kunnen verwerven. Dit wordt met een medisch advies vastgesteld. Voor de rest is er geen inkomensvoets. Dit impliceert dat inkomsten op zichzelf niet relevant zijn voor het recht op studietoelage. Denk aan alimentatie, giften en inkomsten uit vermogen. Bepalend is of iemand door zijn medische beperking niet in staat is naast de studie inkomsten te verwerven.

Werkt iemand wel-ook al is dat zeer gering, zoals een vakantiebaan tijdens de zomer als het studiejaar voorbij is - dan vervalt het recht op studietoelage. Als de vakantiebaan is gestopt, kan een nieuwe aanvraag worden gedaan. Als er nog een recent medisch advies beschikbaar is en de medische situatie niet is veranderd, kan het uitgebrachte advies gebruikt worden. Er hoeft dan geen nieuw medisch advies te worden aangevraagd.

Economische omstandigheden, bijvoorbeeld hoge werkloosheid, spelen bij de bepaling of iemand structureel niet in staat is inkomen te verdienen, uitdrukkelijk geen rol.

Medische beperking moet structureel zijn

Het vereiste dat de medische beperking een structureel karakter heeft, betekent dat bij de beoordeling in ieder geval van belang is dat de medische beperking langdurig is en er binnen een afzienbare termijn geen verbetering te verwachten valt. In lid 1 legt het college vast wat wordt verstaan onder een medische structurele medische beperking. In lid 2 staat wat wordt gezien als structureel.

Lid 3 bevat een opsomming van situaties waarbij op zichzelf geen sprake is van een structurele medische beperking. Een gebroken been of een medische ingreep met bijvoorbeeld een hersteltermijn van een half jaar is volgens de regering geen structurele medische beperking. Hieruit kan worden afgeleid dat als de medische beperking langer duurt dan een half jaar, er wel sprake kan zijn van een structurele medische beperking. Ook zijn er medische beperkingen die wel structureel zijn, maar niet voldoende ernstig. In dat geval kan de belanghebbende naast zijn studie inkomsten verdienen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan iemand met een schildklierafwijking die geen last heeft van complicaties of iemand met een milde vorm, enkelvoudige vorm van dyslexie. Zo iemand is goed in staat met deze chronische ziekte - die wel structureel is - inkomsten uit arbeid verdienen naast de studie. Natuurlijk moet er altijd in het licht van de omstandigheden van het geval worden gekeken of voldaan is aan de wettelijke vereisten.

Er is in ieder geval geen sprake van een structurele medische beperking bij:

- Mantelzorg;
- gebroken been;
- kortdurende beperkingen. Denk aan een ziekenhuisopname tot 6 maanden. Hierbij kan gedacht worden aan beperkingen die niet dusdanig ernstig zijn dat iemand naast de studie niet meer kan werken. Denk aan een milde, enkelvoudige vorm van dyslexie.

Deze opsomming is niet limitatief. Tevens kan het zo zijn dat iemand met een gebroken been ook een andere medische beperking heeft, waardoor er toch recht op studietoelage bestaat. Stel nu dat er bij iemand met een gebroken been heftige complicaties optreden, waardoor deze persoon een jaar lang niet in staat is om te werken naast de studie. In dat geval kan worden bekeken of er na een half jaar binnen een periode van 6 maanden geen verbetering valt te verwachten. Zo nee, dan kan dit worden aangemerkt als structureel. Dit is een redelijke termijn, ook gelet op de duur van een studie. Voor wat betreft de termijn van 6 maanden is aansluiting gezocht bij artikel 10 lid 2 en lid 3 Ontslagregeling. Bij ontslag vanwege langdurige ziekte moet ook aannemelijk gemaakt worden dat er na die langdurige ziekte (meestal 2 jaar) geen herstel te verwachten is binnen 6 maanden.

Artikel 5.2 Aanvraag studietoelage

In dit artikel staat hoe een aanvraag moet worden ingediend (lid 1). Ook is bepaald welke stukken de aanvrager moet verstrekken bij de aanvraag (lid 2). Deze stukken moet de aanvrager verplicht verstrekken, mits die stukken van toepassing zijn. In lid 3 staat dat de aanvrager ook een deskundigenverklaring kan verstrekken. Dit is niet verplicht, maar het kan wel helpen om de medische situatie van belanghebbende inzichtelijk te maken. Het inleveren van een deskundigenverklaring betekent niet automatisch dat een medisch advies voor de beoordeling of recht op studietoelage bestaat niet meer nodig is. Maar soms kan uit de door aanvrager ingeleverde stukken reeds duidelijk zijn dat er sprake is van een structurele medische beperking. Dan kan een medisch advies door een onafhankelijke deskundige achterwege blijven. De studietoelage kan dan worden toegekend.

Belanghebbende hoeft niet te laten weten welke medische beperking hij heeft. Onder bewijs van de structurele medische beperking wordt verstaan: een verklaring van een arts of het UWV waaruit dit

blijkt. De deskundigenverklaring hoeft nadrukkelijk geen medische gegevens van de belanghebbende te bevatten. Dit zijn bijzondere persoonsgegevens die alleen aan een medische deskundige voor de uitvoering van het medisch advies hoeven te worden verstrekt. De verklaring hoeft zich slechts te richten op de vraag of de belanghebbende in staat is een eigen inkomen te verwerven naast een voltijd studie, zonder dat dit ten koste gaat van de tijd die benodigd is om de studie met succes af te ronden.

Artikel 5.3 Medisch advies

Medisch advies door onafhankelijke deskundige

Het college vraagt een medisch advies aan voor de beoordeling of recht bestaat op de studietoeslag. Dit blijkt uit artikel 36b lid 2 Pw. Het staat het college vrij hoe zij tot het medisch advies komt. Het college kan een eigen keuze maken voor een instantie.

Het advies bevat nadrukkelijk geen medische gegevens van belanghebbende. Het heeft alleen betrekking op de vraag of de belanghebbende in staat is een eigen inkomen te verwerven naast een voltijd studie, zonder dat dit ten koste gaat van de tijd die benodigd is om de studie met succes af te ronden. Zie hiervoor Tweede Kamer 2019-2020, 35394, nr.5, p. 6. Het college moet bij de advisering de zorgvuldigheidsnormen van de Awb in acht nemen. Dit is het algemene kader van afdeling 3.3 Awb en artikel 3:50 Awb.

Afzien medisch advies

Artikel 36b lid 2 Pw biedt de mogelijkheid om af te zien van een medisch advies. Het college kan dit doen op grond van bij het college bekende gegevens of door de belanghebbende verstrekte gegevens.

Dit kan alleen als op voorhand duidelijk is dat er recht bestaat op een studietoeslag. Want van het afzien van een medisch advies mag niet ten nadele van belanghebbende gebruik worden gemaakt. De aanvrager houdt de mogelijkheid een beroep te doen op een onafhankelijk medisch oordeel. Zie hiervoor Tweede Kamer 2019-2020, 35394, nr.5, p.7. In lid 3 wijkt het college af van de hoofdregel. Dit kan alleen omdat al vaststaat dat er geen recht bestaat op studietoeslag. Een medisch advies heeft dan geen invloed meer op het recht op studietoeslag. Dit is het geval als belanghebbende is uitgesloten van het recht op studietoeslag. Dit omdat belanghebbende geen studiefinanciering ontvangt of een tegemoetkoming krijgt op grond van de WTOS.

Dit is ook het geval als belanghebbende een Wajong-uitkering ontvangt.

Tevens is dit het geval wanneer belanghebbende al werkt naast de studie (behalve als het een stage betreft). In dat geval bestaat er geen recht op medisch advies, omdat belanghebbende kennelijk in staat is om te werken naast de studie.

Nieuw medisch advies bij zicht op verbetering

De duur van de studietoeslag is in principe gelijk aan de duur van de studiefinanciering. Het is verder aan het college om met inachtneming van onafhankelijk medisch advies vast te stellen voor welke duur de studietoeslag wordt verstrekt en hoe het de controle op rechtmatigheid vormgeeft.

Zo kan het onafhankelijk medisch advies aanleiding vormen voor het college om de duur van de studietoeslag niet af te stemmen op de duur van de opleiding, bijvoorbeeld in geval van een medische ingreep waarbij zicht is op verbetering van de medische situatie van betrokkene. Zie hiervoor Tweede Kamer 2019-2020, 35394 nr. 5, p. 9. In dat geval bepaalt het college dat binnen een bepaalde periode een nieuw medisch advies zal worden gevraagd. Dit om te beoordelen of belanghebbende nog steeds niet in staat is om naast de studie te werken.

Artikel 5.4 Toekennen en uitbetalen

Het verstrekken van een studietoeslag is een gebonden bevoegdheid. Dat betekent dat als een belanghebbende aan de wettelijke voorwaarden voldoet, er recht op studietoeslag bestaat. De wet voorziet niet in een verbod om met terugwerkende kracht studietoeslag te verlenen. Artikel 44 lid I Pw is immers niet van overeenkomstige toepassing verklaard voor de studietoeslag.

Dit betekent dat een belanghebbende recht op studietoeslag heeft tot 5 jaar voorafgaand aan de dag waarop hij zijn aanvraag heeft ingediend. Dat komt omdat financiële aanspraken jegens de overheid op grond van de rechtszekerheid tot een termijn van vijf jaren in rechte afdwingbaar zijn. De terugwerkende kracht kan niet verder gaan dan 1 april 2022, aangezien vanaf die datum de nieuwe regels voor de studietoeslag gelden. Dit is vastgelegd in lid 3.

Het college hoeft niet ambtshalve te onderzoeken of een aanvrager met terugwerkende kracht recht heeft op studietoeslag. Dit hoeft alleen als belanghebbende daartoe verzoekt. Dit is neergelegd in lid 2 van dit artikel. Dit sluit aan bij het doel van de regeling: het toekennen van studietoeslag met ingang van de aanvraagdatum. Het doel is om mensen met een medische beperking een steuntje in de rug te

geven, zodat zij zich kunnen focussen op studeren. Dit omdat de combinatie met een bijbaan niet mogelijk is. Omdat het college het verlenen van terugwerkende kracht tot 5 jaar aan een aanvrager niet kan weigeren, wordt dit alleen op verzoek toegekend. Overigens moet uit het medisch advies dan wel naar voren komen dat belanghebbende in het verleden (ook) niet in staat was naast de studie te werken en uiteraard ook niet gewerkt heeft.

Artikel 5.5 Hoogte studietoeslag

Bij het vaststellen van het bedrag voor de doelgroep jonger dan 21 jaar kiest de regering voor een lager minimumbedrag voor de studietoeslag dat evenredig is aan de verhouding van het toepasselijke Jeugd-wettelijk minimumloon (WML) ten opzichte van het reguliere WML. De hoogte van de studietoeslag is dus afhankelijk van de leeftijd. Het recht op een hoger bedrag op grond van leeftijd ontstaat op de dag waarop een persoon jarig is. Dit wordt omgerekend naar de maand waarin een persoon jarig is.

Hoofdstuk 6 Sociaal medische indicatie (verder: SMI)

Algemene toelichting

Het doel van de SMI is om ouders te ontlasten en het welzijn van de kinderen veilig te stellen. In de SMI worden twee doelgroepen geformuleerd die voor een tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang in aanmerking komen. Te weten ouders met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking die door middel van kinderopvang ontlast worden en ouders van kinderen waarbij als gevolg van de thuissituatie het welzijn in gedrang komt. De regeling is niet gericht op de bevordering van de arbeidsparticipatie van de ouders, maar daar kan op de lange termijn of indirect wel sprake van zijn. Vanaf 1 januari 2021 kunnen gezinnen waarin de ene ouder werkt en de andere ouder een permanente indicatie heeft vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) via de Belastingdienst/Toeslagen kinderopvangtoeslag aanvragen. Deze ouders hoeven met deze wijziging dus geen beroep meer te doen op SMI (Sociaal Medische Indicatie) bij gemeenten.

Deze gegevens maken dat de SMI inhoudelijk gezien aansluit bij een aantal wettelijk kaders namelijk:

- de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen; de Wet maatschappelijke ondersteuning, en;
- de Jeugdwet.

Een voorliggende voorziening betreft iedere voorziening waar de aanvrager een beroep op kan doen, zoals kinderopvangtoeslag bij de Belastingdienst of opvang in de directe omgeving (opa, oma of vrienden), maar dit kan ook het opnemen van ouderschapsverlof of zorgverlof zijn. Kinderopvang op basis van de sociaal medische indicatie is een regeling gericht op tijdelijke ondersteuning. De in lid 2 bepaalde duur sluit zo veel mogelijk aan bij de bestaande praktijk. Het is in principe de verantwoordelijkheid van de aanvrager om voor het aflopen van de eerder toegekende tegemoetkoming te zoeken naar alternatieven en als deze er niet zijn, gemotiveerd, verlenging aan te vragen. Uit het indicatieadvies moet daarom blijken dat:

1. Onderzoek is gedaan naar voorliggende voorzieningen en/of andere opvangmogelijkheden dan kinderopvang. Zoals in de eigen omgeving, familie, sociaal, netwerk, basisschool, of mogelijkheden vanuit de werkgever (ouderschapsverlof en/of zorgverlof) indien de partner werkt.
2. Onderbouwd is voor welke omvang, de dagen en uren de opvang noodzakelijk is.
3. Uitzicht is op verbetering van de situatie van de ouder(s) en/of kinderen. De sociaal medische indicatie is bedoeld als hulpmiddel om (andere) problematiek in het gezin aan te pakken. Afstemming tussen instanties die betrokken zijn bij kind en/of ouder zijn daarom van belang.

Hoofdstuk 6. Sociaal medische indicatie kinderopvang

Artikel 6.1. Doelgroep

Een tegemoetkoming wordt alleen verstrekt indien is gebleken dat er sprake is van een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking van een ouder. De beperking van de ouder moet van dien aard zijn dat het kind waarvoor een indicatie en vergoeding wordt aangevraagd zich zonder de inzet van kinderopvang niet goed en gezond zou kunnen ontwikkelen. De indicatie en vergoeding heeft betrekking op kinderen van 0 tot 4 en op kinderen die het basisonderwijs volgen en in de gemeenten Harderwijk, Zeewolde of Ermelo woonachtig zijn.

Artikel 6.2 Voorliggende voorziening

De tegemoetkoming is bedoeld als vangnet en biedt een tijdelijke oplossing. Van de (alleenstaande) ouder(s) wordt al het mogelijke om niet langer dan noodzakelijk gebruik te hoeven maken van de SMI. Een tegemoetkoming in de kosten kinderopvang wordt alleen verstrekt indien vast staat dat de inzet van kinderopvang noodzakelijk is. Indien er kosteloze of goedkopere alternatieven zijn, dan is er geen sprake van noodzakelijke kinderopvang en wordt de tegemoetkoming geweigerd.

Ad a: Opvangmogelijkheden basisschool, familie of sociaal netwerk

Het eigen sociale netwerk wordt gezien als een voorliggende voorziening op de kinderopvang. Het sociale netwerk is een groep mensen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt.

Daarbij horen mantelzorgers, net als (andere) familieleden, vrienden, buren en collega's. Bij de aanvraag wordt besproken of de ouder een beroep kan doen op ondersteuning vanuit het sociale netwerk en in welke mate hiervan sprake kan zijn.

Ad b: Voorzieningen voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en peuteropvang

De gemeenten hebben voor de vergoeding van de kosten voor de peuterspeelzalen per gemeente zelf een eigen beleid opgesteld. Tevens kunnen ouders in de meeste gevallen voor de peuteropvang kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst ontvangen.

Ad c: Kinderopvangtoeslag van de belastingdienst

Indien de (vergoeding van de) opvang vanuit de Wet kinderopvang kan worden ingezet, gaat dit boven de SMI-regeling. Hiervoor gelden andere criteria en spelregels. De ouder kan dan in aanmerking komen voor een kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst. Deze toeslag dekt niet alle kosten voor de kinderopvang. Er resteert een eigen bijdrage. Bepaalde doelgroepouders kunnen via bijzondere bijstand in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor deze eigen bijdrage. Dit staat beschreven onder Hoofdstuk 6 - bijzondere bijstand.

Ad d: Betaald of onbetaald (ouderschaps)verlof:

In geval van een partner met inkomsten dient onderzocht te worden of een bijdrage in de ondersteuning vanuit de werkgever tot de mogelijkheden behoort. Dit kan bijvoorbeeld door te onderzoeken of er via de werkgever mogelijkheden zijn voor zorgverlof en/of ouderschapsverlof. Andere mogelijkheden zijn bijvoorbeeld de mogelijkheid om (deels) thuis te werken.

Ad e: een voorziening op grond van de Jeugdwet of Wmo;

De Jeugdwet valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en heeft meerdere uitgangspunten/taken, zoals het versterken van het opvoedkundig klimaat binnen gezinnen en het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van jongeren. Gemeenten hebben ook de plicht om jeugdhulp en ondersteuning te bieden. Bijvoorbeeld aan jongeren met een beperking, stoornis, aandoening of opgroei problemen.

In een aantal situaties kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om een kind op een medisch kinderdagverblijf te plaatsen. Het medisch kinderdagverblijf biedt verpleging en verzorging voor kinderen en is bedoeld voor kinderen die sterk achterlopen met hun ontwikkeling. Bijvoorbeeld door psychische, lichamelijke of sociale problemen. Deze voorziening kan overigens zowel onder de Wlz als onder de Jeugdwet vallen. Dit is afhankelijk van de zwaarte van de aangeboden zorg.

De gemeente geeft ondersteuning thuis via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Een voorziening vanuit de Wmo kan voorliggend zijn op de SMI-regeling. Mensen die gebruik maken van de Wmo krijgen hulp van de gemeente middels algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en vervoersvoorzieningen. Een voorbeeld van een wmo-voorziening is individuele begeleiding: het ondersteunen van mensen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen, om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven en te participeren in de maatschappij.

Ad f: een voorziening op grond van de Wet langdurige zorg

Indien aan de ouder of het kind bij de aanvraag of op termijn zorg wordt verleend vanuit de Wlz, dan is de Wlz in eerste instantie geheel of gedeeltelijk voorliggend en gaat dit boven de SMI-regeling. De inwoner komt alleen in aanmerking voor zorg vanuit de Wlz als hij of zij vanwege een ziekte of aandoening blijvend is aangewezen op 24 uur per dag zorg of permanent toezicht.

Zorg vanuit de Wlz kan worden georganiseerd in een verpleeghuis, verzorgingshuis, woonvorm voor gehandicapten of bij de inwoner thuis.

In principe wordt de zorg op twee manieren geleverd:

1. Intramuraal: zorg in een instelling, middels zorg in natura of een persoonsgebonden budget (pgb);
2. Extramuraal: zorg thuis, middels een volledig pakket thuis (vpt), modulair pakket thuis (mpt) of een persoonsgebonden budget (pgb).

Artikel 6.3 Voorwaarden en duur tegemoetkoming

lid 1

Indien er een of meerdere hulpverleners betrokken zijn bij het gezin waarop de aanvraag betrekking heeft, dan dient een regisseur aangewezen te worden. Deze regisseur is verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak waarin de noodzaak tot een Sociale Medische Indicatie en de frequentie van de kinderopvang beschreven is. In dit plan zijn eveneens de doelstellingen opgenomen voor de alleenstaande ouder of het gezin waarmee gewerkt gaat worden. Als er geen sprake is van hulpverlening dient het gezin mee te werken aan een onderzoek om vast te kunnen stellen welke problematiek er

speelt en of een Sociaal Medische Indicatie noodzakelijk is. Ook hier wordt een integraal plan van aanpak opgesteld. In dit plan staat ook de inspanningsverplichting van ouders om tot een situatie te komen waarin geen SMI meer nodig is en de gevolgen wanneer de alleenstaande ouder of gezin zich niet aan afspraken houdt, zoals vastgelegd in het plan van aanpak.

lid 2 tot 4

Een medewerker van het CJG of Team Jeugd geeft bindend advies ten aanzien van de noodzakelijkheid van een SMI-indicatie en de in het plan van aanpak opgenomen doelstellingen. Dit advies stelt de noodzaak vast van de tegemoetkoming. Deze bindende beoordeling van de noodzakelijkheid vindt hiermee onafhankelijk van verdere verstrekking van de tegemoetkoming plaats.

Artikel 6.4 Tijdelijke indicatie

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 6.5 Hoogte en omvang van de tegemoetkoming

In dit artikel wordt vastgelegd hoe de hoogte van de gemeentelijke tegemoetkoming voor kinderopvang op basis van een sociaal-medische indicatie (SMI) wordt berekend.

Maximum aantal uren: Het maximum aantal te vergoeden uren is vastgesteld op **143 uur per kind per maand**. Dit sluit aan bij de gemiddelde behoefte voor volledige opvang (ca. 33 uur per week). Het college toetst op basis van de SMI hoeveel uren in de individuele situatie daadwerkelijk noodzakelijk zijn.

Inkomensgrens en vervallen eigen bijdrage: In het kader van de menselijke maat en het waarborgen van de bestaanszekerheid is een belangrijke wijziging doorgevoerd voor ouders met een laag inkomen:

- **Inkomens tot 120% van de bijstandsnorm:** deze ouders ontvangen een tegemoetkoming van 100% van de subsidiabele kosten. Zij zijn geen eigen bijdrage meer verschuldigd. Dit voorkomt dat ouders met een minimuminkomen een aparte aanvraag voor bijzondere bijstand moeten indienen voor het resterende bedrag, wat de administratieve lasten aanzienlijk vermindert.
- **Inkomens boven de 120%-grens:** hier blijft de landelijke Kinderopvangtoeslagtabel van toepassing en betalen ouders een eigen bijdrage naar draagkracht.

Uurtarief: de vergoeding blijft gebaseerd op het landelijk vastgestelde maximum uurtarief. Eventuele meerkosten boven dit fiscale tarief komen voor rekening van de ouders, tenzij individuele omstandigheden aanleiding geven tot maatwerk.

Artikel 6.6 Ingangsdatum tegemoetkoming

Een tegemoetkoming met terugwerkende kracht is in principe niet mogelijk. Dat zorgt er ook voor dat ouders niet met kosten worden geconfronteerd voordat er duidelijkheid is over het recht op een SMI en tegemoetkoming in de kosten. Een overeenkomst of offerte zonder ondertekening wordt beoordeeld bij de aanvraag. In crisissituaties is uitzondering hierop mogelijk; er zijn situaties waarin snelle inzet van de opvang noodzakelijk is.

Artikel 6.7 Betaling tegemoetkoming

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 6.8 Aanvraag sociaal medische indicatie

Lid 2 onder f

Naast de genoemde gegevens kan het college ook andere gegevens vragen die het nodig acht om een besluit op de aanvraag te kunnen nemen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een verklaring met betrekking tot de werktijden van een ouder, bewijsstukken met betrekking tot de ondervonden beperkingen en bewijsstukken met betrekking tot mogelijke behandelingen van de ondervonden beperkingen die van invloed zouden kunnen zijn op de noodzaak tot het afnemen van kinderopvang. Dit is geen limitatieve opsomming.

Artikel 6.9 Inlichtingenplicht

De ouder is verplicht om uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden te melden aan het college waarvan redelijkerwijs duidelijk is dat die van belang zijn voor het vaststellen van het recht op vergoeding van de kinderopvang. Dit betreft bijvoorbeeld een wijziging van het inkomen, woonplaats, adres, gezinssamenstelling, aantal uren kinderopvang etcetera. Daarnaast houdt de inlichtingenplicht in dat er volledige medewerking wordt verleend aan het vaststellen van het recht op de vergoeding.

We sluiten voor de uitvoering van dit artikel aan bij artikel 17 van de Participatiewet en Hoofdstuk 6, paragraaf 6.2 tot en met 6.4 van de Participatiewet.

Artikel 6.10. Herziening, intrekking en terugvordering

Het college kan per individuele situatie op grond van ten onrechte verstrekte tegemoetkoming, de mate van financiële benadeling en de omstandigheden van de ouder(s)/verzorger besluiten al dan niet tot een herziening of intrekking van de tegemoetkoming over te gaan. Indien hiertoe besloten wordt, vereist het gebruik maken van deze bevoegdheid wel een zorgvuldig onderzoek en besluitvormingsproces.

Hoofdstuk 7. Tegemoetkoming Alleenverdieners

Deze regeling is gebaseerd op artikel 78f tot en met 78m van de Participatiewet (Hoofdstuk 9A. Tijdelijke tegemoetkoming alleenverdieners) en heeft tot doel de inkomenspositie van huishoudens met alleenverdieners te herstellen. Door een samenloop van fiscale regels ontvingen zij minder toeslagen (zoals huur- of zorgtoeslag), waardoor hun besteedbaar inkomen lager uitviel dan dat van een paar met een volledige bijstandsuitkering.

Ambtshalve toekenning Artikel 7.6.1: Het college streeft naar een zo laag mogelijke drempel voor de inwoner. Voor een grote groep alleenverdieners ontvangt de gemeente gegevens van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) of de Belastingdienst. In deze gevallen keert de gemeente de vaste tegemoetkoming automatisch (ambtshalve) uit. De inwoner hoeft dan alleen nog een geldig IBAN-nummer en een bewijs van tenaamstelling aan te leveren om de betaling te ontvangen.

Aanvraag op verzoek (Artikel 7.6.2): Huishoudens die niet automatisch in beeld komen, maar wel aan de voorwaarden voldoen, kunnen zelf een aanvraag indienen. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- **Doelgroep:** Huishoudens die fiscaal partner én toeslagpartner van elkaar zijn.
- **Inkomensvaststelling:** Om te bepalen of iemand tot de doelgroep behoort, kijkt het college naar het inkomen van beide partners. Er wordt gerekend met een verwacht jaarinkomen op basis van de meest recente maand (bij vast inkomen) of drie maanden (bij variabel inkomen).
- **Vermogen:** Voor deze specifieke regeling wordt aangesloten bij de vermogensvaststelling van de Dienst Toeslagen.
- **Termijn:** De tegemoetkomingen voor de jaren 2025 tot en met 2027 kunnen met terugwerkende kracht worden aangevraagd tot uiterlijk 31 december 2028.

Hoogte van de tegemoetkoming Het bedrag van de tegemoetkoming is niet lokaal bepaald, maar wordt jaarlijks landelijk vastgesteld via een ministeriële regeling. De vergoeding wordt per kalenderjaar één keer in zijn geheel uitgekeerd.